ОШ „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“
ВОЈВОДЕ ПУТНИКА 60
26360 ПЛАНДИШТЕ
ТЕЛ:013/861062
E-mail: skolaplandiste@gmail.com

ОШ „Доситеј Обрадовић“

Пландиште

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА II ЦИКЛУС ЗА 2026/2027. ГОДИНУ

Август 2026. године

САДРЖАЈ

1.УВОД 3
2.ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛЕ 4
2.1. ШКОЛСКО ОКРУЖЕЊЕ 4
2.2. УСЛОВИ РАДА ШКОЛЕ 5
3. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 6
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА 6
3.1. СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА 6
3.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА 6
4.СТРУКТУРА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 7
4.1. ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ 7
4.2. ФОНД ЧАСОВА ЗА ПЕТИ, ШЕСТИ, СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД 8
5. СТРУКТУРА НАСТАВНОГ КАДРА КОЈИ ЋЕ РАДИТИ У ПЕТОМ, ШЕСТОМ, СЕДМОМ И ОСМОМ РАЗРЕДУ 9
6.ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА 10
6.1. ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ (1 час недељно) 11
6.2.СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ 11
6.3. ЕКСКУРЗИЈЕ (1-3 ДАНА) 12
7.ПРАЋЕЊЕ, НАПРЕДОВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА 13
8. УНАПРЕЂИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА 14
9. ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД 16
10.ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД 143
11.ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД 248
12. ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА ОСМИ РАЗРЕД 306
13. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ НАСИЉА 355
14. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ 357
15.РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ОСНОВИ БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ 359
16. ПРОГРАМ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА 360
ТИМ ЗА ИЗРАДУ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА РАДА ШКОЛЕ 362

1.УВОД

На изради школског програма радио је Тим за израду годишњег програма, који је изабран на седници Наставничког већа.

Чланови актива су уједно и аутори програма.

Полазне основе за израду школског програма су:

5. РАЗРЕД	**Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1,13/2023-458)
6. РАЗРЕД	**Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, бр. 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1,13/2023-458)
7. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” - Просветни гласник, 5/2019-61, 1/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-42,16/2022-2, 13/2023-460) **Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања** („ Службени гласник РС – Просветни гласник, 13/2023-469
8. РАЗРЕД	**Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања** („Службени гласник РС” – Просветни гласник, 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8,17/2021-58, 16/2022-2,13/2023-470) **Правилник о измени Правилника о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања** („ Службени гласник РС – Просветни гласник, 13/2023-469

2.ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛЕ

2.1. ШКОЛСКО ОКРУЖЕЊЕ

Матична школа се налази у центру Пландишта, а подручне у селима Маргита, Барице, Јерменовци и Велики Гај.

Матична школа **Пландиште** – осмогодишња – настава на српском језику.

Издвојена одељења:

Маргита – осмогодишња школа – настава на српском језику

Барице - осмогодишња школа – настава на румунском језику

Јерменовци – осмогодишња школа – настава на мађарском језику и четворогодишња настава на српском језику

Велики Гај – четворогодишња школа, настава на српском језику

Садашња зграда матичне школе изграђена је 1976.године, а фискултурна сала 1978.године. Настава се изводи у кабинетима и специјализованим учионицама, школа има школску библиотеку, медијатеку, кухињу, трпезарију, канцеларију за директора, помоћника директора, стручне сараднике, зборницу, секретаријат, рачуноводство, радионицу за школског мајстора, фискултурну салу са справарницом, котларницу за грејање и мокри чвор.

Школа се греје сопственим централним грејањем.

Школа поседује велико школско двориште са изграђеним теренима за рукомет, кошарку и одбојку (асфалтирани осветљени рефлекторима).

Зграде подручних одељења су старијег датума, преуређене су и задовољавају осредње услове за релизацију програма школе.

2.2. УСЛОВИ РАДА ШКОЛЕ

Статусни услови

Основна школа „Доситеј Обрадовић“ у Пландишту, организована је као установа. Школа је образовно-васпитна организација у којој ученици стичу основно образовање и васпитање на српском а у подручним школама на румунском и мађарском језику.

Просторни и материјално-технички услови

Током школске 2026/2027. године настава ће се одвијати у објекту матичне школе и подручним одељењима. У матичној школи ученицима петог, шестог, седмог и осмог разреда настава је организована у кабинетима и специјализованим учионицама у којима се налазе:

-одговарајући намештај,

-наставна учила.

Настава физичког васпитања одвијаће се у фискултурној сали и дворишту. Ученицима је на располагању библиотека, медијатека и кабинет информатике. Подручна одељења наставу ће организовати у учионицама са одговарајућим намештајем и наставним училима. У одељењима Барице и Јерменовци постоје мале сале за наставу физичког васпитања и асфалтирани терени.

Организација рада школе

Настава у петом, шестом,седмом и осмом разреду организује се у преподневној смени. Настава почиње са радом у 8,00 часова и траје до 13,00 часова.

3. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

3.1. СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и дложеном друштву.

3.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета у складу са његовим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова
- Развој стваралачких способности , креативности, естетске перцепције и укуса
- Развој способности проналажења, анлизирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникацијских технологија
- Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу
- Развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење , учење и образовање током целог живота
- Развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења
- Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота
- Развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција у складу са захтевима
- Развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности
- Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине

- Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне сарадње са другима
- Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у хуманом и демократски уређеном друштву
- Формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета
- Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, полне, родне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости.

4.СТРУКТУРА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм садржи обавезне, обавезне изборне, изборне и остале облике образовно-васпитног рада.

Обавезни део школског програма садржи наставне предмете и садржаје који су обавезни за све ученике од петог до осмог разреда.

Обавезни изборни део школског програма обухвата изборне наставне предмете и садржаје програма образовања од којих ученик обавезно бира један предмет. Обавезни изборни наставни предмети између којих ученик врши избор су:

- Верска настава-грађанско васпитање
- Страни језик
- Матерњи језик са елементима националне културе (факултативни предмет)

Остали облици образовно-васпитног рада обухватају садржаје којима се задовољавају интереси ученика у складу са могућностима школе.

4.1. ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ

Предложена је следећа листа активности.

Обавезни предмети:

1.Матерњи језик

2.Српски језик (2)

3.Страни језик

4.Ликовна култура

5.Музичка култура

6.Историја

7.Географија

8.Физика

9.Математика

10.Биологија

11. Хемија

12.Техника и технологија

13.Физичко и здравствено васпитање

14. Информатика и рачунарство

Обавезни изборни предмети:

1.Верска настава – Грађанско васпитање

2. Други страни језик

Факултативни предмети

1.Матерњи језик са елементима националне културе

4.2. ФОНД ЧАСОВА ЗА ПЕТИ, ШЕСТИ, СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД

Ред број	Облик образовно-васпитног Рада	Пети разред		Шести разред		Седми разред		Осми Разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30	1026 - 1134	28-31	1062-1170	31-34	1116-1224	31-33	1054 - 1122
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Додатни рад	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Слободне наставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред Број	А.Обавезни наставни Предмети	Пети Разред		Шести разред		Седми разред		Осми разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Матерњи језик	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Српски језик	3	108	3	108	3	108	2	68
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
4.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
6.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
8.	Физика	0	0	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	0	0	0	0	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68

12.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	102
13.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
	У К У П Н О А:	**24-27**	**918-1026**	**25-28**	**954-1062**	**28-31**	**1008-1116**	**28-30**	**952-1020**
Ред Број	**Б.Обавезни изборни наставни предмети и факултативни предмети**	**Пети разред**		**Шести разред**		**Седми разред**		**Осми разред**	
		нед.	**год.**	**нед**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Верска настава Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Матерњи језик са елементима националне културе (факултативни предмет)	2	72	2	72	2	72	2	68
4.	Српски као страни језик	**2**	**72**	**2**	**72**	**2**	**72**	2	68
	У К У П Н О Б:	3-5	108-180	3-5	108-180	3-5	108-180	3-5	102-170
	У К У П НО: А+Б	**27-30**	**1026-1134**	**28-31**	**1062-1170**	**31-34**	**1116-1224**	**31-33**	**1054-1122**
5.	**Остали облици образовно-васитног рада**								
	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
	Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36	1	34
	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

5. СТРУКТУРА НАСТАВНОГ КАДРА КОЈИ ЋЕ РАДИТИ У ПЕТОМ, ШЕСТОМ, СЕДМОМ И ОСМОМ РАЗРЕДУ

Ред број	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	СТРУЧНА СПРЕМА	СТР. ИСП.	ГОД. СТАЖ	НАСТАВ. ПРЕДМЕТ
1.	Ивана Вицикнез	Филолошки фалутет	ДА	5	Српски језик и књижевност
2.	Александра Нистор	Филолошки факултет	ДА	9	Српски језик и књижевност
3.	Адриана Павков	Филолошки факултет	ДА	8	Српски језик и

					књижевност
4.	Сариа Грачан	Учитељски факултет	НЕ	2	Српски као нематерњи
5.	Јонел Агадишан	Филолошки факултет	ДА	22	Румунски језик
6.	Тамара Живојнов	Професор мађарског Језика	ДА	11	Мађарски језик
7.	Душко Стошић	ПМФ	ДА	37	Математика
8.	Живан Ружић	Машински факултет	НЕ	21	Математика
10.	Маја Даја	Филозофски факултет	НЕ	11	Српски као нематерњи
11.	Жана Милошевић Кипровски	Апсолвент	НЕ	20	Енглески језик
12.	Зорика Станчу	I степен филолошког факултета	НЕ	13	Француски језик
13.	Елвира Мориц	Гиманазија	НЕ	14	Немачки језик
14.	Весна Цеснак	Филозофски факултет	ДА	25	Историја
15.	Енике Тури Барна	Филозофски факултет	НЕ	3	Историја
16.	Драгуца Микша	Педагошка академија	ДА	19	Историја
17.	Аранка Бало	ПМФ	ДА	32	Географија
18.	Викентије Нистор	Педагошка академија	ДА	28	Географија,ТО
19.	Стефан Николае Котрла	ПМФ	НЕ	4	Географија
20.	Тања Гријаковић	ПМФ	ДА	8	Биологија
21.	Адонис Арделеан	Дипломирани хемичар	ДА	8	Хемија
22.	Михаела Мохан	Ликовна академија	ДА	8	Ликовна култ.
23.	Јонел Драгић	Музичка академија	ДА	16	Музичка култ.
24.	Јелена Векић	Филолошки факултет	ДА	13	Италијански језик
25.	Драгана Драгутиновић	Филолошки факултет	ДА	10	Италијански језик
27.	Јелена Брдар	Технички факултет	ДА	8	Информатика, ТО
28.	Зоран Ангеловски	Технички факултет	ДА	31	ТТ
29.	Михаљ Мориц	Апсолвент	НЕ	25	ТТ
30.	Ивана Стојанов	Учитељски факултет	НЕ	3	Физичко васп.,ФЗВ
31.	Маринел Арделеан	Фак.физичке културе	НЕ	10	Физичко васп.ФЗВ
32.	Кристијан Нистор	Фак.физичке културе	ДА	14	Физичко васп.ФЗВ
33.	Јовичић Стефан	Богословска школа	НЕ	6	Верска настава
34.	Емануел Тапалага	Богословска школа	НЕ	5	Верска настава
35.	Флоренциу Јанеш	Богословска школа	НЕ	12	Верска настава
36.	Ана Барна Хорват	Апсолвент теологије	НЕ	14	Верска настава
37.	Нада Мишчевић	Филозофски факултет	ДА	14	Енглески језик
37.	Татјана Кнежевић	Филозофски факултет	ДА	14	Енглески језик
38.	Гизешан Корња Мирела	Филозофски факултет	ДА	12	Енглески језик
39.	Драгана Леонтијевић	Дипломирани хемичар	ДА	14	Хемија

6.ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

У оквиру осталих облика образовно-васпитног рада у петом, шестом, седмом и осмом разреду, а у складу са могућностима школе, узимајући у обзир интерес ученика, део школског програма биће реализован кроз:

6.1. ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ (1 час недељно)

Одељењски старешина је непосредни организатор рада у одељењу. Циљеви и задаци одељењског старешине су да у условима остваривања плана и програма на нивоу разреда, подстиче и прати организовање индивидуалних активности сваког ученика, да доприноси остваривању синтезе васпитних утицаја и ученичког искуства у целокупном развоју личности ученика.

На часовима одељењског стрешине неопходно је обрадити садржаје који нису обухваћени програмским садржајима обавезних, изборних предмета и осталих организационих форми рада на нивоу школе.

Области које би требало обухватити су следеће:

-упознавање ученика са кућним редом школе и календаром рада,

-лични и социјални развој ученика,

-стварање социјалне климе у разреду,

-поштовање личности ученика,

-неговање хуманих односа међу половима,

-формирање позитивног односа према раду,

-систематско здравствено просвећивање,

-сагледавање социјалних и породичних прилика ученика,

-анализа рада и успеха ученика,

-култура понашања на јавним местима,

-које особине красе наш колектив,

-обележавање школских празника.

6.2.СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

План и програм слободних наставних активности реализује се на основу следећих Правилника - Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021), Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми

разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021) и Правилника о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник, бр.17/2021)

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	АКТИВНОСТ	БРОЈ ЧАСОВА ГОДИШЊЕ
Животне вештине - од шк. 2023/24. Године	5.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности	36
Домаћинство - од шк. 2023/24. Године	6.	Циљ активности је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним Навикама	36
Моја животна средина - од шк. 2023/24. Године	7.	Циљ активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја	36
Уметност - од шк. 2023/24. Године	8.	Циљ активности је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима, као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа	34
Вредности и врлине као животни компас – Од шк.2026/27			
Хор и оркестар	5,6,7. и 8.		36/ 34

6.3. ЕКСКУРЗИЈЕ (1-3 ДАНА)

Циљ екскурзија као ваннаставног облика је савлађивање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја наставних предмета, појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и природних достигнућа.

Задаци екскурзија:

- проучавање објеката и феномена у природи,
- стицање нових знања,
- развијање интереса за природу и еколошких навика,
- упознавање домовине, крајева, људи, њихових занимања и обичаја,
- упознавање културно-историјских споменика из ближе и даље прошлости,
- упознавање природних лепота, флоре и фауне наших крајева,
- развијање културних, естетских, позитивних социјалних односа, потреба и навика

7.ПРАЋЕЊЕ, НАПРЕДОВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

У петом, шестом, седмом и осмом разреду оцењивање је нумеричко и закључна оцена је бројчана. Оцењивање је описно за изборне предмете: верска настава и грађанско васпитање. Оцењивање је ближе уређено Правилником о начину оцењивања ученика у основној школи.

Да би постигли одговарајуће ефекте у образовном процесу веома је важно пратити остваривање школског програма. Праћење остваривања ће бити континуирани задатак чланова школског тима за Самовредновање рада школе.

У процесу праћења остваривања школског програма укључићемо следеће елементе:

1**. Садржај праћења остваривања школског програма:**

- постигнућа ученика,
- остварености постављених циљева,
- усклађеност постигнутих циљева са садржајима, наставним методама и активностима ученика.

2. **Начин праћења остваривања школског програма:**

- различите методе и технике оцењивања,
- диференцирање различитих нивоа постинућа ученика,

- мерење постинућа ученика,
- мерење задовољства ученика и наставника у раду.

3. **Инструменти за праћење:**

- тестови,
- анкете,
- скале процене,
- извештаји,
- радови ученика,
- припреме наставника

4. Временска динамика:

- континуирано у току школске године, класификациони периоди.

Праћење остваривања школског програма може послужити као вид самоевалуције и спроводиће се по принципима самовредновања, са циљем увиђања пропуста у образовном процесу и предлагањем активности за њихово превазилажење, као и потенцирање позитивних искустава а све у циљу постизања одговарајућег квалитета наставе.

8. УНАПРЕЂИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм као јединствени документ школе, обезбеђује реализацију, циљева и задатака за пети,шести,седми и осми разред обавезног образовања.

Концепција програма јесте да се кроз предмете који се у петом, шестом,седмом и осмом разреду обавезног образовања реализују у школи, постигну наставни циљеви и задаци. Чини се да су концепције ових разреда, управо оне која одговарају сигурном, професионалном и развојном путу реализације школског програма.

Школски програм представља значајан документ кроз који се релизује део Школског развојног плана и чини основу за постизање циљева и задатака. Његове основе могу послужити да на креативан и флексибилан начин, уважавајући различитост деце и њихових перспектива, обезбедимо квалитетну наставу за све ученике.

Циљ нам је да унапређивање сваког сегмента школског програма буде наш стални и дугорочни задатак, да анализом, реализацијом школског програма и нашом улогом у том процесу, истовремено развијамо сопствену професионалну компетенцију

и градимо школу по мери свих актера васпитно-образовног процеса, а нарочито по мери детета.

9. ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

ПЛАН РАДА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

1. Циљеви образовања и васпитања су:

1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;

2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;

3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;

4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;

5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;

6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;

7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;

8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;

10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;

11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;

13) развијање позитивних људских вредности;

14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;

15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;

16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег

језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2. Обавезни предмети

Назив предмета	**СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**
Циљ	**Циљеви** наставе и учења *српског језика и књижевности* јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**180 часова**

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ
1.	КЊИЖЕВНОСТ	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова – одреди род књижевног дела и књижевну врсту – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца – разликује облике казивања – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту – процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) – развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела – одреди тему и главне и споредне мотиве – анализира узрочно-последично низање мотива – илуструје особине ликова примерима из текста – вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима – уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину – наведе примере личне добити од читања – напредује у стицању читалачких компетенција – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст
2.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) – доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање) – правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице – говори јасно поштујући књижевнојезичку норму – течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог – издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) – саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште – проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту – напамет говори одабране књижевне текстове или одломке

МАТЕРЊИ ЈЕЗИЦИ ПРИПАДНИКА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

МАЂАРСКИ ЈЕЗИК

A tantárgy neve	**MAGYAR NYELV**
Cél	A *magyar nyelv*oktatásának és tanulásának **célja**, hogy a tanuló ápolja a magyar nyelvet, helyesen használjaa különfelé kommunikációs szituációkban, beszédben és írásban; az irodalmi művek olvasása és értelmezése révén fejlessze képzelőerejét, esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőkészségét, kritikai és erkölcsi ítélőképességét; alapvető tájékozottságot szerezzen az irodalomtörténet és -elmélet, az általános és magyar nyelvészet, valamint a mediális írásbeliség terén; az interdiszciplinaritás jegyében összefüggésbe hozza a nyelvet és irodalmat más művészeti ágakkal és tudományterületekkel; bevezesse a tanulót a tudományos gondolkodásmódba; értékelje és becsülje a nemzeti értékeket és hagyományokat, elfogadja a különböző kultúrákat és fejlessze az interkulturális kommunikációt; fejlessze a kulcskompetenciákat, amelyek képessé teszik őt a minőségi életvitelre, a munkára és az élethosszig tartó tanulásra.
Osztály	**Ötödik**
Évi óraszám	**180 óra**

TERÜLET/ TEMATIKAI EGYSÉG	**KIMENET** A tematikai egység/terület feldolgozását követően a diák képes lesz:	**TARTALOM**

IRODALMI ISMERETEK	– Felismeri a tantervben előírt alapművek címét és szerzőjét. – Felismeri az irodalmi mű jellemző vonásait. – Meghatározza az irodalmi mű témáját, fő motívumait és szereplőit, összefoglalja, reprodukálja a cselekményt. – Felismeri és megkülönbözteti a prózai és verses formákat. – Megkülönbözteti a népköltészetet a műköltészettől, a szépirodalmi szöveget a nem szépirodalmi szövegektől. – Felismeri az epikai, drámai és lírai szövegek beszélőjét. Különbséget tesz szerző és narrátor/lírai én között. – Különbséget tesz az epikus közlés alapformái az elbeszélés, aleírás és a dialógus között. – Meg tudja állapítani a cselekmény helyét és idejét. – Felismeri az idézetet a szövegben. – Felismeri a költői jelzőt, megszemélyesítést, hasonlatot, metaforát, ismétlést, költői kérdést. – Elhelyezi a tantervben előírt kötelező irodalmi műveket az alapvető irodalmi kontextusokban (magyar irodalom/világirodalom, régi/újabb/kortárs, szóbeli/szerzői). – Képes a következő szépirodalmi szövegelemek meghatározására és példákkal való illusztrálására: motívum, téma, fabula, a cselekmény helye és ideje, főszereplő, mellékszereplő stb. – Az irodalmi művekben a szövegrészletek, a hősök és a helyzetek alapján felismeri a műnemet és a műfajt. – Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: monda, mítosz, elbeszélő	**NÉPKÖLTÉSZET** **Feldolgozásra szánt szövegek** **Kötelező szövegek** 1.Hat különböző tájegységhez kapcsolódó népdal feldolgozása (pl. *Megizentem* (népdal) – Bartók Béla gyűjtése, *Úgy tetszik, hogy*(népdal) – Kodály Zoltán gyűjtése) 2. *Kőmíves Kelemenné* (népballada) 3. *Tündérszép Ilona és Árgyélus* 4. H. C. Andersen: *Ateáskanna* – Andersenhatásaamagyarirodalomra; Atárgymintmesehős (beszámoló); 5. MészölyMiklósegymeséje: *Tréfásmese/ Akisjátszótársak/Vidám ésszomorú/ Atoronymeséje*(műmese) 6. *A csodaszarvas* (monda) **Kiegészítő és ajánlott szövegek** *1.Szent Száva* (Jung Károly fordítása) – A Szent Száva-legenda magyar irodalmi kapcsolatai 2. Csáth Géza: *Bartók Béla* (részlet) 3. *Az Ezeregyéjszaka legszebb meséi*ből: *Az ökör és a szamár*/*A halász és a szellem vagymásmese* 4. Grimm-mese: *Holle anyó* 5. Boldizsár Ildikó: *Boszorkányos mesék* (egy mese feldolgozása) 6. Berg Judit meséi 7. Pilinszky János: *A nap születése* 8. *Mátyás király meg a csókai földesúr*/ *Székké változott Juliska*(Penavin Olga gyűjtése)/ Raffai Judit: *Vajdasági történetek Mátyás királyról* (válogatás). 9. *A tordai hasadék* (népmonda) 10. Hiedelemmondák elvarázsolt lényekről, mitikus állatokról virágokról, lidércről, elásott kincsről, kötésről és oldásról, ördögösökről stb. – kapcsolni összehasonlító elemzésként a népmesékhez, mítoszokhoz.

	költemény, dal, tájleíró költemény, ballada, elbeszélés, novella, regény, levél, episztola, mesejáték. – Ismeri és megnevezi a következő fogalmakat: meseelem, meseformula, bevezetés, kibontakozás, bonyodalom, tetőpont, megoldás, valószerű és valószerűtlen elemek, konfliktus. – Megnevezi a leírás formáit: személyleírás, tárgyleírás, tájleírás. – Felismeri és megnevezi a rímfajtákat és a refrént, hasonlatot, metaforát, megszemélyesítést, ellentétet, fokozást, hangutánzást és hangulatfestést. – Felismeri és értelmezi a tanterv által kötelezően előirányzott egyszerű szövegek konfliktushelyzeteit, a hősök jellemvonásait, s velük kapcsolatban megállapít, véleményt formál. – A szépirodalmi művek tudatos, igényes olvasója. – Tiszteli a nemzeti irodalom és kultúra hagyományait. – Képes esztétikai élmény átélésére. – Változatos olvasási stratégiákat alkalmaz. – Tudatosan gyűjt információkat (nyomtatott, audiovizuális, elektronikus forrásokból) iskolai feladataihoz. – Könyvtárba jár és önállóan választ irodalmi alkotást, képes naplót vezetni vagy portfóliót összeállítani olvasmányairól.	**Irodalmi alapfogalmak** A szöveg formája: vers, próza.Műnemek: líra, epika, dráma. Műköltészet és népköltészet. Szerző (költő, író), lírai én, elbeszélő. Műfaji ismeretek: dal, Tájleíró költemény, ballada, mese, monda, anekdota, elbeszélés, regény, levél, mesejáték. Az ütemhangsúlyos verselés.Az időmértékes verselés alapjai: a rövid és hosszú szótag fogalma. Mesetípusok, a népmese jellemzői. Mesemondás. Mesepoétika.
		LÍRA **Feldolgozásra szánt szövegek** **Kötelező szövegek** 1.Kosztolányi Dezső: *Mostan színes tintákról álmodom*

		2. Arany János: *Családi kör* 3. Weöres Sándor: *Ballada három falevélről* 4. Nemes Nagy Ágnes: *Tavaszi felhők* 5. Nagy László: *Csodafiú-szarvas* 6. Domonkos István: *Néha így, néha úgy* 7. Tari István: *Amikor a villámnak szaga volt* Petőfi Sándor: 8. Petőfi Sándor: *Szülőföldemen*/*A négyökrös szekér* 9. Petőfi-átírások, Petőfi-paródiák, – parafrázisok: pl. Lackfi János (*Apám kakasa*, *Megy Béla bá Trabanton*), Weöres Sándor, Varró Dániel stb. **Kiegészítő és ajánlott szövegek** 1. Fehér Ferenc: *Színes vers* 2. Domonkos István: *Bizonyítványom/S.O.S.* 3.Tóth Árpád: *Láng* 4. Kosztolányi Dezső: *Nyárfa/Este, este* 5. Kányádi Sándor: *Szarvas-itató* 6. Weöres Sándor: *Egérrágta mese/Fülemüle* 7. Tari István: *Ablakomban* 8. Kovács András Ferenc gyermekversei (pl. *Egértánc*) 9. Petőfi Sándor: *Én/István öcsémhez/Két vándor/ Nemzeti dal/Apám mestersége, s az enyém/ Reszket a bokor/Pató Pál úr/Szeretlek kedvesem/ A természet vadvirága/A márciusi ifjak/Dalaim/ A természet vadvirága/A XIX. század költői/ Minek nevezzelek?/* **Irodalmi alapfogalmak** A költő és a lírai én. Lírai műfajok. A motívumok és költői képek mint a lírai mű kompozíciójának elemei. A lírai formanyelv jellemzői: képiség, ritmus, szerkezet. Rím.Kötött és szabad vers. Szóképek és stíluseszközök: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, fokozás, költői jelző, ismétlés, hangutánzás és hangulatfestés. Költői kérdés.

		EPIKA **Feldolgozásra szánt szövegek** **Kötelező szövegek** 1.Tersánszky Józsi Jenő*: Ákombákom tanár úr* (részlet) 2. Gárdonyi Géza: *Apám* 3. Karinthy Frigyes: *Röhög az egész osztály/ Magyarázom a bizonyítványom* 4. Németh István: *Faliórák* 5. Csáth Géza: *Szombat este* 6. Darvasi László: *Trapiti, avagy a nagy tökfőzelékháború* (részlet) 7. Tóth Krisztina: *A Mikulás három élete* Mitológia: 8. Kalevala: *A világ keletkezése* 9. *Daidalosz és Ikarosz* (görög mítosz) – Ikarosz a kortárs irodalomban **Kiegészítő és ajánlott szövegek** 1. Gyurkovics Tibor: *A tanár úr notesza* 2. Fox: *Majom-sziget* (részlet) 3. Domonkos István: *Via Italia!*(részlet) 4. Mirnics Zsuzsa: *Órásköz 12*(részlet) 5. Nógrádi Gábor: *Hogyan neveljünk?* 6. Kosztolányi Dezső: *Petőfi Sándorka* 7. Majtényi Mihály: *Megy a juhász a szamáron* (novella) **Irodalmi alapfogalmak** Szerző és elbeszélő. Epikai műfajok. Az elbeszélésmód sajátosságai: egyes szám harmadik személyű és egyes szám első személyűelbeszélés; jellemzés; párbeszéd. Leírások (táj-, személy-, tárgyleírás). Az epikai művek szerkezeti egységei.A szereplők jellemzésének eszközei: beszéd, tettek, külső tulajdonságok, életfelfogás, erkölcsiség. **DRÁMA** **Feldolgozásra szánt szövegek**

		Kötelező szövegek 1.Szabó Palócz Attila: *Zöldleveli Kótyonfitty, a kalandor béka legnagyobb szerelme*, mesejáték 2. Berg Judit: *Üdv néked, Arthur, nagy király* **Kiegészítő és ajánlott szövegek** 1.*Kitrikoty* Mészöly Miklós dramatizált meséje 2. Horváth Péter: *Bendegúz iskolába megy*/az *Indul a bakterház*nyomán/
		Projektmunka-javaslatok irodalomból: – óriások és törpék a mesékben, – kígyó az irodalomban (pl. Biblia, Kis herceg, magyar hitvilág, mesék, mondák stb.), – ló motívum különböző népek kultúrájában (kapcsolódva ősi temetkezési szokásunkhoz, Attila, országvásárlás stb.) és az irodalomban, – kortárs gyermekirodalmi projekt, – repülés az irodalomban, – apaszövegek, – a folyó vagy a hajó szerepe az irodalomban, – tanár– diák viszony az irodalomban, – évszakok az irodalomban, – boszorkányszótár, – Petőfi-szótár, – 12 legszebb magyar versem magyarázatokkal, – a szöveg és a kép összefüggéseinek feltárása, – a régió és a lakóhely irodalmi emlékei stb. **Irodalmi alapfogalmak** Drámai műfajok: komédia, tragédia; egyfelvonásos; rádiódráma. A drama jellemzői: felvonás, jelenet, szereplők. Népi dramatikus játékok/farsang, betlehemezés stb./ **ISMERETTERJESZTŐ ÉS INFORMATÍV SZÖVEGEK** (2 mű kiválasztása) 1.Egy szabadon választott tanulmány a mese és a hiedelemvilág kapcsolatáról (pl. Dömötör Tekla,

		Nagy Olga,Voigt Vilmos, Penavin Olga, Raffai Judit) 2. Illyés Gyula: *Petőfi Sándor*(részletek, főként diákéveiből) vagy Margócsy István: *Petőfi-kísérletek*(részlet)./Válogatás a Petőfi-kultusszal, a reformkori kávéházakkal és öltözködéssel (huszárok, fegyverek, divat) kapcsolatos szövegekből. 3. *A világ keletkezése* (bibliai történet) – ismeretterjesztő szöveg/Bibliai szólások: júdáscsók, bábeli zűrzavar, matuzsálemi kor, hétpecsétes titok, pálfordulás, tamáskodik stb./ 4. *Fej fej mellett* (nyest.hu) – szótörténeti kérdések 5. Válogatás könyvekből, enciklopédiákból és gyermeklapokból **HÁZI OLVASMÁNY** **Kötelező szövegek** 1. Petőfi Sándor: *János vitéz* 2. Lázár Ervin: *Szegény Dzsoni és Árnika* 3. Egy szabadon választott vagy ajánlott műfeldolgozása a kortárs irodalomból olvasónapló vagy portfólió formájában **Ajánlott szövegek** 1. Lengyel Dénes: *Régi magyar mondák* 2. *Volt egyszer egy…* 3. Janikovszky Éva: *Égig érő fű* 4. Astrid Lindgren: *Juharfalvi Emil*/*Juharfalvi Emil újabb csínyei/Harisnyás Pippi* 5. Mándy Iván: *Csutak színre lép/Csutak és a szürke ló* 6. *Macskamenyasszony* – határon túli magyar népmesék és mondák 7. Erich Kästner: *A repülő osztály/Emil és a detektívek* 8. Varró Dániel: *Túl a Maszat-hegyen* 9. Békés Pál: *A kétbalkezes varázsló/A Félőlény* 10. Luis Sachar: *Stanley, a szerencse fia* 11. Renè Goscihny: *A kis Nicolas*

			12. Jules Verne: *Kétévi vakáció* 13. Nógrádi Gábor: *Petepite* 14. J. K. Rowling: *Harry Potter és a Bölcsek Köve* 15. George Lucas: *Csillagok háborúja* 16. William Kotzwinkle: *E. T. a földönkívüli* Projektmunka vagy portfólió: – A feldolgozott művek filmes kapcsolatai stb.
NYELVISMERE-TEK	Az egyszerű mondat Az egyszerű mondat szerkezete, mondatrészek Nyelvhelyes-ségi ismeretek	– Felismeri és megnevezi a mondatfajtákat a beszélő szándéka és logikai minőségük szerint. – Megkülönbözteti az egyszerű és az összetett mondatot. – Felismeri, megnevezi a tőmondatot, az egyszerű bővített és a hiányos mondatot (alany, állítmány). – Mondatátalakítást végez (zsugorítás stb.) a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban. – Felismeri, megnevezi a mondat fő részeit (állítmány és alany), valamint az alapvető bővítményeket (tárgy, hely-, idő– és módhatározó, minőség-, mennyiség– és birtokos jelző). – Aláhúzással tud nem bonyolult szerkezetű bővített mondatot elemezni. – Érthető, nyelvtanilag kifogástalan mondatokat szerkeszt. Írásban tudja a szöveget tagolni (cím, bekezdések) és makroszerkezeti egységekre osztani (bevezetés, tárgyalás, befejezés). A szövegben felfedezett hibákat képes kijavítani.	– A mondatfajták és kifejezőeszközeik; helyes használatuk. – A névszói és névszói-igei állítmány; birtokos jelző. – Írásjelek az egyszerű mondat végén. – Nyelvhelyességi hibák: suksükölés, nákolás. – Az -e kérdőszó, félrecsúszott toldalékok stb. – Az egyes mondatfajták helyes kiejtése. – Nyelvünk szóbeli és írásbeli öröksége (szólások, közmondások, szállóigék).
	A hangok és betűk A	– Ismeri a magánhangzók felosztását a nyelv vízszintes mozgása alapján, a hangrend és illeszkedés törvényszerűségeit.	– A beszédhangok keletkezése, hangképzési folyamat. – A öznyelvi normához alkalmazkodó szabatos kifejezésmód.

	hangok rendszere, a magyar ábécé Magán– és mássalhangzó-törvények J hang kétféle jelölése Helyesírási alapelvek	– Ismeri és alkalmazza a szótagolás és elválasztás szabályait. – Fel tudja osztani a mássalhangzókat a zöngésség szempontja szerint, felismeri a részleges hasonulás, a teljes hasonulás és az összeolvadás egyszerűbb eseteit. – Ismeri és alkalmazza a betűrend szabályait. – Felismeri, megnevezi, alkalmazza a helyesírási alapelveket. – Alkalmazza a helyesírás-ellenőrző programot.	– A magánhangzókról: rövid-hosszú, magas-mély magánhangzók. – A magánhangzók illeszkedése, helyesírási és helyes ejtési gyakorlatok. – Mássalhangzók: a rövid-hosszú, zöngés és zöngétlen mássalhangzók. – A mássalhangzók egymás mellé kerülésekor létrejövő hangtani változások-hasonulások (teljes és részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés és kiesés) a szavakban, ezek felismerése révén a helyesírás megerősítése. – Az egység keretén belül a j hang kétféle jelölésére vonatkozó helyesírási gyakorlatok. – A magyar helyesírás négy alapelvének alkalmazása. – Az alapvető helyesírási szabályok készségszintű alkalmazása.
	A szavak hangalakja és jelentése A szavak szerkezete Szóelemek	– Felismeri, megnevezi az egyjelentésű, többjelentésű, rokon-és ellentétes jelentésű, azonos alakú, hasonló alakú valamint a hangutánzó és a hangulatfestő szavakat. – Felismeri, megnevezi, csoportosítja a szavakat szerkezetük alapján. – Felismeri és megnevezi a szóelemek fajtáit (szótő, toldalék).	– Az egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú, rokon-és ellentétes jelentésű, hasonló alakú, hangutánzó és hangulatfestő szavak. – A szavak szerkezete (egyszerű és összetett szavak, többszörösen összetett szavak). – Képző: -i, -ság/-ség, -ó/-ő. – Jel: a közép– és felsőfok jele: -bb, a múlt idő jele: -t, -tt, a többes szám jele: -k, felszólító mód jele: -j, feltételes mód jele: -na/-ne, -ná/-né. – Rag: tárgy-, birtokos-, idő-, mód– és helyhatározó ragok. – A szótő és toldalék határa,a kötőhang(zó). – A toldalékos szavak helyesírása.
	Sajtó és információ-keresés	– Felismeri és megnevezi a nyomtatott és elektronikus média fajtáit. – Tájékozódik, információkat talál a különféle dokumentumtípusokban, korosztálynak szóló kézikönyvekben. – Képes nyelvileg kifejtett (explicit) és nem kifejtett (implicit) információkat	– A média: nyomtatott és elektronikus médiumok (újságok, televízió, rádió, világháló – honlapok, hírportálok). – A hír fogalma és jelentősége. – Közösségi média. – Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a

		kiszűrni a szövegből. – Képes az alapinformációk és eszmék összehasonlítására két vagy több rövid, egyszerű szövegben. – A rendelkezésére álló információkat értékeli, tárolja, rendszerezi. – Képes az interneten való kommunikációra és együttműködésre.	különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat, AV és online dokumentum), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia), ismeretterjesztő forrásokban. – Írói szótárak.
	Helyesírás	– Ismeri a helyesírási alapelveket és *A magyar helyesírás szabályai*nak használati módját.	– A mondatvégi írásjelek, az összetett mondatok tagolása. – A magyar helyesírás alapelvei. – A toldalékok helyes kapcsolása a szavakhoz, a zöngés és zöngétlen mássalhangzók. – Szótőkeresési gyakorlatok néhány gyakori hasonulás megfigyeltetésével. – Szóelemző, szótagoltató, toldalékoló, toldaléktalanító, válogató, másoló tollbamondás valamint komplex emlékezetből írás. – Helyesírási táblázatok, fürtábrák, folyamatábrák stb. – A régies írású tulajdonnevek helyes ejtése és írása, a j hang kétféle jelölése. – Az elválasztás szabályai. – Digitális írástudás, e-nyelvhelyesség: az e-dokumentumok létrehozásához szükséges nyelvi és szedési szabályrendszerek együttese, elektronikus szövegek létrehozása (pl. beszámolók, könyvismertetők, vázlatok, saját könyv, eseményre invitáló meghívók, listák, e-mail, egyszerűbb űrlapok kitöltése). – A magyar és valamely tanult, ismert idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóságok és különbségek. – A helyesírást segítő kézikönyvek (helyesírási szabályzat, szótár, digitális szótárak stb.) önálló használata.
	Nyelv-helyesség	– Felismeri és alkalmazza az állandósult szókapcsolatokat.	– Az egyes mondatfajták helyes kiejtése. A hosszú és rövid hangok (mássalhangzók és

	g	– Képes olyan szövegeket létrehozni, amelyekben a téma, a kompozíció, a tartalom és a stílus megfelelnek a feladatnak, a szöveg rendeltetésének és a címzettnek (célközönségnek).	magánhangzók) helyes ejtése (gyakorlatok). – Az állandósult szókapcsolatok (szólások, közmondások, szállóigék) az írásban és a beszédben.
NYELV-KULTÚRA	A szóbeli kifejező-készség fejlesztése	– Értelmes és szabatos beszédre, helyes artikulációra törekszik, igyekszik betartani az igényes nyelvhasználat szabályait és elsajátítani a kódváltás alapvető képességét. – Egyszerű szerkezetű szóbeli vagy írásbeli szövegeket tud alkotni a leírás, az elbeszélés és a kifejtés eszközeit alkalmazva (és a célközönség összetételét szem előtt tartva). – Képes egyszerű szöveget alkotni szóban vagy írásban, amelyben valamely irodalmi élményét írja le, vagy egy valós, hétköznapi, illetve képzeletbeli témát fejt ki. – Különböző céllal (pl. informálódás, tanulás, önfejlesztés, esztétikai élmény átélése, szórakozás) képes rövidebb, egyszerűbb szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegeket (pl. egyszerű szakszövegeket, tudománynépszerűsítő ismeretterjesztő szövegeket stb.) olvasni és saját szavaival elmondani. – Meg tudja fogalmazni véleményét, és igényes nyelvhasználatra törekedve (kódváltási képességéhez mérten a sztenderd nyelvváltozat – vagy legalább a regionális köznyelv – normájához igazodva) nyilvános beszédhelyzetben képes kifejteni gondolatait.	– Események és élmények időrendi sorrendben történő elmondása közös, illetve egyéni vázlat alapján. – A természetben levő tárgyak és jelenségek, a mozgásában levő állatok és személyek bemutatása. – Sikeresebb irodalmi portrék és a megírásukhoz felhasznált nyelvi kifejezőeszközök. A közvetlen környezetből választott egyén bemutatása. – Rövidebb szövegek tartalmának összefoglalása szem előtt tartva az esemény időrendjét és mozzanatait (bevezetés, a cselekmény kezdete, a cselekménymozzanatok kiemelése, a tetőpont és a befejezés). – A szóbeli elbeszélés: film, tévéadás, szabadon választott dinamikus jelenetek elmondása. – A nyelvi-stilisztikai kifejezőeszközök a leíró jellegű részletekben (versben és prózában egyaránt). – A retorika alapelvei (a konkrét fogalmak megnevezése nélkül).
	Az írásbeli kifejezők	– Ismeri és készségszinten használja a kibővített magyar ábécé nyomtatott és írott betűit, valamint az írásjeleket, egyszerűbb	– Önálló elbeszélő fogalmazás készítése a tanult nyelvi és helyesírási tudnivalók alkalmazásával, felhasználva az anyaggyűjtés módjait. Az írás

	észség fejlesztése	példákban alkalmazni. – Törekszik értelmes, nyelvtanilag helyes mondatokat alkotni. – Írásban tudja a szöveget tagolni (cím, bekezdések) és makroszerkezeti egységekre osztani (bevezetés, tárgyalás, befejezés). – A szövegben felfedezett hibákat képes kijavítani. – Tud levelet írni, s képes különféle űrlapokat és formanyomtatványokat kitölteni, amelyekkel a mindennapi életben találkozik. – Képes figyelemmel követni és megérteni a nyelv, az irodalom vagy valamely egyéb művelődési terület tárgyköréből tartott előadásokat, s tud jegyzetet készíteni. – Meghatározott műfajokban témának, kommunikációs alkalomnak megfelelő kritikus, egyéni szemléletű, nyelvi-stilisztikai szempontból példás szövegeket, beszámolót alkot. – Beszámolóját prezentációval/poszterrel teszi szemléletesebbé. – Valós vagy képzeletbeli tapasztalatokat, szereplőket, illetve eseményeket bemutató fogalmazást tud írni.	folyamatának megtapasztalása, folytonos ön– és társreakció. Az írásmű üzenetének, céljának, befogadójának megfelelő szókincs használata. – Önálló vázlatkészítés elolvasott irodalmi vagy ismeretterjesztő szövegről. – Kérdések és írásbeli válaszok megfogalmazása a tanult olvasmányok, megnézett filmek, színházi előadások, meghallgatott zeneművek alapján. – Szövegszerkesztés: elbeszélés, leírás, levél. – Élménybeszámoló közösen elkészített vázlat alapján, különös tekintettel a párbeszéd helyes alkalmazására. – A leírás megadott vázlat alapján (A tájleírás sorrendjének megoldása a távolitól közeli felé, vagy fordítva. Rész-egész viszonya valamilyen sorrend szerint. Tárgy-és személyleírás, jellemzés. Nem felsoroljuk a tulajdonságokat, hanem megelevenítjük. Lehetséges témák:falu télen, az én szobám, a gyümölcsös tavasszal, a rét stb.). – A fogalmazási ismeretek (a téma meghatározása, az anyag kiválasztása és elrendezése, a legfontosabb szerkezeti részek megjelölése és az anyag szerkezeti részek szerinti csoportosítása). – Szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail, komment). Az írás nem nyelvi jeleinek (betűforma, nagyság, sorköz, margó, távolság, színek, kiemelések stb.) megismerése. A kézzel írt és a számítógépes szövegek különbözőségei és hasonlóságai. – Az önálló és a tanári segítséggel történő anyaggyűjtés módjai. – Nyolc házi írásbeli feladat a tanév folyamán, melyeket az órán elemeznek. – Négy iskolai dolgozat – kettő félévente (az írásmű kidolgozása egy óra, elemzés és javítás két óra).

KORRELÁCIÓ MÁS TANTÁRGGYAL Idegen nyelvek Történelem Zeneművészet Képzőművészet Hittan Polgári nevelés

РУМУНСКИ ЈЕЗИК

Denumirea disciplinei	**LIMBA ROMÂNĂ**
Scopul	**Scopul** predării şi învăţării *limbii române* este ca elevii să-şi cultive limba maternă şi să folosească în mod corespunzător cunoştinţele însuşite în diferite situaţii de comunicare, ca prin citirea şi interpretarea operelor literare să-şi dezvoltă creativitatea şi sensibilitatea artistică, estetică şi competenţe funcţionale, să-şi dezvolte gândirea critică, să aibă atitudine pozitivă faţă de limba maternă, dar şi faţă de alte limbi şi culturi. Elevul va ști să exprime valorilre patrimonial cultural şi istoric şi identitatea poporului său, a societăţii şi statului în care trăieşte.
Clasa	**A cincea**
Numărul de ore annual	**180 de ore**

DOMENIUL/ TEMA	**FINALITĂŢI** După terminarea temei/domeniuluielevul va fi capabil:	**CONŢINUTURI**
LITERATURA	– **să stabilească** genul şi specia operelor literare – **să facă diferenţa** între caracteristicile literaturii populare şi artistice – **să facă diferenţa** între operele cu caracter realist şi fictiv – **să analizeze** elementele de compoziţie a unei poezii lirice (vers, strofă); a unui text epic în versuri şi în proză (părţile operei literare – capitol, fragment, vers); a unei opere dramatice (act, scenă, apariţie) – **să facă distincţia** dintre noţiunea de narator şi scriitor – **să diferenţieze** forme de exprimare literară (descriere, naraţiune, dialog) – **să identifice** elementele sonore, vizuale, tactile ale imaginilor poetice – **să recunoască** figurile de stil şi să înţeleagă rolul lor în textul literar-artistic	**LIRICA** **Noţiuni de teorie literară** Motivele şi imaginile poetice ca elemente ale conţinutului creaţiilor lirice. Felul de strofe în funcţie de numărul de versuri din poezia lirică: catrenul. Caracteristicile poeziei lirice, imaginile artistice, ritmul. Figuri de stil: comparaţia, epitetul, personificarea, onomatopeea. Tipuri de poezii lirice populare şi artistice: descriptive (pastelul); lirice – doina şi poeziile tradiţionale. **Lectură şcolară recomandată** 1. Vasile Alecsandri: *Sfârşit de toamnă* 2. Nicolae Labiş: *Fulg* 3. Mihai Eminescu: *Revedere* 4. George Coşbuc: *Concert de primăvară* 5. Panait Cerna: *Cântec de martie* 6. George Topârceanu: *Un duel* 7. Poeziipopulare: *Numă bate Doamne, rău*, sau

	– să determine intonaţia de bază în citirea unei poezii, naraţiuni sau acţiuni dramatice (plină de umor, veselă, tristă etc) – **săidentifice**trăsăturile personajelor prin exemple din text – **săevalueze**comportamentul personajelor şi să-şi exprime în mod argumentat părerile şi atitudinea – **săilustreze**credinţele, obiceiurile, modul de viaţă şi evenimentele din trecut descrise în operele literare – **săînţeleagă** textul citit cu voce tare şi în sine – **să formuleze** singur întrebări cu privire la textul citit şi să-şi exprime opinia	*Cântă puiulcucului,* 8. Poezii ocazionale, obiceiuri, colinde 9. Poezii din literatura română din Serbia şi a Conaţionalilor
		EPICA **Noţiuni de teorie literară** Scriitorul şi naratorul Modurile de expunere: descrierea, naraţiunea la prima şi a treia persoană; dialogul. Naraţiunea concisă: înşiruirea evenimentelor, episoadelor, capitolelor. Caracterizarea personajelor – modul de vorbire, comportamentul, aspectul fizic, atitudinea faţă de viaţă, trăsăturile morale. Speciile operelor epice în versuri şi proză: cântecul epic popular (balada sau cântecul bătrânesc) basmul, schiţa, legenda, fabula, snoava. **Texte literare recomandate** 1. Balada populară: *Mioriţa* 2. Balada populară: *Iancu Jianul* 3. *Ero de pe lumea cealaltă, De unde ştiai că nu-mi place plăcinta?* 4. Edmondo de Amicis: *Micul hornar* (fragment) 5. Emil Gârleanu: *Gândăcelul*

		6. Alexandru Vlahuţă: *Din copilărie (*fragment*)* 7. Virgil Carianopol: *Cutremurul* 8. Barbu Şt. Delavrancea: *Bunica* 9. Mihail Sadoveanu: *Domnul Trandafir* 10. Ion Luca Caragiale: *D-l Goe* 11. Grigore Alexandrescu: *Boul şi viţelul* 12. Legenda Oltului şi a Mureşului 13. Petre Ispirescu: *Aleodor Împărat* **DRAMA** **Noţiuni de teorie literară** Actul, apariţia, personajele în dramă. Speciile genului dramatic: opere dramatice ecranizate, piese de teatru, teatrul radiofonic. **Bibliografie recomandată** 1.Vasile Alecsandri: *Chiriţaîn provincie* (fragment) 2. Dušan Radović: *Căpitanul John Peoplefox* (fragment) **TEXTE ŞTIINŢIFICO – FANTASTICE ŞI INFORMATIVE** (se vor alege două texte) 1.Din Monografiile localităţilor româneşti, ghiduri turistice, sau anuare 2. Alexandru Vlahuţă: *România pitorească* (fragment) 3. Selecţie din cărţi, encicopledii şi reviste pentru copii. **LECTURĂ ŞCOLARĂ**: 1. Selecţie de poezii româneşti Topârceanu: *Poezii*. 2. Selecţie din proza română, E. Gârleanu: *Povestiri* 3. Mihail Sadoveanu: *Dumbrava minunată* 4. Selecţie de basme româneşti; Petre Ispirescu: *Culegere de basme* 5. Selecţie de legende; Alexandru Mitru: *Legendele Olimpului* 6. Selecţie din literatura universală

			7. Selecţie din literatura românilor din Serbia **Selecţie suplimentară din lectura şcolară** (se vor alege două opere) 1. Ioan Slavici – *Zâna Zorilor* 2. Ion Creangă – *Povestea lui Harap-Alb* 3. Jules Verne – *De la Pământ la Lună*
LIMBA	Gramatica (morfologia, sintaxa)	– să facă deosebirea dintre părţile de vorbire flexibile şi neflexibile – să sesizeze categoriile de gen, număr şi caz ale cuvintelor nominale – să diferenţieze funcţiile de bază şi semnificaţiile cazurilor – să folosească formele de caz, în conformitate cu standardele lingvistice – să facă diferenţă între articolul hotărât şi cel nehotărât şi îl foloseşte corect în declinare – să folosească gradele de comparaţie ale adjectivelor – să stabilească modurile şi timpurile verbale – foloseşte verbele auxiliare la formarea timpurilor – să sesizeze părţile de propoziţie – să folosească topica limbii române în analiza morfologică şi sintactică	Părţile de vorbire flexibile: substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul, verbul; părţile de vorbire neflexibile: adverbul, prepoziţia, conjuncţia şi interjecţia. Substantivul – semnificaţia şi felurile (proprii şi comune) Genul, numărul şi cazul substantivelor. Articolul – semnificaţie şi felurile (hotărât propriu-zis, posesiv-genitival şi demonstrativ-adjectival, nehotărât). Flexiunea substantivului (declinarea cu articolul hotărât şi nehotărât). Cazurile şi funcţiile sintactice: nominativ (subiectul); genitiv (posesia); dativ (atribuirea); acuzativ (obiectul asupra căruia se săvârşeşte acţiunea, sau ceva ce se referă la obiect, locul); vocativ (chemare, adresare). Adjectivul – structura şi tipurile de adjective; acordul adjectivului cu substantivul în gen, număr şi caz; gradele de comparaţie. Pronumele – pronumele personale şi de politeţe): flexiunea pronumelor personale, formele accentuate şi neaccentuate. Numeralele – formele şi utilizarea lor: cardinal şi ordinale. Verbele – modurile verbale (personale şi impersonale), timpurile verbelor la modurile personale. Conjugarea verbelor auxiliare (a fi, a avea, a vrea/a voi) Subiectul, predicatul, atributul, complementul direct şi indirect, complementele circumstanţiale

			de mod, loc şi timp.
	Ortografia	– să aplice în mod consecvent normele ortografice în scrierea cu majusculă; a cuvintelor compuse şi scrise cu liniunţă de unire; – să aplice în mod consecvent semnele de punctuaţie – să folosească corect ortogramele în diferite forme (scrise împreună şi despărţit) – să folosească *Îndrumătorul ortografic*	Literă majusculă în denumirile geografice compuse; denumirile instituţiilor, întreprinderilor, organizaţiilor (abrevierile), publicaţiilor, datelor şi evenimente importante. (exemple tipice) Scrierea corectă a substantivelor şi adjectivelor la plural şi în genitiv (scrierea cu unul, doi sau trei „i”) Scrierea corectă a verbelor de conjugarea a IV-a cu doi „i” Despărţirea cuvintelor în silabe, respectând regulile ortografice şi accentul în conformitate cu *Ortografia limbii române.* Scrierea corectă a cuvintelor derivate (cu prefixe) Punctuaţia.
	Ortoepia	– să pronunţe corect cuvintele ţinând cont de locul accentului şi intonaţiei – să vorbească clar respecând normele limbii române literare – să citească fluent şi distinct cu voce tare texte literare şi nonliterare.	Locul accentului în cuvinte şi propoziţii. Intonaţia şi pauzele în funcţie de semnele de punctuaţie; intonaţia propoziţiilor interogative şi exclamative. Articularea: citirea cu voce tare.
CULTURA EXPRIMĂRII		– să folosească diferite forme de expunere: descrierea (portretul şi tabloul), naraţiunea la persoana întâi şi a treia, dialogul – să delimiteze părţile unui text (titlul, subtitlul, alineatele) şi să-l organizeze în întreguri semnificative (partea introductivă, partea de mijloc şi finală a textului) – să alcătuiască texte care vor fi rostite, sau scrise, şi care vor cuprinde părerile şi trăirile sufleteşti în urma citirii unui text literar, sau nonliterar. – să găsească informaţiile cuprinzătoare într-un text literar şi nonliterar mai simplu, – să utilizeze diverse metode şi strategii	Reproducerea, povestirea, descrierea – observarea diferenţelor dintre limba scrisă şi limba vorbită; alcătuirea unei scrisori (particulare, e-mailul, SMSul) Îmbogăţirea vocabularului: sinonimele şi antonimele, cuvinte nonliterare şi neologismele – înlocuirea lor cu cuvinte literare; observarea şi eliminarea elementelor nesemnificative şi inutile din text şi vorbire. Tehnica redactării unei compuneri scrise (focarul temei, alegerea şi repartizarea materialului, elementele fundamentale ale compoziţiei şi gruparea materialului după etape compoziţionale); alienatul ca unitate tematică restrânsă şi funcţiile lui compoziţionale şi stilistice. Redactarea ştirilor, declaraţiilor, alcătuirea afişului, completarea formularelor tipizate,

	de informare şi documentare în scopul exprimării eficiente, oral şi în scris – să exprime patrimoniul cultural şi istoric şi să facă aprecieri personale în diferite situaţii – să folosească limba română literară în exprimarea scrisă şi orală – să sesizeze diferenţele dintre varianta literară şi dialectală a limbii române – să folosească dicţionare şi îndrumătoare ortografice (ediţii şcolare)	alcătuirea hărţilor mentale. Folosirea limbii literare şi neliterare în formă orală şi scrisă în activitatea de cercdetare, în munca de proiectare şi prezentare în public. Opt teme pentru acasă şi analiza lor la oră. Patru teze – câte două în fiecare semestru (o oră de elaborare a tezei, o oră de corectare şi una de analiză a conţinutului cu scopul îmbunătăţirii compunerii din aspect literar şi lingvistic).

CORELAŢIA CU ALTE MATERII

Limbile străine Limba sârbă ca limbă nematernă Istoria Cultura muzicală Cultura plastică Religia

Назив предмета	**СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК**
ПРОГРАМ А – за ученике чији матерњи језик припада несловенским језицима и који живе у хомогеним срединама (основни ниво стандарда)	
Циљ	**Циљ** наставе и учења *српског као нематерњег језика* јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**108 часова**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ЈЕЗИК	-разуме и користи предвиђени лексички фонд; – разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима; – користи фреквентне одредбе за узрок; – користи сложени предикат са модалним глаголима; – користи нове моделе одредаба за	Око 100 нових пунозначних и помоћних речи; Граматички садржаји из претходних разреда (понављање и увежбавање на познатој и новој лексици); Узрочна реченица с везницима јер и зато што; Сложени глаголски

	место; – уочава род и број именица, конгруенцију атрибута с именицом у типичним примерима;	предикат с модалним глаголима: требати, морати, моћи, смети, желети; Именице у генитиву с предлозима испред, иза, изнад, испод, поред у функцији одредбе за место; Конгруенција атрибута и именице у номинативу и акузативу (на нивоу разумевања); Творба именица којима се означавају називи спортиста (само најфреквентнијих спортова); Творба прилога од придева;
КЊИЖЕВНОСТ	– савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује с новим књижевноуметничким текстовима; – разуме садржај кратког књижевног и по потреби адаптираног текста; – репродукује одломке из одабраних књижевноуметничких и других текстова; – прати временски след догађаја у књижевном тексту и одреди место догађаја/збивања; – опише главног јунака;	Владимир Личина: „Весна и торба” Душица Лукић: „У библиотеци” Драган Лукић: „Трговина”, „Јабука”, „Немој, Јасна” Јованка Јоргачевић: „Како је настао ђувеч у рерни” Мира Алечковић: „Пас у солитеру” Раде Обреновић: „Пожурите, опет ћемо закаснити” Алекса Микић: „Храбар дечак” Весна Видојевић Гајовић: „Кишна прича” Олга Станковић: „Јунак дана” Гвидо Тартаља: „Како корњаче уче” Недељко Попадић: „Једва

		чекам јули” Избор из часописа за децу По слободном избору (у складу са интересовањима ученика), Наставник бира још два текста која нису на овој листи. наставник бира 8 текстова за обраду.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	– разуме једноставна питања, кратке јасне налоге и информације битне за задовољење свакодневних животних потреба (нпр. у породици, школи итд.); – разуме садржај кратког континуираног говореног текста (5 до 6 простих реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно, спорим темпом; – чита наглас, с разумевањем, краћи познат текст писан ћирилицом или латиницом; – издваја експлицитне информације и изводи једноставне закључке на основу прочитаног текст. - исприча и напише у 4 до 6 реченица доживљене ситуације и своје планове.	I. Лично представљање: основне информације о себи – датум свог рођења; омиљене личне активности II. Породица и људи у окружењу: занимања чланова породице и људи у окружењу III. Живот у кући: опис просторија у кући/стану ; свакодневне активности у кући; празници IV. Храна и пиће: врсте воћа и поврћа; активности у припремању хране V. Одећа и обућа: набавка одеће и обуће VI. Здравље: болести и лечење; дравствено стање VII. Образовање: нови школски предмети; з имски и летњи распуст; школски намештај; школски прибор VIII. Природа: временске прилике; називи

		континената и земаља у окружењу IX. Спорт и игре: спортови и спортисти X. Куповина: цене; плаћање XI. Насеља, саобраћај и јавни објекти: сеоско домаћинство (башта, врт, воћњак); градске улице и тргови; циљ путовања; аутобуска и железничка станица XII. Време: прецизно исказивање времена (сати и минути); исказивање датума XIII. Комуникативни модели: давање и тражење информација; молба; жеља; захтев; допадање/недопадање; позивање; прихватање/неприхватање позива.
Обавезна су два писмена задатка у току школске године (у другом и у четвртом класификационом периоду)		

Кључни појмови:српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор,читање,писање.
1 У складу са знањем о језику у области Језик.
2 Сложеност тог текста је одређена граматичком структуром и лексичким обимом предвиђеним у области Језик.
3 Сложеност тог текста је одређена граматичком структуром и лексичким обимом предвиђеним у области Језик за Програм А.
4 Служећи се знањем о језику из области Језик.

ПРОГРАМ Б – за ученике чији матерњи језик припада словенским језицима и који живе у вишенационалним срединама (средњи–напредни ниво стандарда)	
Циљ	**Циљ** наставе и учења *српског као нематерњег језика* јесте оспособљавање ученика да Води усмену и писану комуникацију са говорницима српског као матерњег језика ради

	Каснијег пуног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и упознавање српске културне баштине и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**108 часова**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ЈЕЗИК	– разуме и користи предвиђени лексички фонд; – разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима; – саставља реченице са одредбама за средство и друштво; – примењује правила конгруенције атрибута с именицом у типичним моделима; – искаже особине појма и начин вршења радње у различитом степену;	Употребљава 100–150 нових речи и исказа; Граматички садржаји из претходних разреда (понављање и увежбавање на познатој и новој лексици); Наглашени и ненаглашени облици личних заменица у функцији правог објекта (у акузативу) и неправог објекта (у дативу); Слагање атрибута са именицом у роду, броју и падежу; Прилошке одредбе за место исказане генитивом именица и личних заменица с предлозима испред, иза, изнад, испод, поред; Именице у инструменталу за исказивање средства и друштва; Прилошка одредба за узрок исказана генитивом с предлогом због; Компаратив и суперлатив придева и прилога; Творба именица којима се означавају називи спортиста; Присвојни придеви изведени суфиксима -ов/ев, -ин (у номинативу) Творба прилога од придева
КЊИЖЕВНОСТ	– савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; – искаже сопствени доживљај књижевног	Народна обичајна песма по избору Мирослав Антић: „Шашава песма” Игор Коларов: „Аги и Ема”, роман (одломак) Бранислав Нушић: „Хајдуци” (одломци) Душан Радовић: „Капетан Џон Пиплфокс”

	дела; – одреди тему, главни мотив и ликове; – преприча (уз помоћ наставника и постављених питања) фабулу кратког наративног текста; – препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику; – драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; – препозна и именује осећања лирског јунака;	(одломци) Бранислав Нушић: „Српски језик” („Аутобиографија”) Шаљива народна прича по избору (адаптирано) Јованка Јоргачевић: „Ценовник” Душан Радовић: „Тужна песма” Зоран Поповић: „Музика” Никола Тесла: „Моји изуми” (одломак) Гвидо Тартаља: „Како корњаче уче” Неделько Поповић:“Једва чекам јули“ Избор из часописа за децу По слободном избору (у складу са интересовањима ученика), наставник бира још два текста која нису на овој листи. Наставник бира 10 текстова за обраду.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- разуме смисао текста изговореног споријим темпом о особама, стварима и активностима које су део свакодневног живота; – преприча (са сажимањем или без сажимања) догађај из свог живота, обрађен наративни или краћи информативни текст; – учествује у кратком дијалогу о темама које су предвиђене наставним програмом, поштујући основна начела вођења разговора; образлаже у кратким цртама неку своју идеју, предлог и сл.; пренесе кратке информације добијене од других лица; – чита наглас са застајкивањем краћи текст писан ћирилицом или латиницом; – састави краћи наративни и информативни текст;	I. Лично представљање: основне информације о себи – датум свог рођења; омиљене личне активности II. Породица и људи у окружењу: занимања чланова породице и људи у окружењу III. Живот у кући: опис просторија у кући/стану; свакодневне активности у кући; празници IV. Храна и пиће: врсте воћа и поврћа; активности у припремању хране V. Одећа и обућа: набавка одеће и обуће VI. Здравље: болести и лечење; здравствено стање VII. Образовање: нови школски предмети; зимски и летњи распуст; школски намештај; школски прибор VIII. Природа:

	– напише честитку, позив и обавештење; – попуни једноставан образац са основним подацима о себи.	временске прилике; називи континената и земаља у окружењу IX. Спорт и игре: спортови и спортисти X. Куповина: цене; плаћање XI. Насеља, саобраћај и јавни објекти: сеоско домаћинство (башта, врт, воћњак); градске улице и трговови; циљ путовања; аутобуска и железничка станица XII. Време: прецизно исказивање времена (сати и минути); исказивање датума XIII. Комуникативни модели: давање и тражење информација; молба; жеља; захтев; допадање/недопадање; позивање; прихватање/неприхватање позива.

5 Сложеност тог текста је одређена граматичком структуром и лексичким обимом предвиђеним у области Језик за Програм Б.
6 Сложеност тог текста је одређена граматичком структуром и лексичким обимом предвиђеним у области Језик за Програм Б.
7 Служећи се знањем о језику из области Језик.
8 Сложеност тог текста је одређена граматичком структуром и лексичким обимом предвиђеним у области Језик за Програм Б.
9 Сложеност тог текста је одређена граматичком структуром и лексичким обимом предвиђеним у области Језик за Програм 2.
10 Служећи се знањем о језику из области Језик.

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Матерњи језик Страни језик Грађанско васпитање

Назив предмета	**СТРАНИ ЈЕЗИК**
Циљ	**Циљ** наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних Знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ /ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној теми/области ученик ће	**САДРЖАЈИ**

Комуникативне функције	бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	
Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту	– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – постави и одговори на једноставнија питања личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.). **Садржаји** *Hello. Hi. I'm Maria. What's your name? I'm/ My name is… Tony is 11. How old are you? I live in (town, city, village). Where do you live? I live at number 46 Black Street. My best friend lives next door. What's your address? What's your phone number? Have you got/Do you have an email address? These are my parents. Their names are … I can't play tennis, but I can do karate. Can you play the guitar?My birthday is on the 21st of May. When is your birthday? This is Miss May. She's my teacher. This is Mr Crisp. He's my tennis coach.* *The Present Simple Tense* за изражавање сталних радњи. *Have got/Have* за изражавање поседовања. Личне заменице у функцији субјекта – *I, you …* Присвојни придеви – *my, your…* Показне заменице – *this/these, that/those* Питања са *Who/What/Where/When/How(old)…* Основни бројеви (1–1000). Предлози за изражавање места – *in, at…*

		Предлози за изражавање времена – *in, on, at...* Употреба неодређеног члана са именицама у једнини. Изостављање члана испред назива спортова. Употреба одређеног члана уз називе музичких инструмената. **(Интер)културни садржаји:**устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа *(Mr, Miss, Mrs, Ms, Sir)*; имена и надимци; начин писања адресе.
Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места	– разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; – упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, ППТ-а, кратких аудио/видео записа, радио емисија и слично). **Садржаји** *Who's the boy with short fair hair and a black jacket? What's Maria wearing? She's wearing a nice white T-shirt and dark blue jeans. My brother is clever, but lazy. My best friend is kind and fiendly. There is/isn't a cinema/hospital in my town. There are two big bookshops in my town. What's this/that over there? It's a sports centre. How far is it? Zebras are white wild animals with black and white stripes. A cheetah is a fast, dangerous animal. How deep is the Adriatic Sea/the Pacific Ocean? How long is the Danube/the Thames River? Layla is prettier than Susan. Who's the best student in your class? This car is more expensive than that one. London is larger than Belgrade. About eight million people live there. Belgrade is much smaller, but…*
		The Present Simple Tense и *The Present*

		Continuous Tense за изражавање радњи и стања у садашњости Глаголи *have got, to be* за давање описа Питања са *Who/What/Where/When/Which/How (old, far, deep, long…)* Егзистенцијално *There is/are…* Употреба одређеног члана са именицама које означавају лица и предмете који су познати саговорнику, као и уз имена река, мора и океана. Употреба/изостављање одређеног члана уз имена градова и држава. Поређење придева (правилно и неправилно поређење). **(Интер)културни садржаји:**географске карактеристике Велике Британије; биљни и животињски свет.
Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	– разуме једноставније предлоге и одговори на њих; – упути једноставан предлог; – пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;	**Језичке активности** **у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/ журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора. **Садржаји** *I think we can go out this afternoon. Why not? Let's do it. Sorry. I can't. I must do my homework. Sorry, I think that's boring. Let's do something else. How about going to the cinema? Great. What time? See you then.* *Let's make pancakes. That's a good idea. What shall we do? Let's play Monopoly. Why don't we*

		meet at the sports centre? What time? Half past two. Fine. I'll see you at the sports centre at half past two. *Would you like to come to my birthday party on Sunday? I'm sorry, but I can't make it. I'd love to, thanks.* Императив *How about* + глаголска именица *Why don't we* + инфинитивна основа глагола *Would you like* + инфинитив глагола Модални глаголи за изражавање предлога – *can/could/shall* Глагол *will* за изражавање одлука **(Интер)културни садржаји:**прикладно позивање и прихватање/одбијање позива.
Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности	– разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упути једноставне молбе и захтеве; – затражи и пружи кратко обавештење; – захвали и извине се на једноставан начин; – саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности. **Садржаји** *Can I help you? It's OK, I can do it. May I ask a question? Sure. What do you want? Do you want an orange? Yes, please. No, thank you. Can you pass me an orange, please? Of course, here you are. Thank you very much/so much. I want an apple. Can I have this one? Anything else? Can I borrow your pen? Sorry, you can't. I want to go home. Can we buy lemonade there? No, we can't. Oh no. I'm sorry. When does the movie start? It starts at 8.* Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – *can/could/may.*

		(Интер)културни садржаји:правила учтиве комуникације.
Разумевање и давање упутстава	– разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње; – да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.);	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава. **Садржаји** *Drag (the word) and drop it in the correct place. Throw the dice. Move your token…* *Press the button and wait. Insert the coin in the slot. Peel the onions and chop them. Put the saucepan on the stove.* Императив Личне заменице у функцији објекта – *me, her, him…* **(Интер)културни садржаји:**традиционалне/ омиљене врсте јела.
Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења	– разуме честитку и одговри на њу; – упути пригодну честитку; – разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја. **Садржаји** *Children in Britain usually have their birthday parties at home. Everybody sings Happy Birthday! In Britain, people open their presents on Christmas Day. On Easter Sunday children often hunt for eggs. Happy Valentine's Day!*

		Same to you! Roses are red, violets are blue, my heart is full of love for you. In my country we celebrate a lot of different festivals, but my favourite is... Good luck! Congratulations! Well done! Lucky you! I'm so happy for you! I'm sorry to hear that/about that! It's a pity! *The Present Simple Tense* за изражавање уобичајених радњи. Изостављање члана испред назива празника. Изостављање члана испред именица употребљених у општем смислу. **(Интер)културни садржаји:**значајни празници и догађаји и начин обележавања/прославе; честитање.
Описивање догађаја и способности у садашњости	– разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; – опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.). **Садржаји** *I live in a flat on the first floor. What do you usually do on Sundays? Do you live in a house or in a flat? My sister doesn't go to school. What time do you go to bed/does she get up? He never tidies his room. I can clean my dad's car. When do Americans celebrate Halloween? When does winter start? Where do penguins live? What are you doing at the moment? I'm feeding my cat. We're going on a school trip today. They're having dinner now. I normally go to school by bus, but today I'm going on foot. I'm doing my homework. I always do it after dinner. I can speak three languages, but now I'm speaking*

		English. I am good at maths. *The Present Simple Tense* за изражавање уобичајених и сталних радњи *The Present Continuous Tense* за изражавање тренутних и привремених радњи Модални глагол *can* за изражавање способности Прилози за учесталост – *usually, often…* Предлози за изражавање правца кретања – *to, from...* Предлози за описивање начина кретања – *by (car), on (foot)...* **(Интер)културни садржаји:**породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.
Описивање догађаја и способности у прошлости	– разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; – размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са догађајима /активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја/ активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл. **Садржаји** *Where were you at eight o'clock last Saturday? I was at home. What was on TV last night? What time was it on? I watched/didn't watch TV last night. I played volleyball on Monday. What did you do? We went to Paris in July. We travelled by plane. Where did you spend your summer holiday? How did you travel? I lost my passport yesterday. Did you have a good time on holiday? Yes, we did./No, we didn't. I could swim when I was five. I couldn't ski last year.*

		The Past Simple Tense правилних и најчешћих неправилних глагола Модални глагол *could* за изражавање способности у прошлости **(Интер)културни садржаји:**историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости (историјска личност, писац,
Исказивање жеља, планова и намера	– разуме жеље планове и намере и реагује на њих; – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; – саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.). **Садржаји** *I would like/want to be a doctor when I grow up. He would like a new mobile phone/to go out with his friends. I'm going to do my homework in the afternoon. What are you going to do this afternoon? My parents are going to visit their friends this evening, so I'm going to play all my favourite computer games. Oh! Are you?* *The Present Simple Tense (want)* *Would like* + именица/инфинитив глагола. *Going to* за изражавање будућих планова. Употреба неодређеног члана уз називе занимања. **(Интер)културни садржаји:**свакодневни живот и разонода; породични односи.
Исказивање потреба, осета и осећања	– разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; – изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа.

		Садржаји *I'm hot/cold/hungry/thirsty… Take off/Put on your coat. Why don't you take a sndwich/a glass of water? Do you want some juice/biscuits too? Yes, please. Would you like some fruit? I'm tired. What shall we do? Why don't we stop and take some rest? How about going home? I'm happy to see you. I'm glad/sorry to hear that. Oh dear! It's a pity!* *The Present Simple Tense (be, want)* Императив *Why don't we/you* + инфинитивна основа глагола *How about* + глаголска именица *Would like* + именица/инфинитив глагола **(Интер)културни садржаји:** мимика и гестикулација; употреба емотикона.
Исказивање просторних односа и величина	– разуме једноставнија питања и одговори на њих; – разуме обавештења о простору и величинама; – опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина. **Садржаји** *Which room is it in? Where's the library? It's on the left/right. Is the sofa by the door? What's next to/near the table? Where are the (books)? They're on the top/bottom shelf. It's in front of/behind the wardrobe. Where do you do your homework? Where is she? She's at the supermarket/in/at the park… The bakery is between the school and the supermarket. How wide/long/deep is the river? It's 45 metres wide/ 2 kilometres long. An elephant is bigger than a hippo. The Blue whale is the biggest animal in the world. What is the largest room in your*

		house/flat? The room above/below. My town is in the north-east of Serbia. Предлози за изражавање положаја и просторних односа – *in front of, behind , between, opposite...* Питања са *What/Where/Which/How (far, deep, long…)* Поређење придева (правилно и неправилно поређење). Употреба одређеног члана са суперлативом придева. **(Интер)културни садржаји:** јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; локалне мерне јединице (инч, стопа…); природа.
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	– разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; – опише дневни/недељни распоред активности; – опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.). **Садржаји** *What time is it? It's five o'clock. It is half past six. It's (a) quarter to/past seven. It's ten past/to eleven. When do your lessons start? At (a) quarter to nine. When do you have your dance classes? On Monday and Wednesday. I was born in January/on the first of January/January the first.. …on Christmas/Easter Day… Columbus*

		discovered America in 1492/in the 15th century. What is the weather like? It's cold/sunny... The wind is blowing. What was the weather like yesterday? It was foggy/cloudy/windy… It didn't rain, it snowed. It is usually warm in spring/hot in summer/freezing in winter. It's wetter in the west than in the east. It is much drier in Australia than in Serbia. *The Present Simple Tense* за изражавање утврђених програма, планова и распореда (ред вожње, ТВ/биоскопски програм и сл.) и уобичајених радњи. *The Present Continuous Tense* за изражавање тренутних и привремених радњи *The Past Simple Tense* Предлози за изражавање времена – *in, on, at, to, past, after...* Питања са *When, What (time/day)…* Редни бројеви до 100. **(Интер)културни садржаји:**климатски услови у Великој Британији; разлика у часовној зони (Београд–Лондон).
Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза	– разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе; – представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.). **Садржаји** *Remember to bring your membership card. You can't sit here, the seat isn't free. Can you use your phone in class? No, we can't. You mustn't use your phone in class. You must write in ink. Do you have to wear uniforms at school? They*

		have to/don't have to wear uniforms at school. I must study today. I have to feed our dog every morning. I must/have to go now. Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и обавезе – *can/ can't, must/mustn't* *(Not) Have to* за изражавање обавезе и одсуства обавезе **(Интер)културни садржаји:**понашање на јавним местима; значење знакова и симбола.
Изражавање припадања и поседовања	– разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; – пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/ нема или чије је нешто; постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих. *Is this your dog? No, it's Steve's dog. Whose house is this? It's Jane and Sally's house. They're Jane's and Sally's bags. These are the children's toys. That's my parents' car. This is my blanket. This blanket is mine. This isn't your card. It's hers. I've got/I have a ruler. Have you got/Do you have a pen? Sally hasn't got/doesn't have an umbrella.* **Садржаји** Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – *my friend's/friends'/children's books* Присвојни придеви *my, your…* Присвојне заменице *mine, yours…* *Have got/Have* за изражавање поседовања Питања са *Whose* **(Интер)културни садржаји:**породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.
Изражавање интересовања,	– разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама**

допадања и недопадања	интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; – опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му/јој се свиђају/не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли/не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата. **Садржаји** *I'm interested in (swimming). What (sports) are you interested in? My hobby is (collecting bagdes). What's your hobby?I love swimming because I'm good at it. I don't like skiing. I'm bad at it. What do you like doing? Peter dosen't like football. Sally is crazy about dancing. My favourite sport is tennis. What's your favourite sport? What are your hobbies and interests? Fifteen out of thirty people like tennis – eight boys and seven girls.* Придевско-предлошке фразе – *interested in, good/bad at, crazy about…* Глаголи *like/love/hate* + глаголска именица Питања са *What, Who, Why …* **(Интер)културни садржаји:**интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).
Изражавање мишљења (слагања и	– разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење,	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама**

неслагања)	изражава слагање/неслагање;	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања. **Садржаји** *What do you think of/about…? How do you like it? Please tell me about… Do you agree with (me)? I think/feel it's OK/Okay. You're right/wrong! That's true. Exactly. Tht's not true. I'm not sure. I like/don't like it because it's boring. The Present Simple Tense (think, like, agree…)* Питања са *What, Why, How …* **(Интер)културни садржаји:**поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.
Изражавање количине, бројева и цена	– разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега; – пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; – на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта; – састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.); – изрази количину у мерама – 100 gr шећера, 300 gr брашна и сл.	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи…); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена. **Садржаји** *How many people are there in the park? There are two men/women and three children in the park. How much milk does he need? Is there any butter in the fridge? No, there isn't any butter, but there's some margarine. I haven't got any food for you. I've got some lemonade/ strawberries. There isn't much fruitin the bowl. There aren't many biscuits left in the cupboard. There are a lot of spoons and forks and some/six knives on the table. I need a hundred grams of sugar (100 g)/a bottle of (fizzy) water/2 kilos of potatoes. Can I have a sandwich and a glass of*

		juice please? That's £7.80. Shopping list: a packet of butter, two loaves of bread, three pots of yoghurt, a bunch of bananas… Основни бројеви до 1000. Правилна множина именица. Множина именица које се завршавају на -y, -f/fe: *strawberries, shelves, knives...* Множина именица које се завршавају на -o: *kilos, potatoes…* Синкретизам једнине и множине: *sheep, fish...* Најчешћи облици неправилне множине *(men , women, children, people, feet, teeth, mice....)* Бројиве и небројиве именице – pounds, money... Детерминатори – *some, any, no.* Квантификатори – *much, many, a lot of.* Питања са *How much/many.* **(Интер)културни садржаји:**друштвено окружење; локална мерна јединица за тежину (фунта); валута, намирнице и производи специфични за циљну културу.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ ТЕМА **Комуникативне функције**	**ИСХОДИ** По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	**САДРЖАЈИ**
Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту	– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства – постави и одговори на једноставнија питања личне природе – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл,

		формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.). **Садржаји** *Das ist mein Vater/mein Bruder.* *Das ist meine Mutter/meine Schwester.* *Freut mich.* *Meine Eltern heißen Zorica und Drago.* *Sie ist Bäckerin. Er ist Verkäufer.* *Woher kommst du? Woher kommt ih? Woher kommen Sie? – Ich komme aus Serbien.* *Ich wohne in Smederevo. Wo wohnst du?* *Wie ist deine Adresse/Telefonnummer?* *Hast du eine E-Mail-Adresse? Wie ist deine E-Mail-Adresse?* *Kannst du Tennis spielen? Nein, leider nicht, aber ich kann sehr gut Fußball spielen.* *Könnt ihr schwimmen, Kinder? Ja klar.* *Wo bist du geboren? Ich bin in Wien geboren.* *Wie alt bist du? Ich bin 11.* *Wann hast du Geburtstag? Am Montag.* Именице у номинативу уз одговарајући члан (одређен, неодређен, присвојни, нулти). Презент слабих, јаких и модалних глагола. Упитне заменице (*wer, was*) и упитни прилози (*wo, wann, wie, warum*). (*in, aus, an*) **(Интер)културни садржаји:**устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа *(Frau, Herr, Doktor, Professor)*; имена и надимци; начин писања адресе.
Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места	– разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места – упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, ППТ-а,

		кратких аудио/видео записа, радио емисија и слично). **Садржаји** *Meine Tante ist schlank.* *Mein Onkel ist fleißig.* *Was hast du an? Ich habe meinen bleuen Regenschirm an.* *Peters Nase ist krumm.* Придевска промена – **рецептивно** *Kennst du den Mann mit langem Bart und einer modischen Brille?* Придев у предикативној функцији – **продуктивно** Поређење придева *Lina ist groß. Petra ist gräßer als Lina.* *Lina ist am größten.* *Serbien liegt auf dem Balkan.* *Die Schüler sind traurig.* **(Интер)културни садржаји:**географске карактеристике и административне поделе земаља немачког говорног подручја.
Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	– разуме једноставније предлоге и одговори на њих – упути једноставан предлог – пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/ СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора. **Садржаји** *Wann fährst du ans Meer, in die Berge, aufs Land, nach Köln, nach Polen?* *Kommst du ins Kino (mit)?* *Leider nicht.*

		Es tut mir leid, ich kann nicht (mitkommen). *Ich glaube, der Film ist langweilig.* *Kaufen wir zwei Liter Milch und eine Flasche Öl?* Употреба глагола кретања са акузативом. Употреба предлога (*an, in, auf, nach, für, aus, von*). **(Интер)културни садржаји:**прикладно позивање и прихватање/одбијање позива.
Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности	– разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих – упути једноставне молбе и захтеве – затражи и пружи кратко обавештење – захвали и извине се на једноставан начин – саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује.	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности. **Садржаји** *Kann ich dir/Ihnen helfen?* *Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange rüberreichen? Ich möchte eine Tasse Tee.Kannst du mir ein Stück Torte rüberreichen? Vielen Dank. Ich danke dir.* Употреба неодређеног члана у номинативу и акузативу. Употреба модалних глагола у презенту. **(Интер)културни садржаји:**правила учтиве комуникације.
Разумевање и давање упутстава	– разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње – да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.)	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава. **Садржаји**

		Eier trennen und das Eiweiß schaumig schlagen. *Mehl, Milch und Zucker in eine Schüssel geben und mit einem Mixer mischen, danach den Eischnee unterheben.* *Nun etwas Öl in einer Pfanne erhitzen und den Teig beiderseitig ausbacken, bis der Pfannkuchen goldbraun ist* Именице са нултим чланом. Употреба везника и прилога *(und, aber, oder; dann, danach)* **(Интер)културни садржаји:**традиционалне/ омиљене врсте јела.
Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења	– разуме честитку и одговори на њу – упути пригодну честитку – разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја. **Садржаји** *Zum Geburtstag, viel Glück, zum Geburtsag viel Glück, zum Geburtstag, liebe Lina, zum Geburtstag Viel Glück ...* *Ich gratuiere dir. Ich bin stolz auf dich.* Употреба личних заменица у номинативу, дативу и акузативу. **(Интер)културни садржаји:**значајни празници и догађаји и начин обележавања/ прославе; честитање.
Описивање догађаја и способности у садашњости	– разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и

	– опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа	способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/ активности и способности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.). **Садржаји** *Ich wohne ganz oben im Haus/im fünften Stock. Hast du eine Wohnung oder ein Haus? Wann gehst du schlafen? Hast du freitags immer Deutsch? Was machst du jetzt? Ich lese einen Krimiroman. Üblicherweise lese ich Romane.* Употреба прилога (*donnerstags*). Ред речи у исказној, упитној и узвичној реченици **(Интер)културни садржаји:**породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.
Описивање догађаја и способности у прошлости	– разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости – размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са догађајима/ активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја/ активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл. **Садржаји** *Wo warst du gestern? Ich war zu Hause. Was hast du heute früh gefrühstückt? Wo hast du deine Ferien verbracht? Hast du mit Freunden gespielt? Wann bist du gestern ins Kino gegangen? Bist du heute früh aufgestanden?* Употреба претерита помоћних глагола. Употреба перфекта слабих и најфреквентнијих јаких глагола. **(Интер)културни садржаји:**историјски догађаји и открића; важније личности из

		прошлости (историјске личности, писци, књижевнице, научници/е, уметници/е, и сл.).
Исказивање жеља, планова и намера	– разуме жеље планове и намере и реагује на њих – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама – саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.). **Садржаји** *Ich möchte nach Wien fahren. Wir alle wollen mehr Freizeit haben. Ich mache meine Hausaufgaben morgen. Was machst du am Nachmittag? Was möchtet ihr werden, Kinder? Ich möchte Arzt/Ärztin werden.* Употреба модалног глагола *wollen* и*möchte.* Презент и футур глагола. **(Интер)културни садржаји:**свакодневни живот и разонода; породични односи.
Исказивање потреба, осета и осећања	– разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима – изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа. **Садржаји** *Ich bin durstig. Ich habe Hunger. Mir ist kalt. Ich bin müde.* *Möchtest du schlafen? Einen Tee nehmen? Etwas Wasser trinken?* Императив Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу **(Интер)културни садржаји:**мимика и гестикулација; употреба емотикона.

Исказивање просторних односа и величина	– разуме једноставнија питања и одговори на њих – разуме обавештења о простору и величинама – опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина. **Садржаји** *Wo ist dein Sportzeug? Wo liegt die Schweiz auf der Landkarte? Wo ist die Bank?* *Ich bin vor/neben/hinter der Garage. Meine Mutter ist auf dem Wochenplatz/im Supermarkt/ bei ihrer Frisörin. Die Bäckerei ist neben der Schule. Meine Stadt ist in Nordostserbien.* Употреба датива уз глаголе мировања у простору. **(Интер)културни садржаји:** јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; природа.
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	– разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту – опише дневни/недељни распоред активности – опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.). **Садржаји** *Wie spat ist es? Es ist Viertel nach neun. Es ist einundzwanzig Uhr fünfzehn. Wann beginnt die Schule? Am ersten September. Am Donnerstag.*

		Um 8 Uhr. Wie war das Wetter gestern? *Regnerisch und windig.* *Wann kommt ihr? Am 22. April.* Употреба фраза за званично и незванично исказивање сатнице. Употреба предлога *(am, um, nach, vor).* Редни бројеви до 100. **(Интер)културни садржаји:**климатски услови у земљама немачког говорног подручја.
Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза	– разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе – представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.). **Садржаји** *Du musst Hausaufgaben schreiben. Du darfst nicht zu viel Cola trinken. Du sollst mehr Sport machen. Du kannst nicht immer Freunde anrufen.* *Musik bitte nicht zu laut aufdrehen! Dreh bitte die Musik nicht so laut auf!* *Vorsicht! Aufgepasst!* Употреба модалних глагола са негацијом и без ње. Употреба императива и суплетивних облика императива. **(Интер)културни садржаји:**понашање на јавним местима; значење знакова и симбола.
Изражавање припадања и поседовања	– разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност – пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/ нема или чије је нешто; постављање питања

		у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих. **Садржаји** *Ist das deine Katze? Nein, das ist Marias Katze. Mein Hund ist nicht da. Das ist das Haus meiner Eltern. Hast du einen Kugelschreiber? Ich brauche einen Regenschirm.* Употреба присвојних чланова. Употреба посесивног генитива. – **рецептивно** **(Интер)културни садржаји:**породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.
Изражавање интересовања, допадања и недопадања	– разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања – опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му/јој се свиђају/не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли/не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата. **Садржаји** *Ich mag Rockmusik. Ich liebe meine Familie und meine Freunde. Ich schwimme gern.* *Was ist dein Hobby?* *Meine Lieblingsaktivität ist Wandern. Mein Lieblingssport ist Volleyball. Skifahren finde ich*

		doof. Глаги *mögen, gefallen, etwas finden...* **(Интер)културни садржаји:**интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).
Изражавање мишљења (слагања и неслагања)	– разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања. **Садржаји** *Wie findest du diesen Film?* *Ich finde ihn gut. Teilst du meine Meinung?* *Findest du ihn auch gut? Nein, den Film finde ich gar nicht interessant. Das stimmt! Das stimmt nicht!* Употреба директног објекта у акузативу. **(Интер)културни садржаји:**поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.
Изражавање количине, бројева и цена	– разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега – пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства – на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта – састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) – изрази количину у мерама – 100 gr шећера, 300 gr брашна и сл.	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи…); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена. **Садржаји** *Wie viele Menschen stehen da? Wieviel Butter brauchst du für den Kuchen? Gibt es etwas Butter im Kühlschrank? Nein, es gibt nichts da. Ich kaufe eine Flasche Öl, eine Packung Salz,*

		einen Beutel Reis, einen Becher Joghurt, eine Schachtel Pralinen. Was kostet das? Das macht 15,50 Euro. Meine Einkaufsliste: zwei Kilo Äpfel, drei Liter Milch, ein Pfund Kaffee. Употреба језичких средстава квантификације. Употреба лексике којом се именује амбалажа. Исказивање количине и цене. **(Интер)културни садржаји:**друштвено окружење; мерне јединице и валуте у земљама немачког говорног подручја.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ ТЕМА Комуникативне функције	**ИСХОДИ** По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	**САДРЖАЈИ**
Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту	– разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – постави и одговори на једноставнија питања личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.) **Садржаји** *Salut! Bonjour! Bonsoir! Bonne nuit! Bonjour, Monsieur. Au revoir, Madame. A demain. A bientôt. A tout à l'heure. A plus tard. Je m'appelle Milica. Moi, c'est Marko. Tu t'appelles comment? Comment t'appelles-tu? J'habite à Kragujevac,*

		en Serbie.Tu habites où? *C'est quoi, ton nom/ton adresse?* *Comment allez-vous? Comment vas-tu?* *Je vais bien, et vous/et toi? Ça va, et toi? Qui est-ce? Comment s'appelle-t-elle? J'ai onze ans. Et toi, tu as quel âge? Ça c'est mon frère. Tu connais ma cousine? Non, je ne la connais pas.* **(Интер)културни садржаји:**устаљена правила учтивости; имена, презимена и надимци; адреса; формално и неформално представљање; степени сродства и родбински односи; нумерисање спратова.
Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места	– разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; – упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, ППТ-а, кратких аудио/видео записа, радио емисија и слично). **Садржаји** *Ma meilleure amie s'appelle Ivana: elle est petite et blonde. Elle a les cheveux blonds et les yeux marron. Elle est sportive. Sylvie est plus grande que sa sœur. Nous sommes plus rapide s que vous. Le chien de mon voisin est grand et noir. C'est un chien calme et gentil.* *J'ai un nouveau portable. C'est un apareil très moderne. C'est le modèle de la dernière génération. Paris est la plus grande ville de France. A Paris il y a beaucoup de monuments, célèbres dans le monde entier.* Описни придеви: род, број и место. Поређење придева (*plus grand, meilleur*). Презентативи (*c'est/ce sont...*) Презент фреквентних глагола, рачунајући и

		повратне. **(Интер)културни садржаји:**градови, села, природна станишта; биљни и животињски свет.
Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	– разуме једноставније предлоге и одговори на њих – упути једноставан предлог – пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/ журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора. **Садржаји** *Tu aimerais aller au cinéma avec moi? Viens chez moi après l'école. On joue ensemble dans la cour de récré? Oui, c'est une bonne idée! Oui, avec plaisir.* *Désolée, je ne peux pas. Je suis occupée.* *Je t'invite à ma boum. C'est samedi soir à 20 heures, chez moi.* Питање интонацијом. Императив. Негација (*ne/n'... pas*). Заменица *on*. Презентативи (*c'est/ce sont...*) Презент фреквентних неправилних глагола. **(Интер)културни садржаји:**прикладно позивање и прихватање/одбијање позива.
Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности	– разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, – упути једноставне молбе и захтеве; – затражи и пружи кратко обавештење; – захвали и извине се на једноставан начин; – саопшти кратку поруку (телефонски	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано

	разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује;	тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности. **Садржаји** *Tu peux m'aider, s'il te plaît? On met la table ensemble? Madame, est-ce que je peux aller aux toilettes? Pourriez-vous me dire où se trouve…? Tu viens voir un film chez moi? Voilà. Merci pour ton invitation! Je t'en prie. Oui, pourquoi pas? Le concours aura lieu dimanche à 15 heures. Ne partez pas sans moi! Est-ce que tu pourrais me prêter ton portable? Tu veux me donner ton numéro de téléphone?* Питање интонацијом. Негација (*ne/n'... pas*). Заменица *on*. Футур први. Презентативи (*voilà*) **(Интер)културни садржаји:**правила учтиве комуникације.
Разумевање и давање упутстава	– разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње; – да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.);	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава. **Садржаји** *Il faut faire attention. Appuyez sur le bouton. Composez le numéro 16 et attendez le signal sonore. Cliquez sur l'émoticone! Lancez le ballon et courez vite! Comment ça marche? Coupez les pommes en morceaux. Il faut mettre du beurre.* Императив. Партитивни члан (*du/de la/de l'/des*). Питања са упитним речима (*comment*).

		Основни бројеви до 100, стотине до 1000. Конструкција *il faut* са инфинитивом. **(Интер)културни садржаји:**традиционалне/ омиљене врсте јела.
Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења	– разуме честитку и одговори на њу; – упути пригодну честитку; – разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја. **Садржаји** *Pour Noël on décore le sapin et on offre des cadeaux. Nous mangeons de la bûche ed de la dinde aux marrons. On dit: Joyeux Noël! Pour la fête du Nouvel An on fait des feux d'artifice dans toutes les villes de France. On dit: Bonne année! Merci, à toi/à vous aussi! A vous de même! Dans mon pays on célèbre... Ma fête préférée est...* *Bon anniversaire! Félicitations! Je suis contente pour toi!* Заменица *on*. Узвичне реченице. Презент фреквентних глагола. **(Интер)културни садржаји:**значајни празници и догађаји и начин обележавања/ прославе; честитање.
Описивање догађаја и способности у садашњости	– разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и

	– опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа;	способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/ активности и способности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.). **Садржаји** *Tu habites dans un appartement ou dans une maison? J'habite au premier étage, dans un petit appartement. Ma soeur ne va pas à l'école, elle a cinq ans. Qu'est-ce que tu fais le dimanche? A quelle heure tu te lèves? Elle ne fait jamais le ménage. J'aide mon grand-père à laver la voiture. Quand le Carnaval de Nice a-t-il lieu? C'est moi qui donne à manger au chat. Ce matin, nous partons en vacances. Je fais mes devoirs maintenant, je ne peux pas sortir. Je prends toujours ma douche le soir. Je parle trois langues. Je suis bon/bonne en maths.* Предлози. Сажети члан (*au, du*). Члан испред имена дана. Негација (*ne/n'... pas*). Питања са упитним речима (*que, quel, quand*). Редни бројеви до 20. Прилози за време (*maintenant, toujours*). Презент фреквентних глагола. **(Интер)културни садржаји:**породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.
Описивање догађаја и способности у прошлости	– разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; – размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са догађајима/ активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја/ активности и способности у прошлости; израда и презентација

		пројеката о историјским догађајима, личностима и сл. **Садржаји** *Où étais-tu samedi dernier à huit heures? J'étais chez moi. Tu as regardé la télé hier soir? Oui, j'ai regardé un dessin animé./Non, je n'aime pas beaucoup la télé. Je suis allée à la piscine lundi matin. Où as-tu passé tes vacances? Comment avez-vous voyagé? Nous avons visité Paris pendant les vacances d'été. Nous avons pris l'avion. Vous vous êtes bien amusés? Oui, c'était super. Mon petit frère s'est ennuyé, il voulait visiter le Disneyland. Quand j'avais cinq ans, je savais déjà nager!* Сложени перфект. Имперфект. Питање интонацијом. Питања са упитним речима (*où, comment*). Негација (*ne/n'... pas*). **(Интер)културни садржаји:**историјски догађаји и открића; важније личности из прошлости (историјске личности, писци, књижевнице, научници/е, уметници/е, и сл).
Исказивање жеља, планова и намера	– разуме жеље планове и намере и реагује на њих; – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; – саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.). **Садржаји** *Plus tard, j'aimerais devenir ingénieur. Il veut sortir avec ses copains. Je vais faire mes devoirs cet après-midi.Qu'est-ce que tu vas faire dimanche soir? Mes parents vont voir leurs amis, alors je vais jouer à Pokémon sur mon ordinateur.* Блиски футур.

		Кондиционал глагола *aimer*. Питања са упитним речима (*que*). Присвојни придеви. **(Интер)културни садржаји:**свакодневни живот и разонода; породични односи.
Исказивање потреба, осета и осећања	– разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; – изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа. **Садржаји** *J'ai chaud/froid/faim/soif/sommeil. Enlève/Mets ton pull. Prends du pain et du fromage. Il y a des jus de fruits, sers-toi. Nous sommes tous fatigués. On pourrait se coucher. Je suis content/e de te voir. Oh, quel dommage! Je suis désolée!* Императив. Кондиционал глагола *pouvoir*. Партитивни члан (*du/de la/de l'/des*). Презентативи (*il y a*). Презент фреквентних глагола, рачунајући и повратне. **(Интер)културни садржаји:** мимика и гестикулација; употреба емотикона.
Исказивање просторних односа и величина	– разуме једноставнија питања и одговори на њих; – разуме обавештења о простору и величинама; – опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина. **Садржаји**

		Où se trouve la bibliothèque, s'il vous plait? Première rue à droite, puis deuxième à gauche. C'est la chambre de ton frère? Non, sa chamber est à côté de la salle de bains. Qu'est-ce qu'il y a derrière le fauteuil? Ton livre est sous la table. Où est-elle? A l'école? Non, au supermarché/parc/à la boulangerie. Combien mesure la Tour Eiffel? Cette rivière est profonde? Oui, : elle a trois mètres de profondeur. L'éléphant est plus gros que l'hippopotame. La baleine bleue est le plus grand animal de la planète. Ma ville se trouve au sud de la Serbie. Питање интонацијом. **(Интер)културни садржаји:** јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; природа.
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	– разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; – опише дневни/недељни распоред активности; – опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.). **Садржаји** *Quelle heure est-il? Il est cinq heures/il est midi. Il est deux heures et demie. Il est dix heures et quart. Il est onze heures moins le quart/dix. Je suis née le 12 janvier. Il est né le jour de Noël. Christophe Colomb a découvert l'Amérique en 1492/au 15ème siècle. Quel temps fait-il? Il fait*

		froid/chaud/beau. Il a fait beau hier? Non, il a plu. Il y avait du vent/des nuages/du brouillard. D'habitude, il fait chaud au mois de juin. Il pleut/neige beaucoup cet hiver. Основни бројеви до 100, стотине до 1000. Питање интонацијом. Питања са упитним речима (*quel*). Одређени члан испред датума (*le 12 janvier*). Униперсоналне конструкције (*il est, il fait...*). **(Интер)културни садржаји:**климатски услови.
Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза	– разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе; – представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.). **Садржаји** *N'oublie pas ton portable. Vous ne pouvez pas vous asseoir ici, cette place est occupée. On peut se servir de son portable en classe? Non, c'est interdit! Ecrivez au stylo. Les élèves de cette école portent l'uniforme. Je dois réviser mes cours d'histoire aujourd'hui. Il faut nourrir le chat deux fois par jour.* Питање интонацијом. Негација (*ne/n'... pas*). Конструкција *il faut* са инфинитивом. Показни придеви (ce/cet/cette/ces). Презентативи (*c'est/ce sont...*). **(Интер)културни садржаји:**понашање на јавним местима; значење знакова и симбола.
Изражавање припадања и	– разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама**

поседовања	– пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;	Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих. **Садржаји** *C'est ton chien? Non, il est à Pierre. A qui est cette trousse? A moi! C'est la maison de Philippe et de Sara. Ce ballon est à ce petit garçon. C'est la voiture de mes parents. Ce n'est pas à toi. Ce n'est pas ta carte, c'est celle de Sophie. Mina n'a pas de parapluie.* Питање интонацијом. Негација (*ne/n'... pas*). Присвојни придеви. Конструкције за изражавање припадања (*à moi, à toi, à Pierre, à qui*). Презентативи (*c'est/ce sont...*) **(Интер)културни садржаји:**породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.
Изражавање интересовања, допадања и недопадања	– разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; – опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му/јој се свиђају/не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли/не воли

		пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата. **Садржаји** *La natation ma plait beaucoup. Quel est ton sport préféré? Je ne suis pas très sportif. Ma soeur fait du tennis, elle est très douée. Tu as un hobby? Oui, je collectionne les badges. Sophie adore danser. Tu aimes la danse, toi? La plupart des garçons jouent au foot. Mais moi, je préfère lire/ la lecture.* Питање интонацијом. Негација (*ne/n'... pas*). Прилози за количину (*beaucoup, très*). Презент фреквентних глагола, рачунајући и повратне. **(Интер)културни садржаји:**интересовања, хобији, забава, разонода, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм).
Изражавање мишљења (слагања и неслагања)	– разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања. **Садржаји** *Qu'est-ce que tu penses de...? Tu aimes ce groupe? S'il te plait, dis-moi si ... Tu es d'accord avec moi? Pas tout à fait... Oui, je suis tout à fait d'accord. Tu as raison. Exactement! C'est vrai/ce n'est pas vrai! Ça ne me plait pas, je trouve ça ennuyeux.* Питање интонацијом. Презентативи (*c'est/ce sont...*). **(Интер)културни садржаји:**поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.

Изражавање количине, бројева и цена	– разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега; – пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; – на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта; – састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.); – изрази количину у мерама – 100 gr шећера, 300 gr брашна и сл.;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи…); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена. **Садржаји** *Combien y a-t-il d'élèves dans ta classe? Nous, on est 25. Combien de lait faut-il pour ce gateau? Y a-t-il du beurre dans le frigo? Non, il n'y en a plus. Il faut 200 g de sucre. Achète un kilo d'oranges. Il n'y a pas de sel. Je voudrais deux cents grammes de jambon, s'il vous plait. Est-ce que je pourrais avoir un croissant, s'il vous plait? Voici votre jambon, cela fait cinq euros. Liste des courses : pain, sel, lait, beurre, chocolat. C'est un livre de cent pages. J'habite au sixième étage.* Основни бројеви до 100, стотине до 1000. Редни бројеви до 20. Партитивно *de*. Презентативи (*c'est,voilà*). Кондиционал глагола *pouvoir* и *vouloir*). **(Интер)културни садржаји:**друштвено окружење; локалне мерне јединице, намирнице и јела специфични за циљну културу.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Други страни језик Српски језик и књижевност Српски као нематерњи језик Матерњи језик

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ У НАСТАВИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Напомена: Тематске области се прожимају и исте су у сва четири разреда другог циклуса основне школе. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са интересовањима ученика и актуелним збивањима у свету.

1) Лични идентитет

2) Породица и уже друштвено окружење (пријатељи, комшије, наставници итд.)

3) Географске особености
4) Становање – форме, навике
5) Живи свет – природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест
6) Историја, временско искуство и доживљај времена (прошлост – садашњост – будућност)
7) Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање
8) Професионални живот (изабрана – будућа струка), планови везани за будуће занимање
9) Млади – деца и омладина
10) Животни циклуси
11) Здравље, хигијена, превентива болести, лечење
12) Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи
13) Транспорт и превозна средства
14) Клима и временске прилике
15) Наука и истраживања
16) Уметност (нарочито модерна књижевност за младе; савремена музика)
17) Духовни живот; норме и вредности (етички и верски принципи); ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме
18) Обичаји и традиција, фолклор, прославе (рођендани, празници)
19) Слободно време – забава, разонода, хобији
20) Исхрана и гастрономске навике
21) Путовања
22) Мода и облачење
23) Спорт
24) Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења
25) Медији, масмедији, интернет и друштвене мреже
26) Живот у иностранству, контакти са странцима, ксенофобија

Назив предмета	**ЛИКОВНА КУЛТУРА**
Циљ	**Циљ** наставе и учења *ликовне културе* је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**

РИТАМ	– опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; – гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; – користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; – разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; – направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; – искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;	Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине; Материјал из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор; Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...); Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у ближем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала; Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма – понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача. Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања; Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу; Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад – звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, плес...; **Уметничко наслеђе** – значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.
ЛИНИЈА	– опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија;	Врсте линија и изражајна својства линија. Линије у природи и окружењу. Линија као ивица тродимензионалних облика; Изражајна својства линија у односу на

	– гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; – користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; – црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; – искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;	прибор, материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање – дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање... Својства линије у апликативном програму за цртање. Цртање светлом; Уметнички цртеж, аматерски цртеж, дечји цртеж, схематски цртеж, технички цртеж, научне илустрације... Врсте уметничког цртежа – скица, студија, илустрација, стрип, карикатура, графити... Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања; Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж. Линеарни цртеж. Цртеж у боји; Текстура (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама. Ритам линија; Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...); Читање (декодирање) цртежа, стрипа, карикатуре, графита, рекламних порука... **Уметничко наслеђе** – значај наслеђа првих цивилизација.
ОБЛИК	– пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; – гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; – наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; – обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним	Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици; Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика. Карактеристични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова.

	материјалом и поступком; – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; – разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; – искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;	Стилизовање облика; Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина); Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни – линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика; Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем неочекиваних детаља, грађење имагинарних и апстрактних облика на основу једне, две и три информације...); Луминообјекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом; Обликовање (дизајн) употребних предмета. Преобликовање материјала и предмета за рециклажу; Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, кретање у природи и окружењу, уметничка дела, етно наслеђе, садржаји других наставних предмета...); Орнамент и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту; **Уметничко наслеђе** – наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије.
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	– пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; – обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији,	Различите врсте комуникације од праисторије до данас; Невербална комуникација – читање информација; израз лица и карактеристичан

	облику и материјалу; – изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; – тумачи једноставне визуелне информације; – објасни зашто је наслеђе културе важно.	положај тела; Читање визуелних информација (декодирање). Визуелно изражавање; **Уметничко наслеђе** – значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Сви предмети

Назив предмета	**МУЗИЧКА КУЛТУРА**	
Циљ	**Циљ** наставе и учења *музичке културе* је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.	
Разред	**Пети**	
Годишњи фонд часова	**72 часа**	
ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ЧОВЕК И МУЗИКА	– наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; – објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; – искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; – реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; – идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);	Човек у праисторији Улога музике у првобитном друштву; Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања); Магијска моћ музике; Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес; Покрет: порекло плеса; Слушање/доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антике Божанска природа музике: – митолошка свест античког човека; – музички атрибути богова; – музика и држава.

			Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама; Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим; Појава првих нотација, пентатоника;
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ		– класификује инструменте по начину настанка звука; – опише основне карактеристике удараљки; – препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; – користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);	Најстарији инструменти: тело, удараљке, дувачки, жичани; Удараљке – настанак, првобитни облик и развој; Ритмичке удараљке као најједноставнија група инструмената; Мелодијске удараљке;
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ		– изражава се покретима за време слушања музике; – вербализује свој доживљај музике; – идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; -анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; – илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); – критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона; – користи могућности ИКТ-а за слушање музике;	Елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената; Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора; Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа; Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича;
ИЗВОЂЕЊЕ	Певање	– пева и свира самостално и у групи;	Певање песама по слуху самостално и у

МУЗИКЕ		– примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); – кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; – користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);	групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом;
	Свирање		Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфово г инструментарија и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечијих, народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом;
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО		– користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; – користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво.	Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука; Креирање покрета уз музику коју ученици изводе; Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива; Импровизација мелодије на задати текст; Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима; Израда једноставних музичких инструмената; Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Српски језик и књижевност Матерњи језик Историја Страни језици Математика Биологија Географија Ликовна култура Физичко и здравствено васпитање Информатика и рачунарство Верска настава Грађанско васпитање

Назив предмета	**ИСТОРИЈА**
Циљ	**Циљ** наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**36 часова**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	– разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); – лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; – разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; – именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; – разврста историјске изворе према њиховој основној подели; – повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);	Основни садржаји Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва. Хронологија – рачунање времена. Подела прошлости и периодизација историје. Историјски извори – дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају. Проширени садржаји Сродне науке и помоћне историјске науке. Историја око нас. Историјско наслеђе – тековине.
ПРАИСТОРИЈА	– наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; – разликује основне одлике каменог и металног доба;	Основни садржаји Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци). Подела праисторије (камено, метално доба). Проширени садржаји Најважнији праисторијски локалитети у Европи и Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).
СТАРИ ИСТОК	– лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; – користећи историјску карту, доведе у везу	Основни садржаји Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија,

	особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; – одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; – наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; – идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; – разликује врсте писама цивилизација Старог истока; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; – изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; – прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; – визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;	Египат, Јудеја, Феникија). Друштвени односи (робовласничко и теократско друштво) и државно уређење (монархија – царства/краљевства) у цивилизацијама Старог истока. Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји, занимања, култура исхране и становања. Култура и историјско наслеђе народа Старог истока – религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука, цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...). Проширени садржаји Специфичности египатске религије. Специфичности религија цивилизација Месопотамије. Основне одлике јудаизма. Најважније цивилизације Далеког истока (Индија, Кина).
АНТИЧКА ГРЧКА	– опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; – приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој;	Основни садржаји Појам античке Грчке – географске одлике. Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација). Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови. Колонизација и основне одлике привреде. Полиси – Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење). Грчко-персијски ратови.

	– идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; – истражи основна обележја и значај религије старих Грка; – разликује легенде и митове од историјских чињеница; – наведе значај и последице освајања Александра Великог; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; – израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; – користи основне историјске појмове;	Пелопонески рат – узроци и последице. Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хеленистичко доба и његова култура. Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво, олимпијске игре). Проширени садржаји Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности). Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип II, Аристотел, Архимед... Грчка митологија, пантеон. Седам светских чуда античког доба.
АНТИЧКИ РИМ	– лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; – наведе основне разлике између античке римске републике и царства; – разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; – истражи основна обележја и значај религије античког Рима; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; – пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; – наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; – лоцира на карти најважније римске	Основни садржаји Појам античког Рима – географске одлике и периодизација. Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему). Структура друштва и уређење Римске републике. Ширење Римске државе (освајања и провинције, привреда). Рим у доба царства – принципат и доминат. Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања). Хришћанство – појава и ширење. Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства). Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски

	локалитете на територији Србије; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.	бројеви, хришћанство, римско наслеђе на територији Србије). Проширени садржаји Етрурци. Римска војска. Римски градови на територији Србије. Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...). Римски пантеон. Гладијаторске борбе.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Српски језик и књижевност Матерњи језик Географија Ликовна култура Музичка култура Грађанско васпитање Верска настава

Назив предмета		**ГЕОГРАФИЈА**	
Циљ		Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.	
Разред		**Пети**	
Годишњи фонд часова		**36 часова**	
ОБЛАСТ/ ТЕМА		**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА		– повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; – повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; – на примерима покаже значај учења	Ширење географских хоризоната и велика географска открића. Одговорност човека према планети Земљи.
ВАСИОНА			Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвежђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори.
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	Облик Земље и структура њене површине		Облик и димензије Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови.

	Земљина кретања	географије за свакодневни живот човека; – разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи; – разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; – објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; – разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; – одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене; – помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана; – примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; – разликује и објасни Земљина	Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последице револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.
	Унутрашња грађа и рељеф Земље		Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континената. Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса. Стене: магматске, седиментне, метаморфне. Постанак рељефа процесима набирања и раседања, планине, низије, надморска и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде (радом река, таласа, леда, растварање стена) и ветра. Човек и рељеф (позитивни и негативни утицаји).

		кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; – повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; – разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље; – помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча(вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); – разликује хипоцентар и епицентар и наведе трусне зоне у свету и у Србији; – наведе поступке које ће предузети за време земљотреса ;	

		– опише процес вулканске ерупције и њене последице; – помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; – помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; – разликује ерозивне и акумулативне процесе; – наведе примере деловања човека на промене у рељефу (бране, насипи, копови); – опише структуру атмосфере; – наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); – разликује појам времена од појма клима; – наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; – графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; – користи дневне метеоролошке	

		извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; – наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; – наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја); – уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); – разликује типове језерских басена према начину постанка; – наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; – наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; – наведе примере утицаја човека на загађивање вода и ппредвиђа	

		последицетаквог понашања; Биљни и животињски свет на Земљи Распростирање биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света. – помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; – помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; – опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; – наведе примере за заштиту живог света на Земљи	

	Ваздушни омотач Земље		Атмосфера (састав, структура и значај). Време и клима: климатски елементи и појаве (температура, притисак, влажност ваздуха, падавине, облачност, ветар). Климатски чиниоци, основни типови климе. Човек и клима (атмосферске непогоде, утицај човека на климу).
	Воде на Земљи		Светско море и његова хоризонтална подела, својства морске воде (сланост, температура, боја, провидност), кретање морске воде (таласи, цунами, плима и осека, морске струје). Воде на копну: подземне воде и извори, реке, језера и ледници. Човек и вода – поплаве и бујице, заштита вода од загађења.
	Биљни и животињски свет на Земљи		Распростирање биљног и животињског света на Земљи. Угроженост и заштита живог света.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Биологија Историја Математика Информатика и рачунарство Физичко и здравствено васпитање Ликовна култура

Назив предмета	**МАТЕМАТИКА**
Циљ	**Циљ** наставе и учења *математике* је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота,као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**144 часа**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	– израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у	Први део Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N_0.

	скупу природних бројева); – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); – примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; – разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; – одреди и примени НЗС и НЗД; – изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; – правилно користи речи *и, или, не, сваки* у математичко-логичком смислу;	Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост $a = bq + r$, $0 \leq r < b$). Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. Други део Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито. Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	– анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; – опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; – нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; – упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; – преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, – правилно користи геометријски прибор;	Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница и права. Преношење и надовезивање дужи. Централна симетрија. Вектор и транслација.
УГАО	– идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе;	Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). Упоредни углови; врсте углова.

	– нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; – измери дати угао и нацрта угао задате мере; – упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, – реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова);	Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова. Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. Углови на трансверзали. Транслација и углови.
РАЗЛОМЦИ	– прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; – одреди месну вредност цифре у запису децималног броја, – заокругли број и процени грешку заокругљивања; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – одреди проценат дате величине; – примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; – примени аритметичку средину датих бројева; – сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер;	Први део Појам разломка облика a/b ($a, b\in N$). Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис броја и превођење у запис облика a/b($b\neq 0$). Упоређивање бројева у децималном запису. Заокругљивање бројева. Други део Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака. Трећи део Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.
ОСНА СИМЕТРИЈА	– идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; – симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор;	Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла.

	– конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; – конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој.	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Информатика и рачунарство Техника и технологија Српски језик и књижевност Матерњи језик Географија

Назив предмета	**БИОЛОГИЈА**
Циљ	Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ** ПРЕПОРУЧЕНИ
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	– истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада; – групише жива бића према њиховим заједничким особинама; – одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића;	Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића). Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно.

		Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.
ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	– идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење; – једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље;	Живот у воденој и копненој средини – изглед, прилагођености на начин живота Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота. Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота. Живот под земљом – изглед, прилагођености на начин живота.
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	– прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; – разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; – поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; – користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;	Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	– доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; – направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; – предлаже акције бриге о биљкама	Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину.. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне

	и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасилан начин; – илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава;	животиње).
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	– идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напици. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Математика Физичко и здравствено васпитање Информатика и рачунарство Географија Техника и технологија Ликовна култура Српски језик и књижевност Матерњи језик

Назив предмета	**ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**
Циљ	Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, Да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**72 часова**

ОБЛАСТ/ ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**

ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	– описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање; – разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничкотехнолошком подручју; – наводи занимања у области технике и технологије;	Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. Правила понашања и рада у кабинету. Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.
САОБРАЋАЈ	– процењује сопствена интересовања у области технике и технологије; – организује радно окружење у кабинету; – правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу; – процени како би изгледао живот људи без саобраћаја; – класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени; – наводи професије у подручју рада	Улога, значај и историјски развој саобраћаја. Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. Професије у подручју рада саобраћај. Употреба информационих техологија у савременом саобраћају Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, возача Бицикла,и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон. Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.

ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	саобраћај; – направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија; – разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила; – правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају; – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима; – аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник; – повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика; – одговорно се понаша као путник у возилу; – показује поштовање према другим учесницима у саобраћају; – анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла; – самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет; – правилно чита технички цртеж;	Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар). Формати цртежа (А3,А4). Размера. Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника). Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност). Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање). Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар,таблет, смартпхоне, дигитални фотоапарат). Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолуције слике, издвајање дела слике. Креирање документа у програму за обраду текста. Форматирање текста, уметање слике и графике. Интернет претрага и приступ онлине ресурсима.

	– преноси податке између ИКТ уређаја; – примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару; - користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима; – користи Интернет сервисе за претрагу и приступање онлине ресурсима; – преузима одговорност за рад; – представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер; – повезује својства природних материјала са применом; – објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже; – сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета; – правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега); – направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом; – самостално израђује једноставан модел; – самостално проналази информације потребне	

РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе; – одабира материјале и алате за израду предмета/модела; – мери и обележава предмет/модел; – ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате; – користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења; – самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ; – показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха; – планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова; – активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима; – пружи помоћ у раду другим ученицима; – процењује остварен резултат и развија предлог унапређења.	Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали. Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија прераде и обраде дрвета.

КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ		Технологија прераде и обраде коже. Текстилна технологија. Технологија производње папира. Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала – маказе,моделарска тестера, брусни папир, стега Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата. Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа. Тимски рад и подела задужења у тиму.

Назив предмета	**ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**
Циљ	Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.
Разред	**ПЕТИ**
Годишњи фонд часова	**36 часова**

ИСХОДИ	ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − Наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу − Правилно користи ИКТ уређаје − Именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја − Прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса − Прилагоди радно окружење кроз основна подешавања − Креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) − Креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) − Примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа − Креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) − сачува и организује податке − разликује основне типове датотека	**1. ИКТ (9)**	Предмет изучавања информатике и рачунарства. ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера. Подешавање радног окружења. Организација података. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијом. Рад са презентацијама.

По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; − доводи у везу значај правилног одлагања дигитално готпада и заштиту животне средине − разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету − реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета − приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај − информацијама на интернету приступи критички − спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету − објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја − препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем -рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету	**2. ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ (5)**	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин Правила безбедног рада на Интернету – Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја – Заштита приватности личних података – Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом
По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: - изводи скуповне операције уније, пресека,	**3. РАЧУНАРСТВО (16)**	- Увод у логику и скупове: унја,пресек, разлика; речи „и“, „или“, „не“, „сваки“, „неки“, „ако...онда“.

разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичко-логички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" - зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклања грешке у програму		Увод у алгоритме аритметике:писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам. Увод у тему програмирања. Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање. Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком, видеом. Програм-категорије, блокови, наредбе, инструкције. Програмске структуре (линијска, циклична, разграната)
По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: − сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обрад иматеријала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака − одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта − наведе кораке и опише поступа решавања пројектног задатка − вреднује своју улогу у групи при	**4. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА (6)**	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима Представљање резултата пројектног задатка

изради пројектног задатка и активности за које је био		
Задужен -поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника		

ОБЛАСТ/ТЕМА	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)**
1. ИКТ (9)	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојећезнањеученика о ИКТ проширитикористећиразличите изворе знањанавођењем примера примене ИКТ-а. - Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства познатим примерима. - Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима. Појам оперативни систем увести кроз повезивање претходног искуства. Нагласити који оперативни систем користе рачунари на којима ће радити у школи. Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом. Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање или брисање (поменути "Корпу за отпатке"). Креирање и уређивање дигиталне слике / цртеже коришћењем расположивих алата изабраног програма. При раду са текстом применити основне алатке за уређивање и обликовање текста. Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма и инсистирати на примени правописа. -Снимање звука и видео-записа, сходно могућностима, (камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, итд). -При изради мултимедијалних презентација применити основне алатке за уређивање и обликовање садржаја. У програму за израду мултимедијалних презентација користити раније креиране звучне и видео записе.

2. ДИГИТАЛНА	-Фронтални,индивидуални и групни (у пару)
ПИСМЕНОСТ (5)	- При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. - Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу рециклирати и на које све начине се могу одлагати дигитални уређаји који нису у употреби, у циљу заштите животне средине. - Проверити са ученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузера). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. – Претрагу интернета и одабир релевантних страница из приказаних резултата претраге. (Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације? Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо н аинтернету?) - На унапред припремљеном скупу веб-страна кроз дискусију о процени информација пронађених на интернету (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност / прецизност, објективност, актуелност и интернет адреса) подстицати развој јкритичког мишљења ученика. - Упознати ученике са правилима понашања на интернету (енг. netikuette). За утврђивање и појашњавање ове теме, организовати квизове и радионице (на теме безбедно - небезбедно, пожељно – непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим ситуацијама (кроз играње улога и сл.). - У корелацији садругим предметима (физичко и здравствено васпитање) велику пажњу посветити томе како уређаји које свакодневно користе (рачунар, телефон, таблет ...) могу лоше да утичу на њихово здравље при чему их треба водити ка ситуацијама на које их родитељи свакодневно подсећају (лоше држање, дуго гледање у екран, ...). Посебну пажњу посветити развоју свести код ученика о времену у току дана, утрошеном на рад са технологијом и могућим развојем зависности од технологије.
3. РАЧУНАРСТВО (16)	Фронтални, индивидуални, групни (у пару) Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања студената са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгоритма при решавању најједноставнијег проблема.

	-У међупредметној координацији са предметом математика, увести математичко-логичке појмове које леже у основи информатике и рачунарства: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп (са одговарајућим знацима); - На подесним примерима илустровати математичко-логичку употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако ... онда). Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника "и", "или", а нарочито "ако ... о - Визуелно програмирање (Scratch, Stencil, AppInventor, Alice ,… које треба да омогући алгоритамско решавање проблема и основе програмирања. У зависности од изабраног програмског окружења прилагодити сва следећа објашњења специфичностима тог алата. - Демонстрирати поступке: избор објеката (нагласак на библиотеке), слагање блокова по принципу "превуци-и-пусти" и покретање програма. - Демонстрирати на сваком примеру следеће технике: креирање пројекта. - Демонстрирати и указивати на разноврсне функционалности доступне у палетама блокова. - Кроз активну наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова, ученици ће постепено усвојити потребне појмове, знања и вештине. Анализирати са ученицима карактеристике појединих структура и оправданост примене у појединим ситуацијама. Поступак корак по корак до решења проблема, треба да послужи за систематизацију поступка израде пројекта.
4. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА (6)	Фронтални, индивидуални, групни Ради развијања међупредметних компетенција и остваривања корелације са другим предметима, реализовати са ученицима најмање два пројектна задатка, један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство (договорити се са ученицима и наставницима других предмета, који покривају област изабране теме). При реализацији првог пројектног задатка ставити нагласак на разради пројектног задатка - од израде плана до представљања решења. Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеношћу теме, расположивим ресурсима Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. – Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, вршњачког учења, вредновања и самовредновања достигнућа.

	- Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета - Добар пример сумирања научених поступака је израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. Идеја за пројектни задатак може бити и израда квиза и теста за проверу знања, понављање, утврђивање, систематизацију градива из целог предмета. - Ученици пре прикупљања материјала израђују сценарио (причу или алгоритам за конкретан задатак), разрађују кораке и описују поступак решавања пројектног задатка. - Део задатка је и чување материјала употребљеног за решавање пројектног задатка. Очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај у форми: стрипа, анимације, игрице и сл. - Напреднији ученици могу израдити алгоритам и програм за решавање конкретног проблемског задатка

Назив предмета	**ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСИТАЊЕ**
Циљ	Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.
Разред	**ПЕТИ**
Годишњи фонд часова	**72 + 54 (обавезне физичке активности)**

ИСХОДИ **По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:**	**ОБЛАСТ /ТЕМА**		**САДРЖАЈИ**
–примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби; –изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; –упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак; –комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу; –доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама; –одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; –користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри; –процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици; –користи елементе технике у игри; –примењује основна правила рукомета у игри; –учествује на унутародељенским такмичењима; –изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; –игра народно коло; –изведе кретања у различитом ритму; –изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; –контролише и одржава тело у води; –преплива 25м слободном техником; –скочи у воду на ноге; –поштује правила понашања у и око водене средине; –објасни својим речима сврху и значај вежбања; –користи основну терминологију вежбања; поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама; –примени мере безбедности током вежбања; –одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; –примени и поштује правила тимске и спортске игре у	**ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ**		Обавезни садржаји Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности
		Атлетика	Обавезни садржаји Техника истрајног трчања. Истрајно трчање – припрема за крос. Техника спринтерског трчања. Техника високог и ниског старта. Скок увис (прекорачна техника). Бацање лоптице (до 200 г). Препоручени садржаји Техника штафетног трчања. Скок удаљ. Бацања кугле 2 кг. Бацање „вортекс-а”. Тробој.

складу са етичким нормама; –навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин; –користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекративних активности;		**Спортска гимнастика**	Обавезни садржаји Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Ниска греда. Гимнастички полигон. Препоручени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда. Трамболина. Прескок. Коњ са хватаљкама. Вежбе у упору (сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).
–прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом”; –примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама; –препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту; –направи план дневних активности; –наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље; –разликује здраве и нездраве начине исхране; –направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника; –примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; –препозна врсту повреде; –правилно реагује у случају повреде; чува животну средину током вежбања.			

	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	**Основе тимских и спортски игара**	Обавезни садржаји Рукомет/минирукомет: Основни елементи технике и правила; – вођење лопте, – хватања и додавања лопте, – шутирања на гол, – финтирање, – принципи индувидуалне одбране – основна правила рукомета/минирукомета Спортски полигон. Препоручени садржаји Напредни елементи технике, тактике и правила игре: – хватања котрљајућих лопти, – дриблинг, – шутирања на гол, – финтирање, – основни принципи колективне одбране.
		Плес и ритмика	Обавезни садржаји Покрети уз ритам и уз музичку пратњу. Ритмичка вежба без реквизита. Скокови кроз вијачу. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Основни кораци друшвених плесова. Препоручени садржаји Вежбе са обручем. Вежбе са лоптом. Сложенији скокови кроз вијачу.

		Пливање	Обавезни садржаји Предвежбе у обучавању пливања. Игре у води. Самопомоћ у води. Препоручени садржаји Плива једном техником. Роњење у дужину.
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	**Физичко вежбање и спорт**	Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању. Основна правила. Рукомета/минирукомета и Малог фудбала. Понашање према осталим субјекатима у Игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних Добара која се користе у физичком и здравственом васпитању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање. Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација). Писани и електорнски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...). Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела). Планирање дневних активности.

		Здравствено васпитање	Физичка активност, вежбање и здравље. Основни принципи вежбања и врсте Физичке активности. Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања. Лична и колективна хигијена пре и после вежбања. Утицај правилне исхране на здравље и развој људи. Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: – значај прве помоћи, – врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања.

Кључни појмови садржаја: физичко вежбање, рукомет, игра, здравље, васпитање.

3. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета	**ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**– заштити од дигиталног насиља; – анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; – аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;
Циљ	**Циљ** наставе и учења *грађанског васпитања* је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**36 часова**

ОБЛАСТ/ТЕМА	**ИСХОДИ** По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	**САДРЖАЈИ**
ЉУДСКА ПРАВА Права детета	– разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; – препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; – штити своја права на начин који не угрожава	**Потребе и права** Потребе и жеље. Потребе и права. Права и правила у учионици. Правила рада у учионици, доношење

	друге и њихова права; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – аргументује потребу посебне заштите права детета; – на примеру препозна уграђеност права деце у основним документима која уређују рад школе; – наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; – наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; – поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; – препозна ситуације кршења својих права и права других; – идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;	групних правила. **Права детета у документима о заштити права** Посебност права детета и људска права. Конвенција о правима детета. Врсте права. Показатељи остварености и кршења дечијих права . Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	– поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; – поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; – искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; – понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; – наводи начине демократског одлучивања; – препозна одговорност одраслих у заштити права деце; – објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; – реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;	**Права и функционисање заједнице** Моје заједнице. Школа као заједница. Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начини одлучивања. **Одговорности и обавезе у заједници** Одговорност деце. Одговорности одраслих (родитеља, наставника). **Кршење и заштита права** Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља.
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Сукоби и насиље	– препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; – прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; – проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; – наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама; – проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; – у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; – препозна и објасни врсте насиља; – прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама; – заштити од дигиталног насиља; – анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; – аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;	**Наши идентитети** Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет). Стереотипи и предрасуде. Дискриминација. Толеранција. **Сукоби и насиље** Сукоби и начини решавања сукоба. Предности конструктивног решавања сукоба. Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално. Реаговање на насиље. Начини заштите од насиља.
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	– препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе; – идентификује проблеме у својој школи;	**Планирање и извођење акција у школи у корист права детета** Учешће ученика у школи.

	– прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; – осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; – активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); – учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; – учествује у извођењу акције; – процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке; – презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.	Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката акције. Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА
Српски језик и књижевност
Матерњи језик
Историја
Ликовна култура
Музичка култура
Информатика и рачунарство

Назив предмета	**ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК**
Циљ	**Циљ** наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.
Разред	**Пети**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ТЕМА **Комуникативне функције**	**ИСХОДИ** По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	**САДРЖАЈИ**
Поздрављање	– поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (нпр. При сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у). **Садржаји** *Hi! Hello. Good morning/ evening/afternoon. How are you? I'm fine thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/ tomorrow).*

		(Интер)културни садржаји: формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.
Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	– представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично). **Садржаји** *My name's Maria/I'm Maria. What's your name? This is my friend. His name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara this is Maria. Nice/Pleased to meet you. How old are you? I'm 11. John isn't twelve. He's thirteen. Who's this? It's Carla. What's your phone number/address/mail address? Where are you from? I'm from (Spain). They're from Britain. What nationality are you/ is she/he? I'm (Spanish). Who's this? It's my father. Who's that? It's my sister. Her name's Susan. These are my friends. Those are their dogs, Blacky and Spot.* Личне заменице у функцији субјекта – *I, you …* Присвојни придеви – *my, your…* Показне заменице – *this/these, that/those* Глагол*to be – the Present Simple Tense* Питања са *Who/What/Where/ How (old)* Основни бројеви (1–100) **(Интер)културни садржаји:** формално и неформално представљање, сличности и разлике у именовању сродства, земље енглеског говорног подручја.
Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	– разуме упутства и налоге и реагује на њих;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у

		наставном процесу, упутства за игру и слично). **Садржаји** *Let's start. Quiet, please. Listen to me! Stand up. Sit down. Say hello/goodbye to your friend/him/her/them. Open/Close your books. Put down your pencils. Open the window, please. Come here/to the board. Give me your book, please. Don't do that. Listen and sing/do/number/point/match/repeat… Read and say/write/complete the sentences/dialogue/chart. Move to the right/left. Go back to the start/number 1.* Императив Личне заменице у функцији објекта – *me, her, him…* **(Интер)културни садржаји:** поштовање основних норми учтивости, песме.
Исказивање правила понашања	– разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања. **Садржаји** *Can I sit here? Sorry, you can't. We cannot/can't talk in class. You must switch off your mobile phone. You must not/mustn't feed the animals. You mustn't take photos here.* Модални глаголи за изражавање дозволе и забране – *can/can't/cannot, must/mustn't/must not* **(Интер)културни садржаји:** понашање на јавним местима, значење симбола.
Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	– разуме позив и реагује на њега, – упути позив на заједничку активност;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп…); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења. **Садржаји** *Let's play football/the memory game/go to the cinema. Come and play with me! Can/Could you come over to my place/to my party tomorrow afternoon? OK.*

		All right. Sure. Why not? Well, *I'm not sure. Sorry, I can't.* *Thank you, but I can't.* Императив Модални глаголи за изражавање предлога – *can/could* **(Интер)културни садржаји:** прикладно прихватање и одбијање позива, рођендан и прослава рођендана, игре.
Исказивање молбе, захтева и захвалности	– разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упути кратке и једноставне молбе и захтеве; – искаже и прихвати захвалност на једноставан начин;	**Језичке активности у** **комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику. **Садржаји** *Can I borrow your pencil, please? Yes, here you are. Thank you! You're welcome. No problem. It's alright. Okay. No, I'm sorry, I need it. Can you help me, please? Can/Could you open the door for me, please? Of course. Sure. Give me a glass of water, please. Can I have your phone number/ address/mail address? May I ask a question? Could/May we go home now?*Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – *can/could/may* **(Интер)културни садржаји:** правила учтиве комуникације.
Честитање	– разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; – упути једноставне честитке;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику. **Садржаји** *Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter! Happy Valentine's Day! Same to you! Well done! Bravo! Congratulations!* **(Интер)културни садржаји:** најзначајнији празници и начин обележавања/прославе.
Описивање живих бића, предмета, места и појава	– разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама**

	– опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава. **Садржаји** *I'm tall and thin. I've got long brown hair and blue eyes. What colour are your eyes? She's got a nice big present. She's a good teacher. He's a good friend. My dog Blacky is small and black. He 's got a white tail. Their garden is big and nice. My house is small, but nice. There isn't a hospital in my town. There are two cafes near my house. There's a pen on the table. The pen is black.* Глаголи *have got, to be* за давање описа Егзистенцијално *There is/are…* Чланови *a/an/the* **(Интер)културни садржаји:** култура становања, однос према живој и неживој природи, главни/већи градови земаља енглеског говорног подручја.
Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	– разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; – опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; – опише шта уме/не уме да (у)ради;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима. **Садржаји** *Do you always walk to school? He never helps his mum. She sometimes does the washing up. What do you do on Sundays? I go to school in the morning. He doesn't collect badges. I feed my dog and take out the rubbish in the morning. I help my father in the garden on Saturdays. Mr/ Mrs Atkin works in a bank. My cousins live in Canada. She's*

		wearing blue jeans today. She's cleaning her teeth. What are they doing now? They're reading. What's he doing? Is he doing his homework? Yes, he is./No, he isn't. He/She can jump. Can you sing? Who can swim? Can Beth climb a tree? Yes, she can./No, she can't. He can run, but he can't swim. *The Present Simple Tense* и *The Present Continuous Tense* за изражавање радњи у садашњости Прилози за учесталост – *usually, often…* Модални глагол *can* за изражавање способности **(Интер)културни садржаји:** радно време, разонода, живот породице.
Исказивање потреба, осета и осећања	– разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа**.** **Садржаји** *I'm thirsty. I can bring you a glass of water. I am hungry. Can I make you a sandwich/Do you want a sandwich? Yes, please./ No, thanks, I want some salad. She is hot/cold. Alice is happy/ sad/fine/ill/tired…* *The Present Simple Tense (be, want)* Модални глагол *can* за изражавање предлога. **(Интер)културни садржаји:** мимика и гестикулација; употреба емотикона.
Исказивање просторних односа и величина	– разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; – тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; – опише непосредни простор у којем се креће;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј

		биоскоп). **Садржаји** *Where's the chair? It's in front of the whiteboard. There's a mirror on the wall. The desk is between the bed and the wardrobe. The kitchen is downstairs. In this picture, our parents are in the living room. Where's the toilet? It's on the left/right. It's here/ over there. What's behind/ opposite the school? There's a big beautiful park near here.* Егзистенцијално *There is/are…* Предлози за изражавање положаја и просторних односа *– here, there, in, on, under…* Чланови *a/an/the* Питања са *Where, What…* **(Интер)културни садржаји:** јавни простор, култура становања.
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	– разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; – тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничког станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. **Садржаји** *What time is it? It is five o'clock. It's half past six. It's (a) quarter past/to twelve. When do you wake up? I wake up at seven. There's a good programme on TV at (a) quarter to seven. When does the film start? It starts at half past seven. The train leaves at half past two. What's the weather like today? It's (very) hot today. It's sunny/windy… It isn't (very) cold. It's snowing. It usually snows in winter. What day is it today? Is it Tuesday? I usually have my piano lesson on Thursday, but this week I'm having it on Wednesday. I don't watch TV in the morning/afternoon. My birthday is on 21st of May/May 2*

		1st. *The Present Simple Tense* за изражавање утврђених програма, планова и распореда (ред вожње, ТВ/биоскопски програм и сл.) и уобичајених радњи. *The Present Continuous Tense* за изражавање тренутних и привремених радњи. Предлози *in/on/at* за изражавање времена. Питања са *When, What (time/day) …* Редни бројеви до 100. **(Интер)културни садржаји:** клима, разговор о времену, географске дестинације.
Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања	– разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/ непоседовања и реаговање на њих; усмено и писано, исказивање припадања/ неприпадања и поседовања/ непоседовања. **Садржаји** *This is my ball. This isn't your card. Whose jacket is this? It's Jane's/my father's jacket. I've got a brother. He's got two sisters. I've got a bike. I haven't got rollerblades. Sam hasn't got a cat, he's got a dog. Is this your dog?* Саксонски генитив са именицом у једнини – *my friend 's/Milan's book* Присвојни придеви *my, your, his…Have got* за изражавање припадања/поседовања. Питања са *Whose.* **(Интер)културни садржаји:** породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.
Изражавање допадања/недопадања	– разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/неслагања, допадања/ недопадања. **Садржаји** *Do you like it? Yes, it's very good /No, it's horrible. I'm sorry, but I don't. I don't know. I like apples.*

		I don't like oranges. Peter loves English. He doesn't like Maths. My favourite school subject is P.E. What's your favourite school subject/book/film…? Who's your favourite singer/actor/sports star? Why? *The Present Simple Tense (like, love…)* Питања са *What, Who, Why …* **(Интер)културни садржаји:** уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика…), храна, спорт.
Изражавање количине и бројева	– разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; – тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; – изрази присуство и одсуство некога или нечега;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100. **Садржаји** *There are six apples on the table. Are there any bananas? Yes, there are some./no, there aren't any. How many people are there in the park? There are two women and three children. Is there any orange juice in the fridge? Yes, there is some./No, there isn't any. How much is this T-shirt? It's £2.80.* Основни бројеви до 100 Множина именица – правилна и најчешћи облици неправилне множине *(man – men, woman – women, child – children…).* Бројиве и небројиве именице. Неодређени детерминатори – *some, any.* Квантификатори – *much, many, a lot of.* Питања са *How much/many.* **(Интер)културни садржаји:** друштвено окружење, путовања.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

ОБЛАСТ/ТЕМА **Комуникативне функције**	**ИСХОДИ** По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	**САДРЖАЈИ**
Поздрављање	– поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама**

	језичка средства;	Реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично) и иницирање упознавања; успостављања контакта (нпр. при сусрету, на разгледници, у имејлу, СМС-у). **Садржаји** *Ciao! Buongiorno. Buonasera.* *Come stai? Come va?* *Bene, grazie.* *Di dove sei?* *Sono di....* *A presto! A domani!* *Buona notte!* Глаголи: *essere, stare* Упитни прилози: *come, di dove* Личне заменице **(Интер)културни садржаји:** формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.
Представљање себе и других; давање основних информација о себи; давање и и тражење основних информација о другима	– представи себе и другог; – разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Иницирање упознавања, посредовање у упознавању и представљање других особа, присутних и одсутних, усмено и писано; слушање и читање кратких и једноставних текстова којим се неко представља; попуњавање формулара основним личним подацима (пријава на курс, претплата на дечји часопис, налепница за пртљаг, чланска карта и слично). **Садржаји** *Come ti chiami?/Mi chiamo…/ Sono…* *Questo/a è il mio amico/la mia amica... Si chiama...* *Questa è mia sorella (mostrando la foto)* *Questo è il signor.../la signora...* *Di dove sei?/Sono di..../Sono della Serbia...* *Quanti anni hai?/Ho 12 anni.* *Dove abiti?Dove vivi?* *Abito a ..., in Via ....* *Nome, cognome, indirizzo...* Глаголи: *essere, avere, abitare, vivere* Личне заменице Упитне речи (*quanto, dove, come/chi, che cosa*) Бројеви **(Интер)културни садржаји:** формално и неформално представљање, именовање

		сродства, име и презиме, основни географски подаци о Италији.
Разумевање и давање једноставних упутстава и налога	– разуме упутства и налоге и реагује на њих;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање налога и упутстава и реаговање на њих (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично). **Садржаји** *Fare l'appello:* *Chi è assente?* *Sofia? – Presente!* *Cancella la lavagna, per favore!* *Ascoltiamo! Scriviamo!* *Leggiamo!Disegniamo!* *Tutto chiaro?* *Come si dice…? Cosa significa…?* *Vediamo cosa avete capito/avete letto/abbiamo ascoltato...* *Ottimo! Bravo/a/i/e!* Презент индикатива (најфреквентнији правилни глаголи) Императив фреквентних глагола (*ascoltare, leggere, scrivere, parlare, ripetere*...) Прошло време фреквентних глагола (рецептивно) **(Интер)културни садржаји:** поштовање основних норми учтивости, песме.
Исказивање правила понашања	– разуме једноставна и пажљиво исказана правила понашања (сугестије, препоруке, забране) и реагује на њих, уз визуелну подршку (знакови, симболи и слично) и без ње;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставних исказа у вези са правилима понашања **Садржаји** *Permesso, posso entrare? Posso uscire?* *Puoi/Può ripetere, per favore!* *Non dovete/dobbiamo....* *Ragazzi, fate silenzio!* *Tirare/Spingere* *Entrata/Uscita* *È vietato fumare! Vietato fotografare!* Неправилни глаголи *potere, dovere, fare* Императив **(Интер)културни садржаји:** понашање на јавним местима, значење симбола.
Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности	– разуме позив и реагује на њега; – упути позив на заједничку активност;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање кратких једноставних позива на заједничку активност и

		реаговање на њих, усмено или писано (позив на рођендан, журку, на игру, у биоскоп...); упућивање и прихватање/ одбијање позива на заједничку активност, усмено или писано, користећи најједноставније изразе молби, захвалности, извињења. **Садржаји** *Giochiamo a calcio? Andiamo al cinema?* *Vieni alla mia festa?* *Sì, grazie!* *Va bene.* *Mi dispiace, non posso.* *Dai, usciamo/andiamo a…/ facciamo…* Презент индикатива (најфреквентнији правилни глаголи). Неправилни глаголи *andare, venire, fare, potere, uscire.* **(Интер)културни садржаји:** прикладно прихватање и одбијање позива, рођендан и прослава рођендана, игре.
Исказивање молбе, захтева и захвалности	– разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упути кратке и једноставне молбе и захтеве; – искаже и прихвати захвалност на једноставан начин;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог и писаног одговора на исказану молбу или захтев; изражавање и прихватање захвалности у усменом и писаном облику. **Садржаји** *Vorrei un panino. Un succo di frutta, per favore.* *Prego.* *Grazie!* *Buon appetito!* *Mi puoi prestare il tuo libro?* *Sì, certo./Grazie.* *Mi presti una penna?* Одређени и неодређени члан *volere*(кондиционално, 1. Лице једнине) **(Интер)културни садржаји:** правила учтиве комуникације.
Честитање	– разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; – упути једноставне честитке;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан или неки други значајан догађај; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање

		кратких пригодних честитки у усменом и писаном облику. **Садржаји** *Buon compleanno! Tanti auguri!* *Bravo/a/i/e! Bravissimo/a/i/e!* *Buon Anno! Felice Anno Nuovo!* *Buon Natale!* *Forza!* Узвичне реченице **(Интер)културни садржаји:** најзначајнији празници и начин обележавања/прославе.
Описивање живих бића, предмета, места и појава	– разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; – опише жива бића, предмете и места и појаве једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих једноставних описа живих бића, предмета, места и појава у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених и писаних описа живих бића, предмета, места и појава. **Садржаји** *La mia migliore amica si chiama Jasmina. È simpatica/alta. Ha i capelli castani/lunghi/corti. Le piace ascoltare la musica. Parla bene il francese.* *Luca è di Torino. Torino è una bella città.* *Questo è il mio cane. Si chiama...* *È grande/piccolo/bianco...* *Questo è uno zaino.* *È rosso/giallo...* Придеви иименице (род, број и слагање). Показна заменица (*questo*). Прилози за начин (*bene, male*). **(Интер)културни садржаји:** култура становања, однос према живој и неживој природи.
Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности	– разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на њих; – опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; – опише шта уме/не уме да (у)ради;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање описа у вези са уобичајеним и тренутним активно-стима, плановима и способностима у породичној и школској средини; састављање порука и спискова у вези са уобичајеним и тренутним активностима, плановима и способностима. **Садржаји** *Ogni giorno mi alzo alle…faccio colazione...vado a scuola...*

		Ho lezioni di italiano il mercoledì e il venerdì. *Il sabato vado in piscina.* *A che ora inizia la lezione?* *Domani devo: fare la spesa, comprare il latte, fare i compiti, chiamare la nonna...* Презент индикатива (најфреквентнији повратни глаголи). Предлози. Прилози за време (*oggi, domain, dopo, sempre*...). **(Интер)културни садржаји:** радно време, разонода, живот породице.
Исказивање потреба, осета и осећања	– разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима осећањима; саопштавање потреба и осета и предлагање решења у вези с њима; усмено и писано исказивање својих осећања и (емпатично) реаговање на туђа. **Садржаји** *Ho fame/sete/caldo/freddo.* *Posso aprire la finestra?* *Chiudiamo la porta?* *Perché non vai a scuola?* *Perché mi sento male.* *Vuoi da bere?/da mangiare?* *No, grazie, non ho sete/fame.* *Vorrei un bicchiere d'acqua.* *Non bevo le bibite gassate.* Презент индикатива (неправилни глаголи *bere, volere*). Кондиционал учтивости, прво лице једнине (*volere*). **(Интер)културни садржаји:** мимика и гестикулација; употреба емотикона.
Исказивање просторних односа и величина	– разуме једноставна обавештења о простору и оријентацији у простору и реагује на њих; – тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о оријентацији у простору; – опише непосредни простор у којем се креће;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова у којима се на једноставан начин описују просторни односи и оријентација у простору; усмено и писано тражење и давање информација о сналажењу/оријентацији у простору; усмено и писано описивање просторних односа у приватном и јавном простору (соба, стан, кућа, учионица, школа, музеј, биоскоп). **Садржаји** *Scusi/a, dove si trova farmacia?* *È in Via Garibarldi, dietro il bar.* *Dov'e' la sedia?*

		È accanto/dietro/davanti a/sotto/s opra... *Cosa c'è sul banco?* *C'è un libro e uno zaino.* *Nella mia camera c'è/ci sono...* Фреквентни предлози (нпр. *dentro, fuori, sotto, sopra, davanti, dietro...*). Прилозизаместо (*qui, qua, lì, là, giù*). Упитниприлози: *dove.* *C'è/cisono.* Именице (једнина, множина). **(Интер)културни садржаји:** јавни простор, култура становања.
Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	– разуме једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену и реагује на њих; – тражи и даје кратка и једноставна обавештења о хронолошком/метеоролошком времену;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање кратких текстова који се односе на тачно време, дан, месец или део дана (разглас/план вожње на аутобуској/железничког станици, аеродрому; биоскопски програм, договор за неку активност) или на метеоролошко време (тренутне или уобичајене временске прилике); усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности или метеоролошким приликама. **Садржаји** *Che ore sono? Che ora è?* *Sono le cinque.* *Oggi è il 21 febbraio 2017.* *Il mio compleanno è il 6 giugno.* *Domani vado al cinema.* *A che ora cominicia il film?* *Alle 18.00.* *Il treno parte per Firenze alle 10.* *Quando vai in Italia?* *Fra un mese. In giugno.* *Che tempo fa? Piove. Nevica.* Упитни прилози: *quando.* Употреба садашњег времена за изражавање будућности. Прилози за време (adesso, oggi, domani, mai, sempre..). **(Интер)културни садржаји:** клима, разговор о времену, географске дестинације.
Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања	– разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; – тражи и да једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање,	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено и

	поседовање/непоседовање;	писано, исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања. **Садржаји** *Questa è la mia famiglia. Ho due sorelle.Non ho fratelli.* *Questo è il tuo gatto?* *Queste sono le mie penne.* *Di chi è questo libro?* *Questi quaderni sono di Marco.* Конструкција за исказивање припадности. Присвојни придеви. Показни придеви. Одређени и неодређени члан. Негација. Упитна интонација. **(Интер)културни садржаји:** породица и пријатељи, однос према животињама, кућни љубимци.
Изражавање допадања/недопадања	– разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; – тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање краћих текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено и писано исказивање слагања/ неслагања, допадања/ недопадања **Садржаји** *Ti piace il gelato di cioccolato? – Sì, mi piace.* *Ti piacciono queste matite? – No, non mi piacciono molto.* *Non mi piace giocare a tennis.* *Il mio film preferito è...* *Ti va bene? – No, preferisco.* Глагол *piacere.* Ненаглашење личне заменице у функцији индиректног објекта *(mi, ti, le/gli).* **(Интер)културни садржаји:** уметност (књижевност за младе, стрип, филм, музика...), храна, спорт.
Изражавање количине и бројева	– разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа, животиња и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; – тражи и пружи основне информације у вези са количинама и бројевима; – изрази присуство и одсуство некога или нечега;	**Језичке активности у комуникативним ситуацијама** Слушање и читање једноставних исказа које садрже информације у вези са количином и бројевима (новчани износ, узраст, време, број телефона и слично); усмено и писано коришћење једноставних исказа са бројевима до 100. **Садржаји** *Quanti ragazzi ci sono in aula?* *Non c'è nessuno./Non prendo*

		niente. *Ci sono 26 ragazzi nella mia classe.* *Quanto costa questo astuccio?* *C'è del pane?* *C'è solo un litro di latte nel frigo.* *Studi poco.* Упитни придев/прилог: *quanto.* Партитиван члан. Основни бројеви (1−100). Прилози. Прилози *poco/molto.* **(Интер)културни садржаји:** друштвено окружење, путовања.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА
Први страни језик
Српски језик и књижевност
Матерњи језик
Српски као нематерњи језик

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)					
Шта пратимо			**Поступак и инструменти оцењивања**	**Критеријуми**	**Време**
Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених исхода постигнућа у току савладавања програма предмета;	Процењују се: вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама тестова; вештине, руковање алатима и	ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним	- Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника - Усмено одговарање, свеска евиденције наставника -Редовност онлајн домаћег, свеска евиденције - Писане онлајн провере, свеска евиденције - Групни рад (посматрање наставника, излагање група), свеска евиденције Рад у пару	• Број јављања: • За јављање + • За јављање више пута ++ • За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 • Ко не зна одговор -	Свакодневно бележење током године
				Учесталост по месецима	Пресек стања по тромесечју

	технологијама и извођење радних задатака.	образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену одличан (5) ;			
		ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4);		Свеобухватност одговора Сналажење у одговарајућим и намеским програмима и апликацијама Хоризонтално и вертикално повезивање градива	По потреби, бар једном у полугодишту
				За три неурађена онлајн домаћа здатка -1 у свеску	Свакодневно током године праћење/ пресек стања за тромесечје На крају наставне године
		ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу		Бодовање: 35-49%-2 50-74%-3 75.89%-4	Након сваке теме
		посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3);	(посматрање наставника, излагање парова), свеска евиденције -Сналажење у апликацијама програмима	90-100%-5	

		ученик који остварује у минимални напредак савладавању програма и предмета испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу и основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом прилагођеним стандардима постигнућа добија оцену довољан (2);		Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (апликација, табела...)	По потреби
				Прва три пара која уради добијају +5	По потреби
					На крају школске године
Ангажовање ученика у настави.	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	веома висок степен ангажовања ученика (5)	Вођење евиденције од стране наставника о: - Броју јављања на часовима -Броју успешности у групном раду, раду у пару - Учешћу на такмичењима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима..	-Све што је рађено на часу налази се у свескама или фолдерима или у облаку, дропбоксу (у зависности од захтева) -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)	Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (4)			
		уз ангажовање ученика (3)			
		ангажовање ученика (2)			

10.ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВНИКА

Наставни предмет: Српски језик

Напомена: Све евентуалне корекције плана наставе српског језика биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, физичке, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развој друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

СРПСКИ ЈЕЗИК (VI разред)

Циљ и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;

- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:
- увођење ученика у грађење речи-
- упознавање гласовних промена, уочавање у грађењу и промени речи
- уочавање неличних именичких заменица
- проширивање знања о глаголским облицима
- развијање способности за уочавање и тумачење емоција, мотива и песничких слика у лирском тексту
-постепено уочавање структуре основних облика писменог изражавања

Годишњи фонд часова 144, недељно 4 часа.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА

Садржаји програма	Обрада	Утврђивање	Систематизација	Укупно
Језик	**36**	**20**	**7**	**63**
Граматика	35	18	5	58
Правопис	1	2	2	5
Књижевност	**28**	**12**	**6**	**46**
Школска лектира	23	8	5	36
Домаћа лектира	5	4	1	10
Култура изражавања	**20**	**9**	**6**	**35**
Говорно изражавање	4	2	2	10
Писмени изражавање	16	7	4	25
Укупно	**84**	**41**	**19**	**144**

Корелација са другим предметима: Историја (друштвено-историјака локализација књижевних текстова и ликова који се у њима појављују, историјски оквири језичког развоја). Географија (географске и демографске одлике средине за коју се везују радње књижевних текстова, легенде). Ликовна култура (илустрације књижевних текстова). Музичка култура (мотивски). Страни језици (тумачење непознатих речи, порекло речи у нашем језику, поређење граматичких особина, нпр. конгруенције). Математика (математички модели у служби сликовитости и веће памтљивости градива из граматике и теорије књижевности, дијаграми, графикони). Сарадња са свим облицима људског знања и деловања, посета Градској галерији, Народном музеју, Сајму књига, праћење позоришних представа, биоскопских пројекција, књижевних вечери и свих других културних дешавања у локалној средини.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Неки од препоручених начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи.

Наставни предмет: Географија

Циљ Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно географским, демографским, насеобинским, политичко географским, економско географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Разред **Шести**
Годишњи фонд часова **72 часа**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– Успоставља везе између физичкогеографских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса;	**ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА**	Друштвена географија, предмет проучавања и подела
– одређује математичкогеографски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	**ГЕОГРАФСКА КАРТА**	Географска/картографска мрежа Географска ширина и географска дужина, часовне зоне Појам карте и њен развој кроз историју Елементи карте (математички, географски и допунски) Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти Подела карата према садржају и величини размера Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.

– доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;	**СТАНОВНИШТВО**	Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву Број и распоред становништва на Земљи Природно кретање становништва Миграције становништва Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету
– анализира географски положај насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;	**НАСЕЉА**	Појам и настанак првих насеља Положај и географски размештај насеља Величина и функције насеља Типови насеља Урбанизација Град – унутрашња структура и односи са околним простором Село и рурални процеси
– уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;	**ПРИВРЕДА**	Привреда, привредне делатности и сектори привреде Пољопривреда и географски простор Индустрија и географски простор Саобраћај, туризам и географски простор Ванпривредне делатности Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету Концепт одрживог развоја
– објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света;	**ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ**	Појам и настанак првих држава Географски положај државе Величина и компактност територије државе Појам и функција државних граница Главни град Облик владавине Политичкогеографска карта Европе

		после Другог светског рата Политичкогеографска карта света после Другог светског рата
– објасни како се издвајају географске регије; илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.	**ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ**	Географске регије и регионална географија Положај и границе Европе Природне карактеристике Европе Становништво Европе Насеља Европе. Привреда Европе Географске регије Европе

ОБЛАСТ/ТЕМА	**НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)**
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	-Упознати ученике са општим предметом проучавања друштвене географије. -Упознати ученике са друштвено-географским дисциплинама и њиховим предметима проучавања, као и са њиховим везама са другим географским дисциплинама и другим наукама. -Помоћи ученицима да повежу постојећа знања у друштву са географијом као науком.
ГЕОГРАФСКА КАРТА	-Оспособити ученике да усвоје и разумеју појам географска карта, меридијан, паралела, екватор и гринич (при обради користити глобус, карту света) -Оспособити ученике да самостално одређују географску ширину и дужину карти и глобусу (указати на корелацију са математиком). -Оспособити ученике да тумаче различите картографске знаке, да читају и анализирају општегеографске и тематске карте, објаснити начине представљања рељефа на картама. -Оспособити ученике за орјентацију у простору повезивањем већ постојећих знања о начинима орјентације помоћу Сунца,маховине...а такође оспособити ученике за орјентацију помоћу компаса и ГПС уређаја.
СТАНОВНИШТВО	-Упознати ученике са одликама и факторима демографског развитка, распоредом становништва на Земљи као и његовим структурним обележијима (нагласак да буде на обради основних појмова о становништву, значају његовог проучавања, као и основним изворима података) -Код ученика развијати свест о значају улоге човека у простору у коме живи -Указати на значај миграционих кретања за савремени демографски развитак -Указати на различите социјалне, етничке и културне групе као важан корак у подстицању толеранције и солидарности. -Приликом обраде садржаја користити географске крте, различите тематске карте, дијаграме, графиконе
НАСЕЉА	-Упознати ученике са основним појавама и процесима у развоју насеља у Србији, Европи и свету (нагласити корелацију са историјом). -Помоћи ученицима да се упознају са основним кавантитативним показатељима (нпр:популациона величина градова) -Објаснити најосновнију поделу насеља и указати на функције насеља. -Акценат ставити на процесе у развоју насеља (урбанизација, депопулација, деаграризација)
ПРИВРЕДА	-Упознати ученике са основним појмовима о привреди, факторима развоја привреде и појединих делатности као и утицајем привреде на географски простор. -Оспособити ученике да анализирају утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности.

	-Указати на то како развој утиче на квалитет животне средине, шта је одрживи развој и због чега је значајан.
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ	-Упознати ученике са политичкогеографским карактеристикама државе, дефинисати појам државе, њене елементе и указати на време и место настанка првих држава у свету. -Ставити акценат на мотиве (интересе) интеграционих процеса. -Указати на значајне међународне организације (ЕУ,УН,НАТО пакт...)
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	-Указати ученицима на могућност примене знања из опште (физичке и друштвене) географије у регионалној географији. -Упознати ученике са основним појмовима о континенту (географски положај, границе и величина, природне и друштвене одлике,регије)

<u>Опште предметне компетенције</u>

Компетенција за учење:

- Има позитиван и одговоран однос према учењу.
- Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.
- Користи различите изворе информација и има критички однос према њима.
- Примењује одговарајуће начине учења у складу са циљевима, садржајем, интересовањима, условима и временом.
- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

Одговорно учешће у демократском друштву:

- Има позитиван став према поштовању људских права и слобода.
- Зна дечја и основна људска права и одговорности, уме да препозна њихово кршење и способан је да их аргументовано брани.
- Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву.
- Примењује процедуре демократског друштва у одлучивању и избору; поштује одлуке већине и уважава мишљења мањине.
- Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.
- Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима (нпр. хуманитарне, еколошке, културно-уметничке акције; борба против насиља и дискриминације по било ком основу (нпр. верском, националном, родном, узрасном, етничком...); акције против болести зависности, злостављања животиња итд.).

Естетичка компетенција:

- Показује позитиван однос према сопственој и култури других заједница, упознаје и разуме њихове вредности, повезује културну и природну баштину са историјским и географским контекстом и доприноси очувању природних и културних добара.
- Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.
- Употребљава основне појмове, схеме и правила који припадају теоријама уметничких грана које постоје у основном образовању.

Комуникација:

- Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану,

невербалну, телефоном, преко интернета итд.).

- Уме јасно да се изрази усмено и писано, у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене.
- Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.
- Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.
- Користи на одговарајући и креативан начин језик и стил који је специфичан за различите дисциплине; кроз комуникацију негује културу изражавања и чува језички идентитет.
- Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица.

Одговоран однос према околини:

- Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.
- Активно се укључује у друштвене акције у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и ка одрживом развоју.

Одговоран однос према здрављу:

- Бира стил живота и навике имајући на уму добре стране и ризике тог избора. Разуме да је стил живота ствар личног избора и преузима одговорност за свој избор.

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву:

- Препознаје сопствене предности и своје могућности у односу на будуће образовање и професионалну оријентацију;
- Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима; способан је да развије идеју, представи је, образложи и преговара у тиму о њеној реализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге;
- Мотивисан је и зна да истакне своје добре особине које су важне за обављање школских и радних задатака и користи ЦВ и мотивационо писмо да опише своје компетенције, жеље и очекивања.
- Зна да постави реалне циљеве и на основу датих могућности уме да планира и проналази начине њиховог остваривања.

Рад с подацима и информацијама:

- Зна да је за разумевање појава и догађаја и доношење компетентних одлука потребно имати релевантне и поуздане податке и разликује податак/ информацију од њиховог тумачења.
- Користи податке из различитих извора, начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост и препознаје могуће грешке уз помоћ наставника.
- Користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.

Решавање проблема:

- Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе и односе између њих у светлу претходно стечених знања у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства.

- Планира стратегију решавања проблема (претпоставља решења, планира редослед активности, избор извора информација, средстава/опреме коју ће користити, са ким ће сарађивати, са ким ће се консултовати).
- Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством.
- Самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема, алтернативне начине решавања, тачност и прецизност решења.
- Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао/дошла у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.
- Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Сарадња:

- активно и конструктивно учествује у раду групе или пара,
- поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару,
- доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе,
- одговорно и савесно извршава заједничке активности стављајући интересе групе изнад сопствених,
- критички процењује свој рад и рад чланова групе, доприноси унапређивању рада групе и уме да представи резултате рада.

Дигитална компетенција:

- Уме да претражује, критички анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа средства ИКТ.
- Уме да представи, организује и обликује одређене информације користећи на ефикасан начин могућности ИКТ средства.
- Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ и да га користи на одговарајући начин.
- Ефикасно користи ИКТ за комуникацију и сарадњу.
- Препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу ИКТ.

<u>Специфичне предметне компетенције</u>

ОБЛАСТ: Развијеност и примена географских способности и вештина за решавање одређених ситуација

Основни ниво

Ученик чита географску карту, употребљава различите географске изворе и статистичке податке. Употребљава најједноставније мерне инструменте и описује податке које они приказују.

Средњи ниво

Ученик истражује, класификује и приказује елементе географске средине на немој карти, моделом, дијаграмом, табелом, схемом, текстом. Познаје значај примене информационих технологија у свакодневним активностима.

Напредни ниво

Ученик планира и изводи једноставна теренска истраживања, користи ианализира информације о географским чињеницама датим у писаним и електронским медијима, изводи закључке и примењује их у новим ситуацијама. Примењује информационе технологије ради обављања различитих активности.

ОБЛАСТ: Примена географских знања и концептуалног разумевања уодређеним проблемским ситуацијама

Основни ниво

Ученик препознаје, разликује и именује физичко-географске, друштвено-географске и регионално-географске чињенице и наводи њихове вредности за рационално коришћење у свакодневном животу.

Средњи ниво

Ученик идентификује и анализира индивидуалност, разноврсност и распрострањеност физичко-географских и друштвено-географских чињеница, а регионално-географске чињенице, везе и законитости сврстава у одређене појмовне категорије и системе.

Напредни ниво

Ученик анализира и објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у географској средини ипредлаже нова решења. Издваја и упоређује географске регије.

Наставни предмет: Енглески језик

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 6. РАЗРЕД

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне фунцкије)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученик је у стању да у усменој и писменој комуникацији:	**Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:**			
1. STARTER UNIT Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање; реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима.	– разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима.	**Представљање себе и других.Тражење и давање основних информација о себи и другима:** *What's your first/last name/surname?* *Jack, this is Andrew. He's the new boy in our class. Hi Andrew. Nice to meet you. I'm glad to meet you too. What's your nickname? It's Andy. Where do you live? I live in Sunny Street. How do you go to school? I walk there/take the bus…* *What does your father do? He's a science teacher.* **Модални глагол *can* за изражавање способности:** *I can't see anybody/anyone.* **Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) –** *my friend's/ friends'/ children's books* *They're Jane's and Sally's bags. These are the children's toys. That's my parents' car.* **Бројиве и небројиве именице** – *pounds, money...* **Квантификатори** – *much, many, a lot of, lots of, loads of, a few, a little.* **Питања са *How much/many*:** *How many people are there (in the park)? There are two men/women and three children (in the park).* *How much fruit do we have? There isn't much fruit in the bowl. There aren't many books on the shelves.* **Питања са *Who/What/Where/When/Why…*** *Where were you living when you started school?* *Who do you usually go out with? How long have you known Susan? For one year. Since last year.* **(Интер)културни садржаји***: ustaljena pravila učtive komunikacije; imena i nadimci; rodbina, porodični odnosi i rodbinske veze.*	**3**	**/**	**3**

2. MONEY MATTERS Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/ активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности. Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на изражавање допадања/недопадања; усмено и писано изражавање допадања/недопадања.	– разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење.	***The Present Simple Tense* за изражавање сталних и уобичајених радњи:** *She rarely takes the bus to school. They usually play games in their free time. What time do you usually wake up on school days? Water freezes at zero degrees Celsius.* ***The Present Continuous Tense* за изражавање тренутних и привремених радњи:** *Shhh! I am trying to concentrate. What are you thinking about? Who are you talking to?* **Разлике у употреби глаголских облика *The Present Simple Tense i The Present Continuous Tense:*** *I am looking for my glasses. I can't find them. We are very busy these days. We are decorating the school hall. Look! It's raining. It doesn't usually rain here in summer. Does it rain a lot in your hometown?* **Негативни префикс *un-*:** *This chair's uncomfortable. She looks unhappy. Jacob's room is usually tidy, but Michael's is often untidy/messy* **Заповедни начин:** *Don't give your real name on the Internet.* ***The Present Simple Tense* за изражавање утврђених програма, реда вожње, распореда и сл.:** *When does the train for Glasgow leave? It leaves at 7.38. School starts at 8.45.* ***Would like* + именица/инфинитив глагола:** *Would you like some lemonade?* **Глаголи *like/love/hate/enjoy/can't stand* + глаголска именица:** *I love working with people. I don't like skiing. I'm bad at it. What do/don't you like doing?* *Peter hates watching horror films. He enjoys playing video games. I can't/couldn't stand the heat.*	**6**	**3**	**3**

3. OUR HEROES Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са искуствима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.	– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	***The Past Simple Tense* правилних и неправилних глагола, све употребе:** *When did Columbus discover America? Who invented the telephone? People lived in caves a long time ago.* *We saw a good film last week.* ***Wh-* питања:** *Who did you get the letter from?* ***The Past Simple Tense* глагола *to be* и осталих глагола (правилних и неправилних).** *When were you born? When did you move there? We moved there when I was four.* ***Let/Make* + + инфинитивна основа глагола:** *My parents let me go out at weekends.* *They won't let us feed the animals.* *Our head teacher made us clean our classroom last Friday.*	**7**	**3**	**4**
4.CUMULATIVE REVIEW 1	Ученици могу да: - процене постигнућа везана за теме 1 и 2; - примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1 и 2, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику -систематизују и класификују градиво.	**Лексику и језичке структуре** које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 1 и 2,вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	**1**	**/**	**1**

5. STRANGE STORIES Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са искуствима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/активности и способности у прошлости. Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење бића, предмета, појава и места.	– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.	***The Past Continuous Tense,* све употребе***:* *While I was sleeping, my brother was helping our father in the garden.* *She was sleeping when we came in.* ***Used to****: She used to wear glasses.* *Did he use to drink tea every morning? No, he didn't.* **Контрастирање употребе и значења глаголских облика *The Past Simple Tense i The Past Continuous Tense***: *What did you do when you heard the noise? First, I called the police.* *What were you doing when you heard the noise? I was watching TV.* *At ten o'clock yesterday morning, I was cycling to school. I fell off my bike and hurt my knee. I couldn't stand up. Was there anyone to help? No, there wasn't.* **Творба и употреба прилога за начин***:(beautifully, quickly, happily, well, badly, fast, hard...)* *How does he swim? He swims well.* *We worked hard. He was running fast.* *It is raining heavily.* *Are they listening carefully?* **Везници** *(first, then, next, as soon as, after that, finally...). As soon as I saw them, I started to run.* **Модални глагол *could* за изражавање способности у прошлости:** *I could play the guitar when I was seven.*	**7**	**3**	**4**

6. AT HOME Слушање и читање једноставнијих исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза. Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење бића, предмета, појава и места	– разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; – саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства. – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	**Поређење придева по једнакости*:as…as, not so/as…as.*** *Samuel is as tall as his brother/not as(so) tall as his father.* **Поређење придева са *less* и *the least*:** *This laptop is less expensive than that one. It's the least expensive laptop in the shop.* **Употреба одређеног члана уз суперлатив придева**: *Ten minutes from here is the biggest wheel of its kind in the world– the London Eye* **Модални глаголи *should* за давање савета:** *You shouldn't eat too much chocolate.* **Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и присуство/одсуство обавезе – *can/can't*:** *You can/can't sit here. The seat is/isn't free.* *Can I use your mobile phone? Sure.* ***must/mustn't, have to/don't/doesn't have to, had to/didn't have to, shoud/shouldn't*:** *You should slow down, you shouldn't run down the corridor. Students must turn off their phones in the classroom. You mustn't use calculators during the exam. I must get up early tomorrow morning.* *John can't come because he has to work.* *Do you have to wear a uniform at your school?* *I don't have to take my dog for a walk every day/tomorrow* *He didn't have to come early yesterday.* **Питања са *What, Why, How*** *...* *What are your hobbies and interests?* *My favourite sport is tennis. What's your favourite sport?*	**8**	**2**	**6**

7.THE FIRST WRITTEN TEST	Ученици могу да: - процене постигнућа везана за теме у Unit-има 1,2,3,и 4; - примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у Unit-има 1-4, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику -систематизују и класификују градиво	– лексику и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у Unit-има 1-4; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	**3**	**/**	**3**

8. VISIONS OF THE FUTURE Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима. Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности. Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сл.) с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава	– разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	***The Future Simple Tense* за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања:** *I can't find my keys anywhere. I'll/I will help you look for them. I'll take it, please. I'll leave it, thanks.* *I promise I won't be late.* *I believe he will be a great pianist. I don't think he will make it.* *It will be rainy tomorrow.* **Први кондиционал***: If it is cold, put on your jacket. If you hurry, you won't miss the bus. If you don't stay up late, you won't feel tired.* **Статични глаголи: *(think, like, agree, believe…)*:** *I don't think he will win the race. Well, I do. No chance! I don't believe it! That's right! That's wrong!* *The food was great! I disagree/don't agree with you.* **Модални глаголи за изражавање предлога – *can/ could/ may/ might*:** *We could/ may/might stay here and watch DVDs. That's boring.* **Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – *can/ could/ may:*** *Can/Could you help me with these bags, please? They're too heavy. Could I have a glass of water, please?* *Could I see your exercise book, please? Yes, just a minute. Oh, no. I can't find it.* *May I see your tickets, please? Here you are, sir. Thank you.* ***Will* за изражавање молби:** *Will you open the door for me? Sure.* **Нулти кондиционал:** *If /When you heat ice, it melts.* **Множина именица које се завршавају на *-y, -f/fe***: *strawberries, shelves, knives...* **Заповедни начин:** *Read the explanation and circle the correct words.* *Do not touch the adapter with wet hands.* *Turn off lights when not in use.*	**8**	**4**	**4**

9. LIFE CHOICES Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима**.** Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	***Going to* за изражавање планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања:** *It's my birthday next Saturday. I'm going to have a big party.* *Look at those cars! They're going to crash!* ***The Present Continuous Tense* за изражавање унапред договорених/испланираних радњи:** *What are you doing tonight? We're playing football with friends.* *Why are you putting on your coat? I'm going to take my dog for a walk.* **-Питања са препозиционим глаголима:** *Thank you for (your help). Thank you from the bottom of my heart. That's very kind of you.* **- Изражавање мишљења:** *Tea is better than coffee. Of course. That's true. You are right.* *The food is great! I disagree/don't agree with you.* *I think we should help him. Yes, I agree with you.* **(Интер)културни садржаји**: правила учтиве комуникације	**8**	**2**	**6**

10.CUMULATIVE REVIEW 2	Ученици могу да: - процене постигнућа везана за теме 5 и 6; - примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 5 и 6, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику -систематизују и класификују градиво.	**Лексику и језичке структуре** које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 5 и 6, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	**1**	**/**	**1**

11. LOOK OUT! Слушање и читање исказа у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа. Писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/ одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.	– разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности.	***The Present Perfect Simple Tense*:** *Oh dear! My finger is bleeding. Why don't you put a plaster on it? I've sprained my ankle. Put some ice on it.* ***The Present Perfect Tense* учесталијих глагола (правилних и неправилних):** *How long have you known Susan? For one year. Since last year.* ***The Present Perfect Simple Tense* за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају*:*** *How long has he played the guitar? For five years. /Since last summer.* ***The Present Perfect Simple Tense* за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са *ever, never, just, already, yet…* *He has just arrived. I've already learnt to use that program. Have they arrived yet?*** **Контрастирање употребе и значења глаголских облика *The Past Simple Tense* и *The Present Perfect Simple Tense:*** *They have finished their project. They finished it yesterday.* *Have you ever been to London? Yes, I have. I was there last year. / No, I haven't. I have never been to London.* **Статични глаголи: (*be, want, hurt, have, feel, know…*):** *I'm in trouble. I don't know what to do.*	**7**	**2**	**5**

12.THE SECOND WRITTEN TEST	Ученици могу да: - процене постигнућа везана за теме 5,6 и 7; - примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 5,6,и7, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику -систематизују и класификују градиво.	– лексику и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у Unit-има 5,6 и 7; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	**3**	**/**	**3**

13. HAVING FUN! Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/ поређење бића, предмета,појава и места Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима. Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора. Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа.	– разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;	**Придеви са наставцима *–ed* и *–ing:*** *Why is he exhausted? Because the trip was exhausting.* *The party was really exciting. Everybody was excited.* **Неодређене заменице *(somebody, something, anybody, anything, nobody, no one, nothing, everything…):*** *There's somebody/nobody/no one in the street.* *There was nothing strange in his voice. Everything was OK.* **Изрази: *How about…? What about…? Why don't we…? Would you like…? Do you want…? Shall we…? Let's…:*** *How about a game of tennis this afternoon? Sorry. I can't. Why don't we go to the park?* *Let's get out of here. That sounds good. The music is too loud.* *Shall we go to the sports centre today? Good idea. See you there at 6.00 pm.* *Would you like a cup of tea? No, thank you/thanks.* **Неодређене личне заменице *one, ones:*** *Which book do you want? The red one. Can I try on those trousers, please? Which ones? The blue ones.* **Предлози за изражавање положаја и просторних односа – *in front of, behind, between, opposite...*:** *Go back. Turn left/right into… Take the first/second turning on the right/left. Go along… It's on the left/right. It's opposite/behind/between/in front of/near/next to/at the corner/just around the corner…* **Давање упутстава***: To end the call, tap the "end call" button (typically a red button on the left side of your cell phone) or close your phone.*	**9**	**2**	**7**

14.CUMULATIVE REVIEW 3	Ученици могу да: - процене постигнућа везана за теме 7 и 8; - примењују стечена знања и вештине кроз проверу лексике и језичких структура које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 7 и 8, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику -систематизују и класификују градиво.	**Лексику и језичке структуре** које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 7 и 8, вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.	**1**	**/**	**1**
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА			**72**	**21**	**51**

Број и назив теме	**Стандарди постигнућа**	**Процена и провера постигнућа**	**Корелација**
1. STARTER UNIT	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Математика,Физичко и здравствено васптање
2. MONEY MATTERS	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Географија,Математика,Информатика и рачунарство
3.OUR HEROES	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Историја,Географија,Хемија,Физичко и здравствено

	2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1 2.3.6 2.3.8.		васпитање,Музичка култура
4. CUMULATIVE REVIEW 1	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.	Грађанско васпитање, Српски језик
5. STRANGE STORIES	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Ликовна култура,Географија
6.AT HOME	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Географија,Техника и технологија,Ликовна култура
7.THE FIRST WRITTEN TEST	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, писмена провера кроз задатке.	Грађанско васпитање, Српски језик
8. VISIONS OF THE FUTURE	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Информатика и рачунарство,Музичка култура

9.LIFE CHOICES	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Географија, Биологија, Информатика и рачунарство
10. CUMULATIVE REVIEW 2	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.	Грађанско васпитање, Српски језик
11.LOOK OUT!	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Биологија, Географија, Информатика и рачунарство
12.THE SECOND WRITTEN TEST	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	Посматрање и праћење, писмена провера кроз задатке.	Грађанско васпитање, Српски језик
13. HAVING FUN!	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.7.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.	Грађанско васпитање, Српски језик, Географија, Историја, Информатика и рачунарство

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:
ИНФИРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Предмет:	Информатика и рачунарство
Разред:	Шести
Циљ наставе предмета:	Циљ учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.
Годишњи фонд часова:	36
Недељни фонд часова:	1
Стандарди постигнућа	Стандарди постигнућа нису предвиђени

Тема	Месец										Σ
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1. ИКТ	4	5	1								10
2. Дигитална писменост			3	1							4
3. Пројектна настава (ИКТ+ДП)				3	1						4
4. Рачунарство					3	2	4	4	2		15
5. Пројектна настава (Р)									2	1	3
Σ	4	5	4	4	4	2	4	4	4	1	36

ОБЛАСТ / ТЕМА	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ Изучавањем предмета развијају се:
ИКТ	– правилно користи ИКТ уређаје; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; – креира и обрађује дигиталну слику; – самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; – уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;	Компетенција за целоживотно учење - Ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим. - Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења. - Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе. Рад с подацима и информацијама - Користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података. - Пореди различите изворе и начине добијања података, процењује њихову поузданост и препознаје неке од могућих узрока грешке - Разликује јавне и приватне податке, упознат је са основним правилима чувања приватности података. Дигитална компетенција - Претражује, процењује релевантност и поузданост, анализира и систематизује информације у електронском облику користећи одговарајућа ИКТ средства (уређаје, софтверске производе и електронске услуге). - Помоћу ИКТ представља, едитује и форматира информације користећи на ефикасан начин могућности датог ИКТ средства. - Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства Решавање проблема - Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације. - Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења. - Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију. - Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама. Сарадња Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– чува и организује податке локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом CC лиценцом; – објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника;	
РАЧУНАРСТВО	– креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму;	
ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	– сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате;	

	– вреднује процес и резултате пројектних активности.	раду групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева. Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима. Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе. - Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин. - Учествује у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе. Естетичка компетенција Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја. Предузимљивост и предузетничка компетенција Исказује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликата. Поставља адекватнеи реалне циљеве процењујући и прихватајући ризике; планира ресурсе и управља њима (знања и вештине, време, новац, технологије и други ресурси) и усредсређен је на постизање циљева.

Наставни предмет: Историја

Недељни фонд: 2 часа
Годишњи фонд: 72 часа

Област/тема		Месец										Тип часа		Укупно
Ред. број	Назив наставне теме	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обр.	Утвр. Сист. Пров.	
1.	**ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ**	4										**2**	**2**	**4**
2.	**ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ**	4	10	6								**8**	**12**	**20**
3.	**ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ**			2	8	6	4	8				**12**	**16**	**28**
4.	**ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ(Прединдустријско доба)**								8	8	4	**8**	**12**	**20**
УКУПНО		8	10	8	8	6	4	8	8	8	4	**30**	**42**	**72**

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:
У оквиру наставне теме **ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Компетенција за целоживотно учење.
У оквиру наставне теме **ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Рад с подацима и информацијама.
У оквиру наставне теме **ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ**посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Дигитална компетенција.
У оквиру наставне теме **ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Прединдустријско доба)** посебно ће се развијати међупредметна компетенција - Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

СТАНДАРДИ:

Искази образовних стандарда по нивоима и областима:

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на ОСНОВНОМ НИВОУ.

У области 1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ ученик/ученица:

ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице

ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода

ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.6. препознаје значење основних појмова из историје цивилизације

ИС.1.1.8. именује најважније појаве из опште историје

ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје

ИС.1.1.10. уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

У области 2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ ученик/ученица:

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда

ИС.1.2.5. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикона

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на СРЕДЊЕМ НИВОУ.

У области 1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ ученик/ученица:

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом

ИС.2.1.2. препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

У области 2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ ученик/ученица:

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора

ИС.2.2.2. уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности, догађаја, феномена
Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на НАПРЕДНОМ НИВОУ.
У области 1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ ученик/ученица:
ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)
ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту
ИС.3.1.3. зна специфичне детаље из националне и опште историје
ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје
ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости
ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања
У области 2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ ученик/ученица:
ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора
ИС.3.2.3. уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора
ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)
ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)
ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву
ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип...)

ИСХОДИ:
I ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ
По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:
– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.

II ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ
По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:
– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
– пореди историјске појаве;
– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у раном средњем веку;
– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);
– сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;

– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку;
– идентификује разлике између типова државног уређења у периоду раног средњег века;
– пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у раном средњем веку;
– разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном средњем веку;
– на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;
– образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду раног средњег века;
– идентификује основне одлике и промене у начину производње у раном средњем веку;
– илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;
– разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини;
– илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина раног средњег века у савременом друштву;
– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;

– повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
– учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

III ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:
– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
– пореди историјске појаве;
– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у позном средњем веку;
– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);
– сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;
– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у позном средњем веку;
– идентификује разлике између типова државног уређења у периоду позног средњег века;
– изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице;
– пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у позном средњем веку;
– разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у позном средњем веку;
– на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;
– образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду позног средњег века;
– идентификује основне одлике и промене у начину производње у позном средњем веку;

– илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;
– разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини;
– илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина позног средњег века у савременом друштву;
– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;
– повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
– учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

IV ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Прединдустријско доба)

По завршеној области/теми ученик/ученица ће бити у стању да:
– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
– пореди историјске појаве;
– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у раном новом веку;
– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);
– сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;
– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку;
– идентификује разлике између типова државног уређења у периоду раног новог века;
– пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у раном новом веку;
– разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном новом веку;
– на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;
– образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду раног новог века;
– идентификује основне одлике и промене у начину производње у раном новом веку;
– илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;
– разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини;
– илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина раног новог века у савременом друштву;
– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;
– повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
– учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

Наставни предмет: Музичка култура

Недељни фонд: 1
Годишњи фонд: часова 36

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Човек и музика	1										1		1
2.	Певањем и свирањем упознајемо музику	3	5	3	3	2	3	3	1	4	2	23	6	29
3.	Музика средњег века и ренесансе			1		1	1	1				4		4
4.	Музички инструменти								2			2		2
УКУПНО		4	5	4	3	3	4	4	3	4	2	30	6	36

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

У оквиру наставне теме **ЧОВЕК И МУЗИКА** посебно ће се развијати међупредметна компетенција: компетенција за целоживотно учење, дигитална и етстетска копетенција, решавање проблема, компетенција за учење, комуникација.

У оквиру наставне теме **МУЗУЧКИ ИНСТРУМЕНТИ** посебно ће се развијати међупредметна компетенција: компетенција за целоживотно учење, дигитална и етстетска копетенција.

У оквиру наставне теме **СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ** посебно ће се развијати међупредметна компетенција: компетенција за целоживотно учење, дигитална и етстетска копетенција, компетенција за учење, рад са податцима, одговорност према здрављу, комуникација.

У оквиру наставне теме **ИЗВОЕЂЊЕ МУЗИКЕ** (ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ) посебно ће се развијати међупредметна компетенција: дигитална и етстетска копетенција, копетенција за учење, рад са податцима,одговорност према здрављу, комуникација.
У оквиру наставне теме **МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО** посебно ће се развијати међупредметна компетенција: дигитална и етстетска копетенција, копетенција за учење, рад са податцима, комуникација, информацијама.

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Човек и музика	за учење, за решавање проблема, за сарадњу	**Знање и разумевање** 1.1.1 Ученик уме да препозна основне елементе музичке писмености. 1.1.2 Ученик уме да опише основне елементе музичке писмености. **Слушање музике** 1.2.1. Ученик именује музичке изражајне елементе. **Музичко извођење** 1.3.1. Ученик пева једноставне дечје, народне или популарне композиције. 2.1.2. Ученик уме да анализира повезаност структуре и драматургије одређеног музичког жанра.	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – препозна музику старих епоха као инспирацију у савременој музици; – препозна и отпева химне; – користи могућности ИКТ-а у извођењу и слушању музике.
2.	Певањем и свирањем упознајемо музику	за учење, за решавање проблема, за сарадњу, естетичка, за одговоран однос према здрављу,	**Знање и разумевање** 1.1.1. Ученик уме да препозна основне елементе музичке писмености. 1.1.2. Ученик уме да опише	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; – објасни како је музика

		за комуникацију, дигитална	основне елементе музичке писмености. 2.1.1. Ученик уме да анализира повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу. 2.1.3. Ученик уме да анализира повезаност облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота. 3.1.1. Ученик зна функцију елемената музичке писмености извођачких састава у оквиру музичког дела. 3.1.2. Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора. 3.1.3. Ученик критички и аргументовано образлаже свој суд. 3.1.4. Ученик уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту. **Слушање музике** 1.2.1. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке изражајне	повезана с другим уметностима и областима ван уметности (религија, технологија записивања и штампања нота, извођачке и техничке могућности инструмената); – изводи музичке примере користећи глас, самостално и у групи; – изводи музичке примере користећи глас, покрет, традиционалне или ритмичке инструменте, самостално и у групи; – примењује правилну технику певања; – примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; – развија координацију и моторику кроз свирање и покрет; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање

			елементе. 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав. 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке саставе. 1.2.4. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује српски музички фолклор. 2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената. 2.2.2. Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра. 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са жанровским историјско-стилским контекстом звучног примера. 3.2.3. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора. **Музичко извођење** 1.3.1. Ученик пева	музичке целине гласом, инструментом или покретом; – идентификује репрезентативне музичке примере; – коментарише слушано дело – извођачки састав и инструменте; – повеже различите видове музичког изражавања с друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; – објасни како је музика повезана с другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија); – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво; – коментарише слушано дело – динамичке елементе; – коментарише слушано дело – темпо; – критички просуђује,

			једноставне дечје, народне или популарне композиције. 1.3.2. Ученик изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту. 3.3.1. Ученик уме да изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима. **Музичко стваралаштво** 1.4.2. Ученик уме да осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела. 1.4.3. Ученик уме да изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима. 1.4.4. Ученик учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст. 3.4.1. Ученик осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте. 3.4.2. Ученик импровизује и/или компонује мање музичке целине у	анализира и аргументовано доноси мишљење о музичком делу; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – критички сагледава лош утицај прегласне музике на здравље; – понаша се у складу с правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

			оквиру различитих жанрова и стилова. 3.4.3. Ученик уме да осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.	
3.	Музика средњег века и ренесансе	за учење, естетичка, дигитална	**Слушање музике** 1.2.1. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке изражајне елементе. 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав. 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке саставе. 1.2.4. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује српски музички фолклор. 2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената. 2.2.2. Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра. 3.2.1. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века; – наведе начине и средства музичког изражавања у средњем веку у Европи и Србији; – разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике музике средњег века; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века; – објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; – искаже своје мишљење о значају и улози музике у средњем веку у Европи и Србији; – наведе начине и средства музичког изражавања у ренесанси; – објасни како је друштвени развој утицао на начине и облике музичког изражавања у ренесанси; – искаже своје мишљење о значају и улози музике у ренесанси.

			димензијом звучног примера. 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са жанровским историјско-стилским контекстом звучног примера. 3.2.3. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.	
4.	Музички инструменти	за учење, естетичка, дигитална	**Слушање музике** 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав. 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке жанрове. 2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената. 3.2.1. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком димензијом звучног	На **крају часа** ученик ће бити у стању да: – класификује инструменте по начину настанка звука; – опише основне карактеристике инструмената с диркама; – опише основне карактеристике клавира и чембала; – користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација).

			примера. 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са жанровским историјскостилским контекстом звучног примера.	

Наставни предмет: Ликовна култура

Разред: шести

Циљ: Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме, кроз практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	ВЕЖБА	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Боја	4	5	4	3	1						14	3	17
2.	Простор					2	1					3		3
3.	Текстура						3	4				6	1	7
4.	Комуникација								3	1		3	1	4
5.	Уобразиља									3	2	3	2	5
УКУПНО		4	5	4	3	3	4	4	3	4	2	29	7	36

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Боја	- естетичка, - компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, - решавање проблема - дигитална компетенција - одговорно учешће у демократском друштву, - одговоран однос према здрављу, - одговоран однос према околини		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; користи изражајна својства боја у ликовном раду; - познаје различите сликарске материјале и технике; - користи изражајна својства комплементарних боја у ликовном раду; - разматра сам и са другима шта и како је учио и где та знања може применити; - изражава своје замисли одабраном ликовном техником; - примени стечена знања и доживљена искуства на новим задацима; - истражује односе ликовних елемената; - разуме улогу боја у свакодневном животу и њихово деловање на човека; - експериментише и користи ликовна својства различитих тонова боја; - разуме утицај светлости на изглед предмета; - изражава своје замисли одабраном ликовном техником; - Опише естетски доживљај простора и дизајна употребних предмета; - повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј.
2.	Простор	- естетичка, - компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, - решавање проблема		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** - описује естетски доживљај простора; - обликује простор у коме живи користећи стечена знања из дизајна; - обликује самостално, или у сарадњи с

		- дигитална компетенција - одговорно учешће у демократском друштву, - одговоран однос према здрављу, - одговоран однос према околини		другима употребне предмете; - постави изложбу радова; - користи информације за стваралачки рад;
3.	Текстура	- естетичка, - компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, - решавање проблема		**По завршетку активности ученик ће бити у стању да:** - уочава и разликује површине и текстуре; - описује тактилни доживљај; - уочава различите текстуре у делима природе и човека; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - прави разноврсне текстуре на различитим подлогама или облицима; - прави разноврсне текстуре линијама материјалом по избору или у апликативном програму; - користи изражајна средства боје у изради текстуре; - прави различите текстуре на тродимензионалном облику; - користи усвојене информације у стварању ликовног дела; - разматра са другима шта је учио и како то да представи визуелном поруком;
4.	Комуникација	- естетичка, - компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, - решавање проблема		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - разуме садржај визуелних порука и улогу визуелне комуникације у свакодневном животу ликовном техником; разликује врсте визуелних порука и њихове намене. - перцепира поруке које се преносе визуелним путем; кодира и декодира визуелне информације. - идентификује теме у одабраним уметничким делима и уочава циљеве једноставних визуелних порука.

				- уочава веб дизајн у окружењу и тумачи; развија перцепцију за поруке које се преносе визуелним путем; - изражава својезамисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; - разликује врсте визуелних порука и њихове намене.
5.	Уобразиља	- естетичка, - компетенција за учење, - рад са подацима и информацијама, - комуникација, - сарадња, - решавање проблема - дигитална компетенција - одговорно учешће у демократском друштву, - одговоран однос према здрављу, - одговоран однос према околини		По завршетку активности ученик ће бити у стању да: - идентификује теме у одабраним уметничким делима и разуме значај маште и способности имагинације. - изрази своје замисли одабраном ликовном техником.

Наставни предмет: Техника и технологија

Разред: шести

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА													
Ред. бр.	Назив наставне теме	Месец										Број часова за		Свега
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	Обраду новог градива	Остале типове часова	

1.	**Животно и радно окружење**	**6**										**4**	**2**	**6**
2.	**Саобраћај**	**2**	**6**									**4**	**4**	**8**
3.	**Техничка и дигитална писменост**		**4**	**8**	**6**							**6**	**12**	**18**
4.	**Ресурси и производња**				**2**	**8**	**4**	**6**				**18**	**2**	**20**
5.	**Конструкторско моделовањ**							**2**	**6**	**8**	**4**	**2**	**18**	**20**
	Укупно	**8**	**10**	**8**	**8**	**8**	**4**	**8**	**6**	**8**	**4**	**34**	**38**	**72**

Р. БР.	**ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА**	**ИСХОДИ** **По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:**
1.	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене;

2.	**САОБРАЋАЈ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема – Дигитална компетенција – Одговорно учење у демократском друштву	/	– класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;
3.	**ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Решавање проблема – Естетичка компетенција – Сарадња – Дигитална компетенција	/	– скицира просторни изглед грађевинског објекта; – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је;
4.	**РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране; – изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;

5.	**КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ**	– Компентенција за целоживотно учење – Комуникација – Рад с подацима и информацијама – Сарадња – Решавање проблема	/	– самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела.

Наставни предмет: Физика

Разред: шести

Р.Б.	ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА	МЕСЕЦ	ОБРАДА	ЛАБ.ВЕЖБЕ	ОСТАЛО	УКУПНО
1	Увод у физику	09.	3	-	1	4
2	Кретање	09. и 10.	7	1	6	14
3	Сила	11. и 12.	7	-	7	14
4	Мерење	01. и 02.	4	5	4	13
5	Маса и густина	03. и 04.	5	4	6	15
6	Притисак	05. и 06.	5	1	6	12
		УКУПНО	31	11	30	72

Р.Б.	ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају тематске целине ученик ће бити у стању да:
1	Увод у физику	1. Компетенција за комуникацију	
2	Кретање	2. Компетенција за учење 3. Рад са подацима и информацијама 4. Компетенција за решавање проблема 5. Сарадња	1. разликује кретања према облику путање и према промени брзине; 2. одређује средњу брзину кретања; 3. решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(брзина);
3	Сила	2. Компетенција за учење 3. Рад са подацима и информацијама 4. Решавање проблема 5. Сарадња	4. објашњава узајамно деловање тела са н без непосредног деловања;4. разликује деловање силе Земљине теже од деловања тежине тела: 5. .демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; 6. демонстрира убрзавање тела, деформисање тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела, узајамно деловање магнета; 7. решава квалитативне. и графичке задатке (сила);
4	Мерење	2. Компетенција за учење 3. Рад са подацима и информацијама 4. Решавање проблема 5. Сарадња 6. Предузимљивост	8. изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система; 9. .разликује основне и изведене величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто, користи префиксе микро и мили, кило и мега; 10. процењује вредност најмањег подеока приказивача мерних инструмената (резолуција); 11. мери тежину,дужину, време, запремину и масу); 12..одређује средњу вредност мерене величине и грешку

5	Маса и густина	2. Компетенција за учење 3. Рад са подацима и информацијама 4. Решавање проблема 5. Сарадња	13. повезује масу и инерцију;разликује масу и тежину тела;препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке; 14. демонстрира испољавање инерције тела; 15. мери тежину,дужину, запремину и масу и на основу мерних вредности одређује густину; 16. решава квалитативне и квантитативне задатке (тежина, густина)
6	Притисак	2. Компетенција за учење 3. Рад са подацима и информацијама 4. Решавање проблема 5. Сарадња	17..разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности; 18. наводи примере примене /(хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу..): 19. демонстрира притисак чврстих тела и течности; 20. познаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода, фонтане...); 21. мери тежину,дужину, запремину и масу и на основу мернихвредности одређује притисак; 22.решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(тежина, густина, притисак).

Наставни предмет. Математика

Разред: шести

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовновaспитном раду	Образовни стандарди

Цели бројеви -Појам негативних бројева. - Скуп целих бројева. -Цели бројеви на бројевној правој. -Супротан број. -Апсолутна вредност -Упоређивање целих бројева. - Основне рачунске операције у скупу	9+15	- Кроз предавање проширити систем N_0 ,природних бројева са нулом на систем целих бројева Z. - Проширивање скупа операција. - Демонстрирати представљање на бројевној правој бројева из скупа Z. - Објаснити: n и -n, пар супротних бројева. - Увести појам : |n| апсолутна вредност n . - Објаснити сабирање кроз конкретне примере, закони сабирања. - Преглед основних својстава (која истичу структуру уређеног прстена), користећи a,b,c као ознаке за промењљиве (а не оне којима се истиче знак целог броја). - Постављање питања и усмеравање на закључак. - Пратити рад ученика ,обилазити их и давати додатна објашњења. - Преглед и оцена резултата рада на тесту о целим бројевима.	Схватање потребе увођења негативних бројева - Представљају целе негативне и позитивне бројеве на бројевној правој. - Усвајају појам негативног броја и појам апсолутне вредности. - Читају на бројевној правој резултате рачунских радњи, записују решења и примењују на текстуалне задатке. - Одговарају на постављена питања - Изводе основне рачунске операције у скупу Z. - Решавају задатке са апсолутним вредностима. - Размишљају и питају шта је нејасно. - Раде домаће задатке. - Рад на табли. - Користе стечена знања о целим бројевима - Решавају одговарајући тест о целим бројевима	МА.1.1.6. МА.2.1.2. МА.3.1.1.
Рационални бројеви - Скуп рационалних бројева (Q). - Рачунске операције у скупу и својства	17+28	- Кроз предавање и дијалог проширити скуп Q^+ на скуп Q^-,аналогно проширењу скупа N_0 - Демонстрирати представљање на бројевној правој скупа рационалних бројева. - Дељење у систему рационалних бројева осмислити као множење реципрочним бројем. Демонстрирати принцип рада на одговарајућим примерима.	- Поновити стечена знања о рационалним бројевима. - Приказују рационалне бројеве на бројевној правој. - Слушају, размишљају, дају одговоре на	МА.1.1.4. МА.2.1.2. МА.3.1.1.

- Једначине и неједначине проценат и примена..		- Истаћи да је дељење једино 0 неизводљиво. - Кроз једначине и неједначине развијати везу множења и дељеwa,(ax + b = c решавати у два корака ax = c - b, а затим x= (c-b): a ...) - Појму процента треба посветити посебну пажњу као начину исказивања количинских односа који се јављају и оваква употреба без „процентног рачуна“ и образаца. - Проценат схватити као разломак са имениоцем 100. - Праћење активности ученика на свим пољима рада. - Преглед и оцена резултата рада приликом провере знања.	постављена питања и питају. - Решавају одговарајуће задатке са множењем и дељењем у скупу рационалних бројева. - Упознавање и решавање једноставнијих једначина - Да разумеју % и да умеју да их примене у пракси - Решавају задатке са %. - Раде домаће задатке. - Примена стечених знања. - Рад на табли. - Писмена провера стечених знања о рационалним бројевима	
Троугао - Углови троугла. - Однос страница троугла. -Врсте троуглова (према угловима, страницама). -Конструкција неких углова - Подударност троуглова. - Конструкција троугла. - Четири значајне тачке троугла и њихова конструкција.	13+17	- Користити прибор приликом обраде тематских јединица везаних за геометрију. - Дати дефиницију троугла - Осмислити класификацију троуглова према страницама и угловима. - Демонстрирати одговарајуће конструкције. - Извести једноставна тврђења о збиру унутрашњих углова троугла и спољашњем угловима троугла. - Осмислити подударност троуглова преко једнакости одговарајућих елемената – страна и углова. - Извести тврдње о значајним тачкама троугла. - Праћење активности ученика на свим пољима рада. - Преглед и оцена резултата рада приликом провере знања	- Посматрају, уочавају, питају, дају одговоре. - Упознавање класификовања троуглова и знати њихова основна својства. - Правилно користе прибор за рад. - Умеће конструкције одговарајућих углова. - Схватање релације подударности. - Да умеју да изводе основне конструкције троугла. - Схватање односа значајних тачака. - Прављење модела. - Рад на табли. - Користе стечена знања о троуглу. - Решавају одговарајући тест о троуглу.	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.
Четвороугао -Врсте четвороуглова (квадрат, правоугаоник, ромб, трапез, делтоид).	8+12	- Дефиниција појмова: квадрат, правоугаоник , ромб , трапез, делтоид..	- Да упознају класификацију четвороуглова и да знају њихова својства, као и	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.

- Углови четвороугла. - Паралелограм (врсте конструкција). - Трапез (својства, средња линија, врсте) и основне конструкције трапеза.		- Истицати логичку класификацију класа геометријских фигура (квадрат је правоугаоник, правоугаоник је парарелограм). - Демонстрирати одговарајуће конструкције . - Запазити да се четвороугао може разложити на троуглове и искористити за лакше доказивање једнакости дијагонала. правоугаоника, нормалност дијагонала код ромба, узајамно половљење дијагонала и сл. - Демонстрирати одговарајуће доказе - Треба се ослањати на карактеристична својства при - конструкцији. Демонстрирати. - Праћење активности ученика на свим пољима рада. - Преглед и оцена резултата рада приликом провере знања.	дефиниције. - Посматрају, уочавају, запажају, разликују, питају, дају одговоре... - Знају да конструишу одговарајуће геометријске фигуре. - Рад на табли. - Схватање релације подударности и својства, примена на основне конструкције четвороугла. - Примена стечених знања. - Израда домаћих задатака о четвороуглу. - Одговарајућа писмена провера .знања о - четвороуглу.	
Површина четвороугла и троугла - Појам површине фигуре, површина правоугаоника. - Једнакост површина фигура. Површина паралелограма, троугла и трапеза. Површина четвороугла са нормалним дијагоналама.	7+10	- Једначење површина геометријских фигура осмишљава се на класичан начин, ослањајући се на појмове разложиве и допунске једнакости. Демонстрација одговарајућих примера.. - Полазећи од површине правоугаоника допуњавањем и разлагањем, изводе се формуле за површину паралелограма, троугла и трапеза. - Демонстрирати одговарајуће доказе. - Објаснити да кад су странице a и b изражене мерним бројевима, релативно датим дужинским јединицама, израз a b схвата се као производ бројева којим се површина изражава преко одговарајуће јединице за површину. - На одговарајућим примерима демонстрирати израчунавање површина четвороугла уз посебно наглашавање битности истоимених јединица. - Објаснити практичну примену.	- Схватање једнакости површина геометријских фигура. - Научити правила о изучавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова. - Примењују правила за израчунавање површина у практичним задацима. Усвајају елементе дедуктивног закључивања и осете потребу за извођење доказа. Да умеју да изводе доказе у једноставнијим случајевима. - Посматрају, уочавају, разликују, закључују.	МА.1.3.2. МА.3.3.2.
		- Праћење активности ученика на свим пољима рада. - Преглед и оцена резултата рада приликом провере - знања.	- Примена стечених знања у пракси. - Рад на табли. - Раде писмене задатке о површини троугла и - четвороугла.	

Образовни стандарди из математике за 6. разред

Број наст. теме	Назив наставне теме	Обрада	Вежбање	Понављање	Укупно	Основни ниво Ученик/ца:	Средњи ниво Ученик/ца:	Напредни ниво Ученик/ца:	Образовни стандарди
1.	Цели бројеви	24	9	10	**5**	Користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама	Користи целе бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	Користи целе бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама	МА.1.1.6. МА.2.1.2. МА.3.1.1.
2.	Рационални бројеви	45	17	20	**8**	Користи рационалне бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама	Користи рационалне бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	Користи рационалне бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама	МА.1.1.4. МА.2.1.2. МА.3.1.1.
3.	Троугао	30	13	11	**6**	Влада појмом троугла (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла)	Одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу	Користи основна својства троугла, рачуна њихове обиме на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.
4.	Четвороугао	20	8	7	**5**	Влада појмовима: четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор)	Одреди збир углова у четвороуглу	Користи основна својства четвороугла,паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.

5.	Површина четвороугла и троугла	17	7	7	**3**	Уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку	Уме да израчуна обим и површину паралелограма, трапеза и делтоида на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку	Уме да израчуна обим и површину троугла и четвороугла на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка	МА.1.3.2. МА.3.3.2.
	Школски писмени задаци	8			**8**				
	Укупно	**144**	**54**	**55**	**35**				

Наставни предмет:Биологија

разред:шести

Садржаји програма	**Број часова**	**Начини остваривања**	**Врсте активности у образовно-васпитном раду**	**Образовни стандарди**
I Увод	3	-кроз монолошко-дијалошку методу ученици упознају основне појмове о природном систему животиња и еволуотивном развоју главних животињских група -Демонстраривно-илустративном методоме се уочава еволутивни развој	- слушају и причају о природном систему животиња и еволуотивном развоју главних животињских група	-БИ.1.1.4. БИ.2.1.3.БИ.3.1.4. - БИ.1.3.8. БИ.1.3.9.
II Праживот иње	9	-кроз монолошко-дијалошку методу ученици упознају грађу, разноврсност и значај праживотиња - Демонстраривно-експерименталном методоме се очигледно посматају праживотиње	-слушају и упоређују грађу, разноврсност и значај праживотиња - Истражују, уочавају и описују посматране праживотиње	- БИ.1.1.3. БИ.2.1.2.БИ.3.1.3. -БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5.

III Царство животиња	48	-кроз монолошко-дијалошку методу ученици упознају грађу и начин живота, распрострањеност и значај сунђера, дупљара, пљоснатих црва, ваљкастих црва, чланковитих црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца; обољења која изазивају празити; схвате улогу инсеката у природи; науче основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота: риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара; схвате значај бриге о потомству сисара и птица - Демонстраривно-експерименталном методоме се очигледно посматају особине и анатомија дисектованих животиња; упутства за израду инсектаријума	- слушају о грађи и начину живота, распрострањеност и значај царства животиња - посматрају, упоређују и истражују анатомију дисектованих животиња - причају и- описују основну грађу, начин живота, распрострањеност и прилагођеност различитим условима живота	-БИ.1.1.5. БИ.2.1.4.БИ.3.1.5. - БИ.1.2.1. БИ.1.2.2.БИ.1.2.3. БИ.2.2.1.БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2.БИ.3.2.3. -БИ. 1.2.4. БИ.1.2.5 БИ.1.2.6. БИ.2.2.4.БИ. 2.2.5. БИ. 2.2.6. -БИ. 1.2.7. БИ.2.2.7.БИ.2.2.8. БИ.2.2.9.БИ.3.2.6. -БИ.1.3.1. БИ. 1.3.2. БИ. 2.3.1. БИ. 2.3.2. -БИ. 1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. - БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.5.
IV Угроженост и заштита животиња	6	-кроз монолошко-дијалошку методу ученици схватају појам биодиверзитета, угроженост и заштиту животиња и значај одговорног односа према животињама -Демонстраривно-илустративном методоме се уочава степен угрожености значај заштите животиња	-слушају и причају о биодиверзитету, угрожености и заштити животиња, као и значају одговорног односа према животињама -упоређују и истражују степен угрожености и значај заштите животиња	-БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9.
V Увод у еволуцију живог света	6	-кроз монолошко-дијалошку методу ученици схватају основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој -Демонстраривно-илустративном методоме се развој живота кроз геолошка доба	- слушају,причају и описују основе теорије органске еволуције и историјски развитак Земље и живота на њој - истражују, уочавају и упоређују развој живота кроз геолошка доба	-БИ.1.3.8 . БИ. 1.3.9. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5.

Циљ: Изучавањем биологије ученици треба да усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о животном простору, начину живота, основној грађи, разноврсности и значају животињског света.

Р.Б.	**Наставна тема**	**Обрада**	**Понављ.**	**Вежбе**	**Провера**	**УКУПНО**
I	Увод	2	1	0	0	3

II	Праживотиње	5	3	1		9
III	Царство животиња	23	20	3	2	48
IV	Угроженост и заштита животиња	4	2	0	0	6
V	Увод у еволуцију живог света	4	2	0	0	6

Наставни предмет: Физичко и здравствено васпитање

разред:шести

Садржаји програма	**Број часова**	**Начин и поступак остваривања програма**	**Активности ученика**
Упознавање ученика са планом и програмом	1	- Представљање себе ученицима - Представљање ученика - Упознавање ученика са планом и програмом - Упознавање ученика са њиховим обавезама и нормама понашања	- Слушање и питања ученика у вези годишњег плана и програма - Сугестије ученика у вези са планом и програмом - Разговор о плану и програму
Теоретски час: правилно држање тела. Вежбе обликовања	1	- Демонстрација уз истовремено излагање - Значај правилног држања тела - Значај вежби обликовања	- Слушање - Практично вежбање вежби обликовања - Питања ученика и разговор
Тестирања	13	- Тестирања на почетку школске године - Тестирања на крају школске године - Поређење добијених резултата - Објашњења у коришћењу одређених реквизита и уређаја за мерења, начин рада - Објашњења за извођења појединих тестова	- Слушање о начину извођења теста (вежбе) - Мерења резултата тестова - Активно учешће ученика при мерењу резултата другим ученицима - Поређење добијених резултата са одређеним нормама

Атлетика - Трчање - Скокови - Бацања (Техничке дисциплине)	10	- Изношење података и подсећање о важности атлетике као спорта за развој појединца и групе - Упознавање са значајем атлетике у историји човека, њеној улози у појединим историјским догађајима - Излагање о правилима у току такмичења - Демонстрација техника старта и трчања - Постављање питања везаних за историјски настанак тркачких дисциплина - Излагање о правилима у току такмичења - Демонстрација скакачких техника - Постављање питања везаних за историјски настанак скакачких дисциплина - Излагање о правилима у току такмичења - Демонстрација бацачких техника - Постављање питања везаних за историјски настанак бацачких дисциплина	Слушање и питања ученика о атлетици Одговори ученика на постављена питања о атлетици Разговор о атлетици Слушање и питања ученика о техници трчања Практично вежбање ученика технике трчања - Разговор о техникама трчања Слушање и питања ученика о техникама скокова Практично вежбање ученика техникама скокова - Разговор о техникама скокова Слушање и питања ученика о техникама бацања Практично вежбање ученика техникама бацања - Разговор о техникама бацања
Кошарка - Индивидуална техника - Групна техника	18	- Излагање о настанку кошарке - Упознавање са правилима кошарке (димензије терена, број играча у игри, трајање игре, итд.) - Усмено и практично појашњење елемената индивидуалне технике - Појашњења у разликама појединих елемената индивидуалне технике - Усмено и практично појашњење елемената групне технике - Појашњења у разликама појединих елемената групне технике	- Слушање и питања ученика о кошарци - Одговори ученика на постављена питања о кошарци - Разговор о кошарци - Слушање и питања ученика о индивидуалним техникама кошарке - Практично вежбање ученика индивидуалних техника кошарке - Разговор о индивидуалним техникама кошарке - Игра кошарке - Слушање и питања ученика о групним техникама кошарке - Практично вежбање ученика групних техника кошарке - Разговор о групним техникама кошарке - Игра кошарке

Гимнастика - Партер - Греда - Козлић - Вратило - Конопац	21	- Изношење података и подсећање о важности гимнастике као спорта за развој појединца и групе - Упозорење о могућим нежељеним последицама уколико се поједини елементи изводе без знања и присуства наставника - Представљање мера за обезбеђење извођења елемената на партеру - Демонстрација и усмено објашњење извођења елемената на партеру - Асистенција - Представљање мера за обезбеђење извођења елемената на греди - Демонстрација и усмено објашњење извођења елемената на греди - Асистенција - Представљање мера за обезбеђење извођења елемената на козлићу - Демонстрација и усмено објашњење извођења елемената на козлићу - Асистенција - Представљање мера за обезбеђење извођења елемената на вратилу - Демонстрација и усмено објашњење извођења елемената на вратилу - Асистенција - Представљање мера за обезбеђење извођења елемената на конопцу - Демонстрација и усмено објашњење извођења елемената на конопцу - Асистенција	- Слушање ученика о гимнастици - Питања ученика о гимнастици - Слушање и практично вежбање ученика на партеру - Питања ученика о вежбама на партеру - Разговор о партерној гимнастици - Слушање и практично вежбање ученика на греди - Питања ученика о вежбама на греди - Разговор о вежбама на греди - Слушање и практично вежбање ученика на козлићу - Питања ученика о вежбама на козлићу - Разговор о вежбама на козлићу - Слушање и практично вежбање ученика на вратилу - Питања ученика о вежбама на вратилу - Разговор о вежбама на вратилу - Слушање и практично вежбање ученика на конопцу - Питања ученика о вежбама на конопцу - Разговор о вежбама на конопцу

Плес	3	- Демонстрација - Иницијатива препуштена ученицима који одлазе на фолклор	- Практично вежбање игара - Помоћ ученика једни другима - Питања ученика у вези игара - Шала - Смех
Штафетна игра са лоптом	1	- Објашњења о постављеном полигону - Лагана демонстрација на полигону	- Слушање ученика о прелажењу полигона - Мерења - Активно учешће ученика при мерењу резултата другим ученицима - Поређење добијених резултата са одређеним нормама
Спортска игра по избору ученика	2	- Иницијатива препуштена ученицима - На позив ученика активно учешће (игра или суђење)	- Игра
Закључивање оцена	2	- Изношење података и оцена - Указивања на грешке и могућности код ученика	- Слушање ученика о закљученим оценама - Примедбе ученика о закљученим оценама - Сугестије ученика о оценама - Разговор о оценама ученика

Циљ и задаци

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитнообразовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Општи оперативни задаци:

- Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела;
- Развој и усавршавање моторичких способности;
- Стицање моторичких умења која су, као садржаји,утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних циљем овог васпитно-образовног подручја;
- Формирање морално-вољних квалитета личности;
- Оспособљавање ученика да стечена умења,знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада. - Стицање и развијање свести о потреби здравља,чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Посебни оперативни задаци:

- Усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и кординације;
- Усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- Примена стечених знања,умења и навика у сложенијим условима(кроз игру, такмичења и сл)
- Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности;
- Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика

Циљ и задаци:

- Да овај час служи интересима ученика,
- Да ученици стекну знање о физичком вежбању,
- Схвате зашто се вежба и чему вежбање служи, развију хигијенске навике ради ефикасног очувања здравља, повећања отпорности организма на штетне утицаје савременог начина живота и рада, као и других неповољних утицаја средине,
- Усвоје одређени фонд моторичког знања, умења и навика неопходних за ефикасно задовољење потребе развоја и очувања здравља, коришћења слободног времена и решавању свакодневних моторичких задатака,
- Заволе физичко и здравствено васпитање и физичко вежбање (емоционално прихвате), - Стекну уверење да физичко вежбање има позитивне ефекте на свакога ко се њиме бави,
- Формирају позитиван став према физичком вежбању,
- Талентоване ученике укључивати у школске екипе за такмичења.

Оперативни задаци:

- Усмерени развој основних моторичких способности,првенствено брзине и координације;
- Усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика и навике предвиђених програмом физичког васпитања;
- Примена стечних знања,умења и навика у сложенијим условима(кроз игру , т
- акмичење и сл.);
- Задовољавање социјалних потреба за потврђивањем,групним поистовећивањем и сл.;
- Естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности ученика
Мини рукомет - Индивидуална техника - Групна техника	18	- Излагање о настанку рукомета - Упознавање са правилима рукомета (димензије терена, број играча у игри, трајање игре, итд.) - Усмено и практично појашњење елемената индивидуалне технике - Појашњења у разликама појединих елемената индивидуалне технике - Усмено и практично појашњење елемената групне технике - Појашњења у разликама појединих елемената групне технике	- Слушање и питања ученика о рукомету - Одговори ученика на постављена питања о рукомету - Разговор о рукомету - Слушање и питања ученика о индивидуалним техникама рукомета - Практично вежбање ученика индивидуалних техника рукомета - Разговор о индивидуалним техникама рукомета - Игра рукомет - Слушање и питања ученика о групним техникама рукомета - Практично вежбање ученика групних техника рукомета - Разговор о групним техникама рукомета - Игра рукомет
Кошарка - Индивидуална техника - Групна техника	5	- Упознавање са кошаркашким правилима игре (димензије терена, број играча у игри, трајање игре, итд.) - Усмено и практично појашњење елемената индивидуалне технике - Појашњења у разликама појединих елемената индивидуалне технике - Усмено и практично појашњење елемената групне технике Појашњења у разликама појединих елемената групне технике	- Разговор о кошарци - Слушање и питања ученика о индивидуалним техникама кошарке - Практично вежбање ученика индивидуалних техника кошарке - Разговор о индивидуалним техникама кошарке - Игра кошарка - Слушање и питања ученика о групним техникама кошарке - Практично вежбање ученика групних техника кошарке - Разговор о групним техникама кошарке - Игра кошарка

Одбојка - Индивидуална техника - Групна техника	5	- Упознавање са правилима одбојке (димензије терена, број играча у игри, трајање игре, итд.) - Усмено и практично појашњење елемената индивидуалне технике - Појашњења у разликама појединих елемената индивидуалне технике - Усмено и практично појашњење елемената групне технике Појашњења у разликама појединих елемената групне технике	- Разговор о одбојци - Слушање и питања ученика о индивидуалним техникама одбојке - Практично вежбање ученика индивидуалних техника одбојке - Разговор о индивидуалним техникама кошарке - Игра одбојке - Слушање и питања ученика о групним техникама одбојке - Практично вежбање ученика групних техника одбојке - Разговор о групним техникама одбојке - Игра одбојка
Полигони (гимнастички и свестраности)	4	- Упозорење о могућим нежељеним последицама уколико се поједини елементи изводе без знања и присуства наставника - Представљање мера за обезбеђење извођења полигона - Демонстрација и усмено објашњење извођења елемената кроз полигоне - Асистенција	- Разговор са ученицима о начину постављања одређених полигона и њиховом значају - Питања ученика о полигонима
Ритмичка гимнастика и плес	2	- Демонстрација - Иницијатива препуштена ученицима који одлазе на фолклор - Демонстрација валцер корака	- Практично вежбање игара - Помоћ ученика једни другима - Питања ученика у вези игара - Шала - Смех
Вежбе снаге и издржљивости	1	- Објаснити и демонстрирати ученицима начин извођења вежби - Објаснити које вежбе су за које групе мишића - Упознати их са могућношћу настанка повреда услед неправилног рада	- Разговор са ученицима о начину извођења вежби снаге и издржљивости и њиховом значају - Питања ученика о вежбама снаге и издржљивости

Кружни метод станица	1	- Објаснити и демонстрирати ученицима начин извођења вежби - Објаснити које вежбе су за које групе мишића - Упознати их са могућношћу настанка повреда услед неправилног рада	- Разговор са ученицима о начину постављања одређених полигона и њиховом значају - Питања ученика о полигонима

Наставни предмет: Италијански језик

разред: шести

Напомена: Све евентуалне корекције плана наставе италијанског језика биће праћене и евидентиранекроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Неки од препоручених начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникатвине фунцкије)	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
1. UNITÀ 1 - In bocca al lupo, ragazzi! - представљање и описивање себе и других - идентификација и описивање делова школе, предмета у учионици и школског прибора -описивање заједничких активности у школи и ван ње -садашње време неправилних глагола *essere* и *avere* и *esserci* -формула исказивања среће на тестовима, испитима *In bocca al lupo! – Crepi il lupo!* - одређени чланови *il, i, la, le* -неодређени чланови *un, una* - Венеција, - регија Венето - ортографска и фонетска правила групе *CA, CO, CU, CI, CE, CIA, CIO, CIU*	- разуме текстове у којима се идентификују и описују особе, просторије, град и предмети ; размењују информације о распореду дневних школских и ваншколских активности и позиви на заједничку активност - представи и опише себе и друге особе - идентификује и опише делове школе, предмете у учионици и школски прибор - да у описивању простора изрази просторне односе - у говору и писању препознаје и користи глалголска лица глагола *essere, avere* и *esserci* - напише распоред часова -опише дневни/ недељни распоред активности - изрази своје мишљење и интересовања -да каже када нешто почиње и завршава -да позове саговорника на заједничку активност -да прихвати или одбије позив - да пожеле неком срећу на тесту и да одговоре - препозна род именица - препозна и користи облике одређеног члана *il, i, la, le* испред именица мушког и женског рода у једнини и множини - препозна и користи облике неодређеног члана *un, una* испред именица мушког и женског рода - на географској карти пронађе Венето, Венецију и Јадранско море -на географској карти пронађе регије Италије и њихове главне градове -опише Венецију и именује најзначајније споменике града -опише свог град и његове споменике -користећи научену лексику именује регије Србије -правилно чита и пише речи које садрже групе CA, CO, CU, CI, CE, CIA, CIO, CIU	-слушају и читају текстове у којима се идентификују и описују особе, просторије, град и предмети ; размењују информације о распореду дневних активности и позиви на заједничку активност, неком жели срећа - да читају једну од улога у лекцији , у групи ученика који читају остале. -да драматизују лекцију - усмено и писано описивање бића, предмета из њихивог окружења и са слика и *Io sono...., e tu e chi sei? Chi è Lei?* и *(Io) mi chiamo ... e tu come ti chiami? Come si chiama Lei? Chi è lui? Chi è lei? Chi sono loro? Loro sono .... Di dov'è lui/lei/Lei? Come'è Loretta? Quanti anni hai? Quanti anni ha Fabio? È bionda, magra e simpatica. Com' è Roberto è castano, alto e buono. Com'è tua madre? Che cosa indossa Grazia?* -да пожеле неком срећу на тесту и да одговоре *In bocca al lupo! Crepi!* - различита вежбања у којима употребљавају глаголе *essere, avere* и *esserci* у тачним облицима -усмено и писано размењују информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описују просторне односе и величине. *Com'è la tua scuola? Che cosa c'è nella tua scuola? Quante aule ci sono? Dov'è l'aula d'italiano? Al secondo piano a destra dell'aula di geografia. Che cosa c'è nell'aula? Che cosa c'è a destra della lavagna? Quanti banchi ci sono nell'aula? Che cosa c'è nella tua camera?* - Слушају и читају текстове који садрже информације о распореду часова - усмено и писано дају и траже информације о распореду часова *Quante ore di lezione abbiamo il mercoledì ? Ne abbiamo 6. A che ora comincia la lezione di matematica?* - усмено и писано износе своје мишљење о школским предметима и интересовањима *Qual è la tua materia preferita? La geografia. Io invece preferisco la storia . Quali sono le materie facili per te?* -Слушају и читају једноставне текстове који садрже предлоге за заједничке активности - усмено и писано се договарају око заједничких активности; пишу позиве за заједничку активност Ti va di venire in piscina con me? Certo! Vieni con noi al cinema stasera? Mi discpiace,ma non posso. -Слушају и читају описе у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима	**9**	**4**	**5**

		-траже и дају информације о сталним, уобичајеним и тренутним догађајима, активностима и способностима, у усменом и писаном облику; Chi è assente? Tutti presenti. Cosa fai dopo la scuola? Frequento un corso di francese. Qualche volta vado dai nonni dopo la scuola. - читају и пишу речи које садрже групе CA, CO, CU, CI, CE, CIA, CIO, CIU - на географској карти проналазе главни град Италије, острва, мора и планине -уочавају поделу Италије на 20 регија - описују географске карактеристике Србије користећи начену лексику			
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, енглески језик, географија				
Стандарди постигнућа	**ДСТ. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6 1.1.8 1.1.9. 1.1.10. 1.1.12. 1.1.16 1.1.17 1.1.20. 1.2.2 1.2.3 1.3.2 2.1.1 2.1.19. 2.1.20 2.1.22 2.1.26 2.2.3**				
Начин праћења	**Посматрање и праћење, усмена провера кроз игру (у паровима, симулација неке ситуације , драматизација лекције,) преглед домаћих задатака, тестови вештина и различите технике формативног и суматиног оцењивања**				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ **(Комуникатвине фунцкије)**	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	**Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:**			

2. UNITÀ 2 Andiamo al cinema tridimensionale! -упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих -изражавање цена -скретање пажње - изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности -исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору - редни бројеви до 5 -садашње време глагола прве и друге конјугације -садашње време неправилног глагола *andare* -садашње време модалног глагола *sapere* -садашње време модалног глагола *dovere* - одређени чланови *l', lo, gli, l', le* -неодређени чланови *uno, un, un', una* -опис града и саобраћаја у Венецији - фонема S - групе *SCA, SCO, SCU, SCHI, SCHE, SCE, SCI, SCIA, SCIO, SCIU*	- разуме текстове у којима се упућује позив на заједничку активност, изражава свиђање или несвиђање, траже информације о цени, времену када нешто почиње неког дешавања , где се нешто налази и како тамо стићи, - позове некога да заједно погледају филм -да и тражи информације о филму - да купи улазницу за филм, представу, концерт -каже који му/јој се филмови допадају или не допадају и да објасни зашто -пита и објашњава где се нешто налази , како стићи до неког места у граду, која превозна средства се могу користити, на којој станици треба сићи у разговору са вршњацима и одраслим особама - користи редне бројеве до 5 - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола прве и друге конјугације - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола andare -да каже шта зна о разним темама и шта уме/ не уме да уради - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола sapere -уме да каже шта треба, мора или не сме да се уради - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола *dovere* - у говору и писању препозна и користи одговарајуће облике одређеног члана испред именица мушког рода il, l', lo за једнину и i и gli за множину, и облике за la, l', за једнину испред именица женког родау једнини и le у множини. - у говору и писању препозна и користи одговарајуће облике неодређеног члана испред именица мушког рода *un,uno* у једнини и облике *un', una* испред именица женског рода. - описује Венцију и њене специфичности -опише свој град - правилно чита и пише речи које садрже слово S и групе *SCA, SCO, SCU, SCI, SCE, SCIA, SCIO, SCIU,*	-слушају и читају текстове у којима се упућује позив на заједничку активност, изражава свиђање или несвиђање, траже информације о цени, времену када нешто почиње неког дешавања , где се нешто налази и како тамо стићи -провере разумевања текстова које слушају и читају - да читају једну од улога у лекцији, у групи ученика који читају остале -да драматизују лекцију -слушају и читају лекцију и проналазе информације о хронолошком времену -усмено и писано траже и дају информација о времену дешавања неке активности *A che ora comincia il film? Fra poco, alle 8. Non sa, per caso, a che ora passa l'autobus? Arriva fra venti minuti*. -слушају и читају лекцију и проналазе информације о нечијим обавезама, интересовањима, хобијима, активностима и стварима које им се свиђају/ не свиђају -говоре и пишу о својим и туђим интересовањима, хобијима, обавезама, активностима и стварима које им се свиђају / не свиђају *Adoro il cinema 3D! E tu, che ne dici? Io preferisco vedere i film in tv, a casa. Sono grande fan di Harry Potter! Quali sono i tuoi attori preferiti?Mi piacciono i film di James Bond. Domani devo andare in biblioteca dopo la scuola.* - слушају и читају текстове у лекцији и проналазе како се пита и објашњава како се стиже до неког места - усмено и писано размењују информације где се нешто налазии како тамо стићи *Scusa, sai dov'è il cinema? Devi andare dritto e girare a destra dopo il semaforo. Quale autobus devo prendere per andare al Teatro Nazionale? Prendi il 37e scendi alla terza fermata. Scusi, sa dov'è la stazione ferroviaria? È di fronte al cinema. Come vai in centro? Di solito prendo il tram.* -у текстовима проналазе глаголе прве и друге конјугације и повезују их са глаглоским лицима - различита вежбања у којима употребљавају глаголе глаголе прве и друге конјугације у одговарајућим облицима -у текстовима проналазе глаголе *andare , dovere* и *sapere* и повезују их са глаглоским лицима - различита вежбања у којима употребљавају глаголе *andare , dovere* и *sapere* у одговарајућим облицима - различита вежбања у којима употребљавају одговарајуће облике одређеног и неодређеног члана - слушају и читају текст о Венецији - усмено и писано размењују информације о Венцији и о свом граду - израђују пројекат о путовањима Марка Пола и његовом делу -читају и пишу речи које садрже слово S и групе SCA, SCO, SCU, SCI, SCE, SCIA, SCIO, SCIU,	**9**	**4**	**5**
Корелација	српски језик, енглески језик, математика, географија, историја				
Стандарди постигнућа	**ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.10. 1.1.11. 1.1.16. 1.1.18 1.1.21. 1.1.22. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.10 2.1.18 2.1.3. 2.1.31**				
Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формалног оцењивања.				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникатвине фунцкије)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:			

3.UNITÀ 3 Sono arrivati i nuovi vicini! -представљање и описивање чланова породице, суседа и пријатеља -описивање кућних љубимца и обавеза према њима - изражавање припадности, присвојни придеви -компарација придева, компаратив -дружење -тражење и давање обавештења -молбе и изрази захвалности -садашње време треће конјугације -садашње време неправилних глагола *fare, volere,* potere и *venire* -Марко Поло, чувени италијански истраживач, родом из Венеције *-фонема C*	- разуме текстове који садрже индентификацију , описе и поређења особа, ствари и кућних љубимаца, - разуме текстове у којима се изражавају жеље, потребе и намере, припадност и породични односи, тражи и даје дозвола за неку активност - описује своју кућу, просторије у њој, намештај и окружење у коме живи -описује своје комшије и пријатеље -описује кућне љубимце и обавезе према њима -описује породицу, изражава породичне односе и припадност - изражава припадност употребом присвојних придева - уочава и примењује правила о употреби одређеног члана уз присвојни придев са именицама које означавају сроднике - пореди две особе, ствари, животиње или појаве -тражи и даје дозволу за нешто - изражава своје жеље - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола треће конјугације - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола *potere , volere, venire* и *fare* -зна основне чињенице о животу, путовањима и делу Марка Пола - да на матерњем језику изложи дело Марка Пола и његов значај - правилно чита и пише речи које садрже групе *CA, CO, CU, CI, CE, CIA, CIO, CIU*	- слушају и читају текстове -провере разумевања текстова које слушају и читају - да читају једну од улога у лекцији, у групи ученика који читају -да драматизују лекцију -слушају и читају лекцију и проналазе информације о Аниним новим комшијама -усмено и писано траже и дају информације о својим комшијама, о томе шта раде заједно - усмено и писано описују свој стан/кућу, просторије и намештај - Слушају и читају описе бића, предмета, појава и места у којима се пореде по неким особинама -анализирају како се врши поређење и примењују откривена правила - усмено и писано описију своје другаре, предмета, појава и места и пореде их. *Questo è Marco, il mio nuovo vicino di casa. È più alto di Luigi. Paolo è più basso di Roberto. Fufi è più piccolo di Arturo. Anna è più magra di Loretta. Fabio è più forte di Paolo.* -драматизују упознавање нових комшија - слушају и читају лекцију и проналазе: како неком понудити помоћ *Come possiamo aiutarvi?*; како се захвалити на помоћи *Grazie signora. Lei è veramente molto gentile.;*како некога позвати на заједничку активност *Oh, mamma, vieni subito a vedere! Vuoi venire con me a fare un giro!;*како тражити од некога одобрење за нешто *Mamma, possiamo?* -усмено и писмено траже одобрење за нешто *Scusa, ti posso chiedere una cosa? Mamma, posso invitare i miei nuovi amici di scuola domani pomeriggio? Permesso, posso entrare?/ Posso uscire* -описују своје кућне љубимце и како се брину о њима *Il mio gatto si chiama Micia. È bianco, grasso e pigro.* -Слушају и читају краће, једноставне текстова у вези са плановима и намерама - усмено и писано се договарају о планираним активностима *Dove volete andare sabato? Facciamo due passi qui vicino.* - усмено и писано траже информације о нечијим потребама усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба *Quante persone vuoi invitare? Vuoi un po' di acqua? Sì, grazie!* -Слушају и читају једноставних текстова у којима се саопштава шта неко има/ нема - усмено и писмено траже и дају информације у вези са поседовањем и припадањеми чије је нешто; - гледају породичне фотографије и траже и дају информације о породичним односима и припадности. *Questa signora è la nonna di Mario. Il signore accanto è suo nonno. Come si chiama il padre di Mattia? Com'è? Quanti anni ha?E la madre? Chi abita vicino a loro? Com'è il loro paese?* -усмено и писано изражавају жеља, договарају се о активностима и дужностима - различита вежбања у којима употребљавају глаголе треће конјугације у одговарајућим облицима - различита вежбања у којима употребљавају глаголе *fare, volere,* и *venire* у одговарајућим облицима - читају и пишу речи које садрже групе CA, CO, CU, CI, CE, CIA, CIO, CIU - читају брзалице	**7**	**3**	**4**
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, енглески језик, математика, географија				
Стандарди постигнућа	ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.10. 1.1.12 1.1.14. 1.1.18 1.1.21. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.5 2.1.19 2.1.27 2.2.1 2.3.7				

Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.				
БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ **(Комуникатвине фунцкије)**	**ИСХОДИ** **По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ** **Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
4. UNITÀ 4 **A Carnevale ogni scherzo vale** -описивање лица и предмета -изражавање припадања и поседовања -тражење мишљења и изражавање слагања /неслагања -изражавање допадања/недопадања -давање и тражење информација о себи и другима -изражавање физичких сензација и потреба - описивање догађаја и радње у садашњости -редни бројеви од 5 до 10 -садашње време глагола preferire, capire -повратни глаголи у садашњем времену -Карневал у Венецији и најпознатије маске -рецитација Spazio all'allegria -фонема G	- разуме текстове који садрже усмене и писане описе уобичајених активности, особа, празника и празничних активности -разуме текстове у којима се изражава допадање и недопадање разуме или не разуме -опише свој типичан дан и да уобичајене активности смести у хронолошки оквир - да у описивању уобичајених активности користи адекватне облике најфреквентнијих повратних глалгола - опише како је неко обучен - каже шта му/ јој се свиђа, а што не и да то пита саговорника - да каже и пита шта највише воли - каже шта рауме или не разуме користећи глагол capire у садашњем времену и пита и саговорника - да користи глагол preferire у изражавању свиђања/несвиђања - користи редне бројеве од 5 до 10 -да и тражи информације о Карневалу у Венецији, типичним италијанским маскама	- слушају и читају текстове -провере разумевања текстова које слушају и читају - да читају једну од улога у лекцији , у групи ученика који читају остале улоге. -да драматизују лекцију - у лекцији проналазе како се изражава свиђање/ несвиђање -усмено и писмено описују како су одевени ученици у учионици и ликови из лекције на илустрацијама Roberto si mette una camicia bianca e i pantaloni grigi, e sopra un cappotto lungo e nero, molto leggero. - усмено и писано размењују информације о својим дневним активностима и уобичајеном времену обављања тих активности A che ora ti svegli di solito? Se vado a scuola di mattina,mi sevglio alle sette. Le scuola comincia alle 8. -у текстовима које слушају и читају проналазе повратне глаголе, повезују их са глаголским лицима и уочавају правила - да у описивању свакодневних активности користе презент повратних глагола примери *La mattina si alza presto, si lava, si veste e fa colazione al bar. / Di solito ci vediamo verso le due* -у текстовима које слушају и читају проналазе глаголе *preferire* и *capire*, повезују их са глаголским лицима и уочавају - размењују информације о томе шта им се допада , шта разумеју - слушају, читају и рецитују *Spazio all'allegria* -Слушаju и читају текст о Карневалу у Венецији и италијанским маскама - израђују маске - да читају и пишу речи које садрже слово *g*	**9**	**3**	**6**
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, енглески језик, математика, географија, верска настава				
Стандарди постигнућа	ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.1.19 1.1.16.. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.1.21 1.3.1. 2.1.1 2.1.5 2.1.17. 2.1.19. 2.1.21 2.1.27.				

Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формалног оцењивања.				
БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ **(Комуникатвине фунцкије)**	**ИСХОДИ** **По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ** **Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
5. UNITÀ 5 - Voglio un gelato! - описивање продавница и тржхих центара - описвање куповних и прехрамбених навика - обављање куповине -наручивање хране у ресторану/ пицерији - изражавање захтева, предлоза, жеља и претпоставки -тражење мишљења и изражавање слагања/неслагања -исказивање просторних односа и величина -изражавање физичких сензација и потреба -садашње време глагола bere -кондиционал презента модалних глагола *volere* и *potere* -описни придеви, слагање придева и именице у роду и броју -острво Мурано крај Венеције -рецитација Oltre il dono	- разуме текстове који садрже описе разних продавница, ресторана и тржних центара, места где се налазе и како до њих стићи - разуме текстове у којима су на учтив начин изражени захтеви, предлози, жеље и претпоставке – разуме текстове који се односе на количину, димензије и цене - уме да опише када, како, са ким и где обично иде у куповину и шта купује -уме да нешто предложи, захтева и изрази претпоставку користећи кондиционал глагола *volere* и *potere* и да одговори да предлог или захтев - уме да тражи информације где се нешто продаје, где је продавница и како до ње стићи -уме да пита и да каже цену неке услуге ии неког производа -уме да поручи јело у ресторану/ пицерији - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола *bere* и *dire* -у говору и писању препозна и користи глалголска лица кондиционала глагола *volere* и potere - у исказима слаже придеве у роду и броју са именаицама - каже шта туристи обично купију и по чему је познато острво Мурано	- слушају и читају текстове -провере разумевања текстова које слушају и читају - да читају једну од улога у лекцији , у групи ученика који читају остале улоге. -да драматизују лекцију -слушаju и читају текстове описа продавница и повезују их са сликама - описују како, са ким и где обично иду у куповину и шта купују -размењују информације о продавницама, где се налазе и како до њих стићи - размењују информације о прехамбеним навикама -слушаju и читају текстове у лекцијиу којима се обавља куповина, наручује јело и пиће - драматизују дијалоге у продавницама, у ресторанима -у текстовима које слушају и читају проналазе глаголе *dire* и *bere*, повезују повезују пронађене облике са глаголским лицима и уочавају правила - у тексту анализирају слагање придева са именицама у роду и броју и увиђају правила - слушају и читају текст о туристима у Венецији, пордавницама сувенира и острву Мурано - размењују информације типичним сувенирима из свој града сувенирима примери *Dove nella tua città si possono comprare i souvenir? Che cosa sono i suovenit tpici del tuo paese?* - праве пројекат о својим предлозима сувенира - слушају, читају и рецитују *Oltre il dono* - вежбају писање и читање речи које садрже слово s	**8**	**4**	**4**
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, географија, ТИО				
Стандарди постигнућа	ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6 1.1.7 1.1.8 1.1.9. 1.1.10 1.1.12. 1.1.14. 1.1.21. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.9. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.2				
Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формалног оцењивања.				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникатвине фунцкије)	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
6.UNITÀ 6 – Facciamo le decorazioni di Pasqua! - описивање припрема за Ускрс и прославе празника, заједничких активности и у школи и ван ње -описивање начина прославе и типичних радњи sa празнике -изражавање планова, намера, будућих радњи, предвиђања - препознавање прошлих и будућих радњи у текстовима - изражавање жеља, честитки и одговорање на честитке и жеље - изражавање допадања и недопадања -примање и давање позива за учешће у игри/групној активности -садашње време глагола *uscire* -бројеви од 100 до 1000 - ненаглашене личне заменице у служби индиректног објекта *complemento indiretto* : -прослава Ускрса у Италији, обичаји и начин прослављања -песмица *L'uovo di Pasqua* - читање и писање дуплих Сугласника	- разуме текстове у којима се разговара о плановима за празнике, предлажу заједничке активности, изражавају планови и намере, изражава допадање/ недопадање, честитају празници и упућују жеље - препознају да ли се радња десила у прошлости или тек треба да се деси -да усмено и писано предлажи неку /групној активности и да прихвати или одбије позив - да усмено и писано честита и одговори на честитке , пожели срећан пут, срећу на испиту - да усмено и писано размењују информације о намерама и плановима користећи презент глагола и временске прилоге - у говору и писању препозна и користи глалголска лица презента глагола uscire -бројеве од 100 до 1000 -усмено и писмено пита и одговара коме се шта допада користећи личне заменице и глаглол *piacere* ненаглашене индиректне објекатске заменице какве - усмено и писано описује ускршње обичаје у Италији, Србији и у својој породици - правилно чита и пише речи које садрже дупле сугласнике	- слушају и читају текстове - да читају једну од улога у лекцији, у групи ученика који читају остале улоге. -да драматизују лекцију - у лекцији проналазе како се предлаже нека активност, изражавају планови и намере, како се изражава допадање/ недопадање, честитају празници - да усмено и писано размењују информације о намерама и пановима -да усмено и писано предлажу неку /групној активности и да прихвате или одбију позив *Perchè non ci incontriamo…..Che ne dite di …Potremmo trovarci…., va bene? Benissimo! Ottima idea!* - у разним задацима усмено и писмено користе бројеве од 100 до 1000 - да усмено и писано честитају и одговоре на честитке , пожеле некоме срећан пут, срећу на испиту *-Buon Natale! - Grazie! Auguri! Cari nonni,….* - у лекцији проналазе како се изражвају прошле, а како будуће радње и који временски прилози се користе уз њих -у текстовима које слушају и читају проналазе глагол uscire, повезују пронађене облике са глаголским лицима и уочавају правила - у лекцији проналазе ненаглашене личне заменице у функцији непарвог објекта и уочавају правила употребе -усмено и писмено питају и одговарају коме се шта допада користећи личне заменице и глаглол piacere *Ti piace la mia decorazione? Sì, mi piace. Ragazzi, vi piace la colomba della nonna? Certo che ci piace, la colomba della nonna è sempre ottima.* - слушају и читају текст о обичајима и начину прославе Ускрса у Италији *Che cosa è la Pasqua? Quando si festeggia? Che cosa si fa il lunedì dopo Pasqua?* - да усмено и писано питају и одговарају како се слави Ускрс у Италији и у Србији, пореде обичаје у Италији и у својој земљи *Che cosa è la Pasqua? Quando si festeggia? Che cosa si fa il lunedì dopo Pasqua? come tu festeggi la Pasqua? Descrivi il menu di Pasqua tipico?* - слушају, читају и рецитују *L'uovo di Pasqua* - читају и пишу речи које садрже дупле сугласнике	**11**	**4**	**7**
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, енглески језик, математика, географија, верска настава, ликовна култура				
Стандарди постигнућа	ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.20 1.1.21. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. . 1.3.1 2.1.1. 2.1.2. 2.1. 3. 2.1.4 . 2.1.8 2.1.9. 2.1.13. 2.1.16 2.1.22. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.3 2.3.1. 2.3.8				

Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формалног оцењивања.				
БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ **(Комуникатвине фунцкије)**	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	**Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:**			

7. UNITÀ 7 - Sul campo da tennis - описивање спортских активности, спортова, спортских терена припрема за такмичење - описивање типичних дневних активности за одређено доба дана - даваље и тражење информација о времеу одвијања неке активности - давање и тражење информација о томе како се неко осећа, садашње време глагола stare - изрицање молби, захтева, забрана, упозорења,правила понашања и обавеза употребом императива - састављање листе за куповину, изражавање количине, цена, - давање упутства за припрему јела Императив, заповедни начин Садашње време глагола *stare* Редни бројеви од 11 до 20 – просторни односи , -предлози *in* и *su* спојени са чланом - неодређена количина изражена партитивним чланом	- разуме текстове у којима се говори о спортским активностима, распореду дневних активности, траже и дају информације о томе како се неко осећа, изричу молбе, захтеви, забране, упозорења, упутства - даје и тражи информације о спортовима, описује спортске активности, изнесе своје ставове, допадања/ недопадања - даје и тражи информације о нечијим уобичајеним активностима и времену њихових дешавања - даје и тражи информације о томе како се неко осећа - некоме нешто предложи, нареди, да саговорника замоли или упозори користећи одговарајуће форме императива за формално и неформално обраћање - разуме уобичајене молбе, предлоге, захтеве и упозорења у усменој и писаној форми и реагује на њих - да опише простор - у говору и писању препозна и користи предлоге *in* и *su* спојене са одређеним чланом - даје информаације о неодређеној количини користећи облике партитивног члана - усмено и писано пружи упутства за неку активност	- слушају и читају текстове -провере разумевања текстова које слушају и читају - да читају једну од улога у лекцији, у групи ученика који читају остале улоге. -да драматизују лекцију - дају и траже информације о спортовима, описују спортске активности, износе своје ставове, допадања/ недопадања - у лекцији проналазе како се захтева, забрањује, упозорава, и уочавају правила употребе заповедног начина, његове облике за формално и неформално обраћање - да усмено и писано изричу молбе, захтеве, забране, упозорења, употребљавајући императив у формалном и неформалном обраћање *Professoressa, ripeta per favore! Carlo, predi la tua penna! Ragazzi, scrivete, non parlate!* - у лекцији проналазе како се пита како питати како се неко осећа и уочавају правила употребе глаола старе u формалном и неформалном начину говора. -усмено и писано питају како се неко осећа *Ciao Mario , come stai? Bene , grazie. E Lei signora, come sta?* - дискутују о спортским активностима *Chi di voi fa sport? Quante volte alla settimana lo praticate? Gli allenamenti sono difficili? Il vostro allenatore è severo? Quale sport vi piace? E in quale sport ha molto successo il nostro paese? Chi sono i nostri tennisti migliori?* - слушају и читају текстове у којима се описују двевне активности -усмено и писано описују припреме за неке активности и дневне активности *….mi devo alzare alle 8 e mezza perché alle 9 e mezza vado a giocare a tennis* - у лекцији проналазе редне бројеве од 11 до 20 - усмено и писано употебљавају редне бројеве од 11 до 20 *Oggi è il mio tredicesimo compleanno.* - слушају и читају текстове у којима су просторни односи изражени предлозима *in* и *su* , уочавају њихове облике испред именица, проналазе правила и примењују их у писаним и усменим описима простора који их окружује и са илустрација. *Chi c'è nel cortile? Sulla mia scrivania ci sono due libri. Sul libro di fisica c'è una penna.* - слушају и читају текстове са уттствима о прављењу јела - уочавају како се изражава неодређена количуна, анализирају облике *dei* и *della* закључују како се праве и испред ког рода речи се користе и примењују их у разним вежбањима: пишу листу за набавку, рецепте, описују простор... *Ci sono dei bar, delle pizzerie e dei ristoranti.* - усмено и писано дају упутстава за припрему јела *Ingredienti per 2 persone: 1 banana, 1 pesca , delle fragole Taglaite la banana…* - проналазе рецепте за типична италијанска и српска јела, размењују их и и дискутују о њима - слушају, читају и рецитују *Filastrocca dello sportivo* - слушају реченице изговорене на разичите начине и разликују питање , изјавне и заповедне реченице	**8**	**4**	**4**
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, енглески језик, географија, верска настава, тенхика и технологија				
Стандарди постигнућа	ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.12. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.21. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.4 . 2.1.1. 2.1.2 . 2.1.3. 2.1.10. 2.1.18. 2.1.23 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1.				
Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формалног оцењивања.				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне фунцкије)	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
8. UNITÀ 8 - Quanto è bella l'estate! - описивање летовања, мтипичних активности на одмору, места за одмор, предмета који се користе -описиваније активности којима се редовно бавимо - описивање прошлих радњи - представљање једног туристичког места Лидо ди Јесоло	- разуме текстове у којима се говори о летовању, описују типичне дневне активности на одмору у прошлости и садашњости , дневном и недељном распореду активности - тражи и да информације у вези са распустом и летовањем - да усмено и писано опише своје летовање, места за одмор, уобичајене активности на одмору, уобичајене активности на плажи, - опише распоред дневних активноси у недељи - тражи и да информације о активностима којима се редовно бави одређеног дана и недељи -у говору и писању препозна *passato prossimo* најфреквентнијих глагола -описују прошле догађаје користећи passato prossimo најфреквентнијих глалгола - у говору и писању препозна и користи предлоге *a* и *da* спојене са одређеним чланом - да и тражи ниформације о неком туристичком месту - да га опише неко место за одмор	- слушају и читају текстове описују типичне дневне активности на одмору у прошлости и садашњости , дневном и недељном распореду активности -провере разумевања текстова које слушају и читају - да читају једну од улога у лекцији, у групи ученика који читају остале улоге. - да драматизују лекцију - размењују информације у вези са распустом и летовањем - да усмено и писано опишу своје летовање, места за одмор, уобичајене активности на одмору, уобичајене активности на плажи, у дијалозима, разгледницама, порукама, *мејловима Cari mamma e papa! Finalmente siamo arrivati a Budva. La città è bellissima. ...* - опишу распоред дневних активноси у недељи - да причају о активностима које редовно раде одређеног дана и недељи - у текстовима проналазе како су описани прошли догађаји, увиђају правила како се прави passato prossimo правилних глагола - уочавају разлику између правилних и неправилниг прошлих партиципа глагола лагола -описују прошле догађаје користећи најфреквентније глалголе - слушају и читају текстове у којима су употребљени предлози *a* и *da*, уочавају облике предлога спојеним са чланом испред именица, проналазе правила и примењују их у писању и говору -слушају и читају текст о Лиду ди Јесолу - на карти пронађу Лидо ди Јесоло - описују туристичка места у Италији и Србији - праве пројекат о својим предлозима за путовања/летовања -решавају загонетке	**11**	**4**	**7**
Корелација	грађанско вапитање, српски језик, енглески језик, физичко и здравствено васпитање				
Стандарди постигнућа	ДСТ 1.1.1. 1.1.2. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.19. 1.1.21. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.2. 1.3.5 . 2.1.1. 2.1.2 . 2.1.3. 2.1.9. . 2.1.26. 2.1.30 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.6.				
Начин праћења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формалног оцењивања.				

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

(2 ЧАСА НЕДЕЉНО, 72 ЧАСА ГОДИШЊЕ)

РАЗРЕД: **ШЕСТИ**

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Unité 1 – Le club des lookés	8	4									5	7	12
2.	Le contrôle continu		1									0	1	1
3.	Unité 2 – Le club des décorateurs		4	6								6	4	10
4.	Le premier devoir écrit			2	1							0	3	3
5.	Unité 3 – Le club des sportifs				7	4						6	5	11
6.	Пројектна настава					2						0	2	2
7.	Unité 4 – Le club des gourmands						4	6				6	4	10
8.	Le contrôle continu							1				0	1	1
9.	Unité 5 – Le club des explorateurs							2	7			5	4	9
10.	Le deuxième devoir écrit								1	2		0	3	3
11.	Unité 6 – Le club des voyageurs									6	2	4	4	8
12.	Пројектна настава										2	0	2	2
УКУПНО		8	9	8	8	6	4	9	8	8	4	32	40	72

Р. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ **По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да**

				у усменој и писменој комуникацији:
1.	Unité 1 – Le club des lookés	• Компетенције за целоживотно учење; • Дигитална компетенција; • Комуникација; • Решавање проблема; • Сарадња.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.11., ДСТ.1.1.14, ДСТ.1.1.16., ДСТ.1.1.17., ДСТ.1.1.19., ДСТ.1.2.3., ДСТ.1.3.1., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.19., ДСТ.2.1.21., ДСТ.2.1.27, ДСТ.2.3.1., ДСТ.3.1.3, ДСТ.3.1.15.	• Разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; • поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; • постави и одговори на једноставна питања личне природе; • у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; • разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; • опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; • разуме планове и намере и реагује на њих; • размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; • саопшти шта он/она или неко други планира, намерава; • разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; • изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства.
2.	Le contrôle continu	• Компетенције за целоживотно учење; • Комуникација; • Решавање проблема.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.17., ДСТ.1.1.19., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.27.	• Исходи из претходне теме.
3.	Unité 2 – Le club des décorateurs	• Компетенције за целоживотно учење; • Дигитална компетенција; • Комуникација; • Решавање проблема; • Сарадња.	ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.5., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.11., ДСТ.1.1.12., ДСТ.1.1.13., ДСТ.1.1.14., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.19., ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.2., ДСТ.1.2.3., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2.,	• Опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима; • опише дневни/недељни распоред активности; • разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; • разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места и пореди их; • опише карактеристике бића, предмета, појава и места користећи једноставна језичка средства; • разуме и следи једноставна упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног

			ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.20., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.29., ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.3., ДСТ.2.3.7., ДСТ.3.1.1.	живота; • даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања; • разуме једноставне предлоге и одговори на њих; • упути једноставан предлог; • искаже време, место и начин на који се нека активност догађа.
4.	Le premier devoir écrit	• Компетенције за целоживотно учење; • Комуникација; • Решавање проблема.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.17., ДСТ.1.1.19., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.27.	• Исходи из прве и треће теме.
5.	Unité 3 – Le club des sportifs	• Компетенције за целоживотно учење; • Дигитална компетенција; • Комуникација; • Решавање проблема; • Сарадња; • Одговорно учешће у демократском друштву; • Одговоран однос према здрављу.	ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.5., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.11., ДСТ.1.1.12., ДСТ.1.1.13., ДСТ.1.1.14., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.19., ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.2., ДСТ.1.2.3., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.20., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.29., ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.3., ДСТ.2.3.7., ДСТ.3.1.1.	• Разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност; • формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност; • пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто; • разуме и опише једноставне исказе који се односе на описивање интересовања, изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; • поставља питања на различите начине; • разуме једноставне предлоге и одговори на њих; • упути једноставан предлог; • пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање;
6.	Пројектна настава	• Дигитална компетенција; • Комуникација; • Предузимљивост и оријентација ка	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.21.,	• самостално проналази и користи различите изворе информација; • презентује свој рад у вези са темом моде, идеалне учионице и спорта; • говори о моди, идеалној учионици и спорту.

		предузетништву; • Рад с подацима и информацијама; • Решавање проблема; • Сарадња; • Одговорно учешће у демократском друштву; • Естетска компетенција; • Одговоран однос према околини.	ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.3., ДСТ.1.2.4., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.3., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.18., ДСТ.2.1.19., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.25., ДСТ.2.1.28., ДСТ.2.1.29. , ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.1., ДСТ.2.2.3., ДСТ.3.1.3., ДСТ.3.1.7., ДСТ.3.1.21., ДСТ.3.3.1., ДСТ.1.1.9., ДСТ.1.3.1., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.21., ДСТ.2.3.1.	
7.	Unité 4 – Le club des gourmands	• Дигитална компетенција; • Комуникација; • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; • Рад с подацима и информацијама; • Решавање проблема; • Сарадња; • Одговорно учешће у демократском друштву; • Естетска компетенција; • Одговоран однос према здрављу.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.5., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.11., ДСТ.1.1.12., ДСТ.1.1.13., ДСТ.1.1.14., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.19., ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.2., ДСТ.1.2.3., ДСТ.1.3.1., ДСТ.1.3.2. ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.20., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.29., ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.3., ДСТ.2.3.1., ДСТ.2.3.3., ДСТ.2.3.5., ДСТ.2.3.7., ДСТ.3.1.1.	• Састави списак за куповину; • на једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/или пиће у ресторану; • разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега; • пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства; • пита/каже/израчуна колико нешто кошта; • изрази количину у најчешће заступљеним мерама (грами, килограми...); • разуме планове и намере и реагује на њих; • размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; • саопшти шта он/она или неко други планира, намерава; • говори о начинима исхране и обичајима у Француској.

8.	Le contrôle continu	• Компетенције за целоживотно учење; • Комуникација; • Решавање проблема.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.17., ДСТ.1.1.19., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.27.	• Исходи из претходне теме.
9.	Unité 5 – Le club des explorateurs	• Дигитална компетенција; • Комуникација; • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; • Рад с подацима и информацијама; • Решавање проблема; • Сарадња; • Одговорно учешће у демократском друштву; • Одговоран однос према околини; • Одговоран однос према здрављу.	ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.5., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.11., ДСТ.1.1.12., ДСТ.1.1.13., ДСТ.1.1.14., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.19., ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.2., ДСТ.1.2.3., ДСТ.1.3.2., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.20., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.29., ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.3., ДСТ.2.3.5., ДСТ.2.3.7., ДСТ.3.1.1.	• Разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости; • постави питање и одговори на исто уз образложење; • негативно одговори на питање; • разуме једноставан опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; • разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости; • размени информације у вези са догађајима у прошлости; • опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости.
10.	Le deuxième devoir écrit	• Компетенције за целоживотно учење; • Комуникација; • Решавање проблема.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.17., ДСТ.1.1.19., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.27.	• Исходи из седме и девете теме.
11.	Unité 6 – Le club des voyageurs	• Дигитална компетенција; • Комуникација; • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; • Рад с подацима и информацијама; • Решавање проблема; • Сарадња; • Одговорно учешће у демократском друштву;	ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.5., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.11., ДСТ.1.1.12., ДСТ.1.1.13., ДСТ.1.1.14., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.19., ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.2., ДСТ.1.2.3., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2.,	• разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих; • разуме честитку и одговори на њу; • упути пригодну честитку; • размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости и блиској будућности; • размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама; • разуме свакодневне изразе у вези са

		• Естетска компетенција; • Одговоран однос према околини.	ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.20., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.29., ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.3., ДСТ.2.3.7., ДСТ.3.1.1.	непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; • изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства; • разуме једноставна обавештења о метеоролошком и хронолошком времену и реагује на њих тражи и даје кратка и једноставна обавештења о метеоролошком времену.
12.	Пројектна настава	• Дигитална компетенција; • Комуникација; • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; • Рад с подацима и информацијама; • Решавање проблема; • Сарадња; • Одговорно учешће у демократском друштву; • Одговоран однос према здрављу.	ДСТ.1.1.1., ДСТ.1.1.2., ДСТ.1.1.3., ДСТ.1.1.4., ДСТ.1.1.6., ДСТ.1.1.8., ДСТ.1.1.10., ДСТ.1.1.15., ДСТ.1.1.21., ДСТ.1.1.23., ДСТ.1.1.24., ДСТ.1.2.1., ДСТ.1.2.3., ДСТ.1.2.4., ДСТ.2.1.1., ДСТ.2.1.2., ДСТ.2.1.3., ДСТ.2.1.4., ДСТ.2.1.5., ДСТ.2.1.6., ДСТ.2.1.16., ДСТ.2.1.17., ДСТ.2.1.18., ДСТ.2.1.19., ДСТ.2.1.24., ДСТ.2.1.25., ДСТ.2.1.28., ДСТ.2.1.29., ДСТ.2.1.30., ДСТ.2.2.1., ДСТ.2.2.3., ДСТ.3.1.3., ДСТ.3.1.7., ДСТ.3.1.21., ДСТ.3.3.1., ДСТ.1.1.9., ДСТ.1.3.1., ДСТ.2.1.10., ДСТ.2.1.21., ДСТ.2.3.1.	• Самостално проналази и користи различите изворе информација; • презентује свој рад у вези са темом исхране, природе и путовања; • говори о исхрани, природи и путовањима.

ЦИЉ

1.Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика

2.Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова

3.Стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији

4.Стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика

5.Ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усоји норме вербалне и невербалне комуникације.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

1.Разумевање говора
2.Разумевање писаног текста
3.Усмено изражавање
4.Интеракција
5.Писмено изражавање
6.Медијација
7.Знања о језику и стратегије ученика

Ученик треба да:

- препознаје и користи граматичке садржаје
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине
- користи језик у складу са нивоом формалности
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима
- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика
- разуме значај употребе интернационализма
- примењује компензационе стратегије.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК
(2 ЧАСА НЕДЕЉНО, 72 ЧАСА ГОДИШЊЕ)

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	Meine Freunde	7										3	4	7
2.	Sport Sport Sport	1	8									4	5	9
3.	Tagesabläufe		1	8	1							4	6	10
4.	Meine Klamotten				7	2						3	6	9
5.	Alles Gute zum Geburtstag					5	4					3	6	9
6.	Krank und Gesund							9	2			4	7	11
7.	Mein Stadtviertel								4	4		3	5	8
8.	Hier wohne ich									4	5	3	6	9
УКУПНО		8	9	8	8	7	4	9	6	8	5	34	38	72

Р.БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	Meine Freunde	Компетенција за учење Комуникација Решавање проблема Сарадња	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	Ученик ће бити у стању да: - једноставно опише свог пријатеља / пријатељицу - једноставно опише своје друштво, шта раде, где се састају … - разуме где се особе налазе - у дијалогу разуме место сусрета - предложи некоме где да се нађу и одговори на такав предлог
2.	Sport Sport Sport	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини Сарадња Здравље	2.1.1. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.1.31. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2.	Ученик ће бити у стању да: - каже шта све уме да ради -каже шта му је потребно за одређене активности - каже шта мисли о спорту и у ком спорту је добар - напише једноставан текст о неком спортисти
3.	Tagesabläufe	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Сарадња		Ученик ће бити у стању да: - каже колико је сати - опише ток нечијег дана - опише нечији роковник са активностима - разуме шта неко воли или не воли да ради - опише један свој обичан дан
4.	Meine Klamotten	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Сарадња Естетичка компетенција	3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.2.	Ученик ће бити у стању да: - именује делове одеће - каже шта му се допада / не допада - опише шта тренутно има на себи - каже нешто о свом схватању моде
5.	Alles Gute zum Geburtstag	Компетенција за учење Комуникација		Ученик ће бити у стању да: - каже када је коме рођендан

		Одговоран однос према околини Рад са подацима Сарадња		- каже који је знак у хороскопу - позове неког на рођенданску забаву - опише како слави рођендан
6.	Krank und Gesund	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима Одговоран однос према околини Здравље		Ученик ће бити у стању да: - именује делове тела - опише своје здравствено стање - каже шта кога боли - предложи решење здравственог проблема - опише шта ради за своје здравље
7.	Mein Stadtviertel	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини Рад са подацима Сарадња		Ученик ће бити у стању да: - опише особе из свог окружења - каже које језике говори - пита за правац и да се оријентише у граду - именује одређене локације у граду - каже шта се сме а шта се не сме
8.	Hier wohne ich	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини Предузетништво Сарадња		Ученик ће бити у стању да: - опише свој стан - опише где се одвијају које активности у стану - именује намештај и предмете по кући

ЦИЉ

1. Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика

2. Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова

3. Стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији

4. Стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика

5. Ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усоји норме вербалне и невербалне комуникације.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет:Грађанско васпитање

Садржај програма	**Број часова**	**Начин и поступак остваривања програма**	**Активности у васпитно-образовном раду**
I Упознавање са основним елементима програма	6	Наставник упознаје ученике са елементима програма и то тако што најпре даје појашњења везана за приручник и начине рада Наставник даје упутства ученицима о могућности коришћења разних извора информација типа средстава информисања, веб, веб презентације... Наставник објашњава ученицима правила радионичарског и тимског рада	Ученици слушају упутства наставника везана за приручник и начине рада и могућности коришћења разних извора информација типа средстава информисања, веб, веб презентације Ученици , према упутству наставника, формирају тимове и врше припреме за извођење радионица Размењују искуства на нивоу групе
II Уочавање проблема у заједници	4	Наставник разговором подстиче ученике на уочавање и излиставање проблема Дели ученике у истраживачке тимове и упућује на методе партиципације и интеракције	Ученици, подстакнути питањима наставника, именују проблеме Слушају и примењују упутсва о изради паноа односно презентација Деле се у тимове и приступају задацима поштујући правила тимског рада Примењују у раду методе партиципације и интеракције
III Избор проблема	1	Наставник слуша ученике везано за избор проблема ; слуша излагања представника сваког тима	Ученици информишу наставника Том приликом користе паное или презентације

IV Сакупљање података о изабраном проблему	8	Наставник даје упутства ученицима везана за начине прикупљања проблема Дели их на истраживачке тимове Обучава како да уносе податке	Ученици слушају и примењују упутства наставника Користе различите истраживачке технике Уносе податке до којих су дошли Баве се самопроценом Примењују у раду методе партиципације и интеракције
V Израда студије	12	Наставник припрема радионице Кроз разговор сумира са ученицима закључке до којих су заједно дошли и мотивише критичко расуђивање Даје упутства ученицима за конкретне активности	Ученици делују радионичарски на основу упутстава наставника Бирају проблем који третирају и примењују критичко расуђивање у третирању истог Израђују паное или презентације
VI Јавна презентација студије	1	Наставник припрема ученике за јавно представљање разредне студије Припрема и са ученицима изводи радионицу Дели ученике у мале групе	Јавно представљају разредну студију Деле се у мале групе Изводе радионицу
VII Осврт на научено	4	Наставник слуша ученике; слуша излагања ученика Мотивише их на критичко просуђивање и одговорно одлучивање и деловање	Ученици информишу наставника Том приликом користе паное или презентације израђене уз примену критичког просуђвања

Основна сврха овог предмета је развијање ставова и вредности код ученика, њихово оспособљавање за успешно задовољавање сопствених потреба и интереса, развијање сопствене личности и потенцијала уз поштовање других особа, њихово идентитета и уважавање њихових потреба и интереса.

Циљ и задаци предмета:

Општи циљ предмета је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика осмог разреда основне школе. Програм пружа ученицима могућност за активно учешће у животу локалне заједнице, проширивање знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.

Посебни циљеви:

-подстицање и оспособљавање ученика за активно учешће у животу локалне заједнице
-разумевање функционисања нивоа и органа власти
-упознавање права и одговорности грађана
-обучавање ученика за тимски начин рада
-развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и деловања

Наставни предмет:Веронаука

Задаци:

У овом предмету издваја се неколико најзначајнијих задатака и то**:**
-подстицање и осопособљавање ученика за активно учешће у животу локалне заједнице
-разумевање функционисања нивоа и органа власти
-упзнавање мера власти
-упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице
-развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање,
аргументовање ставова и изражавање сопственог мишљења
-обучавање ученика за тимски начин рада
-развијање способности критичког просуђивања и одговорност одлучивања и
деловања **Фонд и садржаји:**

Циљ и задаци у овом предмету реализоваће се кроз 1 час недељно, односно 36 часова у току године. У табели се даје преглед садржаја:

Садржај програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовновaспитном раду	Исходи
Увод	1	-упознавање деце са садржајима програма и начином рада	-разговарају -слушају	-упознавање деце са садржајима програма и начином рада
Тајна Христова-јединство Бога и човека (Литургија као тајна Христова)	6	-опис Христовог живота у јеванђељима и одлукама Вас.Сабора у литургијској перспективи -организовање радионица -организовање дружења које ће указивати да је заједница са Богом и другим бићима кроз Христа основ нашег постојања -размена искустава	-усвајају нове појмове и повезују са наученим -разговарају -уче молитве,њихов значај и смисао -изводе закључке -изражавају мишљења и искуства	- да уоче да је слобода кључни елемент у разумевању Тајне Христове
Рођење Христово од Духа Светог и Марије Дјеве	3	-опис Христовог зачећа и Рођења у Јеванђељима, као и светоотачка тумачења -активности које ће довести до схватања значаја поштовања туђе слободе избора -приказивање икона и видео материјала -размена мишљења	-гледају -слушају -разговарају -дискутују о библијским истинама -повезују православно учење и народну традицију -препознају оно што је у народном бићу производ вере	-да уоче да је зачеће Господа Исуса Христа од Марије Дјеве акт слободе, како Бога, тако и човека
Христос је Син Божији који је постао човек, нови Адам, да би сјединио створену природу са Богом (одлуке Првог и Четвртог васељенског сабора; Симбол вере)	8	-библијски опис и опис Христовог живота у Јеванђељима и одлукама Вас.Сабора -изношење и размена мишљења о вези између Св.Писма и Св.Предања -приказивање икона и видео	-усвајају нове појмове -разговарају -слушају -повезују -илуструју -играју се	-да се изгради свест да је Син Божији постао нови Адам преко кога се остварује јединство створене природе и Бога да уоче да је зачеће Господа Исуса Христа од
		материјала -размена искустава		Марије Дјеве акт слободе, како Бога, тако и човека

Улога Бога у спасењу света	6	-приче из Св.Писма и тумачења Св.Отаца -илустровање прича -приказивање икона -размена искустава и мишљења	-усвајају нове термине -разговарају -илуструју -препознају Божије присуство у свету	-да запазе да је слобода кључни елемент у остваривању јединства Бога и тварне природе у коме створена природа превазилази смрт
Улога човека у спасењу света	2	-организовање активности које ће довести до схватања Христа као Новог Адама који остаје у заједници са човеком -размена мишљења	-усвајају нове теолошке термине -разговарају -дискутују о свом месту у свету -повезују смисао и циљ -препознају -играју се	-да науче да се слобода поистовећује са личношћу тј. да се личност поистовећује са љубављу према другој личности
Христово страдање и Васкрсење	5	-приче из Св.Писма и тумачења Св.Отаца -активности које ће указати на заједницу са Богом и другима као основу постојања -приказивање икона и видео материјала - размена мишљења	-слушају -разговарају -повезују -препознају -уче песме и молитве -певају -рецитују	-да уоче да се слобода човека у односу на Бога изражава као вера у Бога Оца и Његово обећање, односно као љубав према Богу Оцу
Христов живот у православној иконографији	5	-приказивање икона и фотографија -размена искустава и мишљења -изношење библијских прича -учествовање у богослужењу	-гледају -слушају -разговарају -илуструју -повезују -препознају -играју се	-да запазе разлику између приказивања живота Христовог у православној иконографији и западној ренесансној уметности

ДОДАТНА НАСТАВА ЗА 6.РАЗРЕД

БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања	Активности у образовно- васпитном раду
Праживотиње	**1**	-демонстративном- експераименталном методом посматрају праживотиње	-слушају и упоређују грађу, разноврсност и значај праживотиња -истрађују, уочавају и описују посматране праживотиње
Царство животиња	**3**	-демонстративном методом упознају сунђере и корале -истраживачким радом схватају степен угрожености коралних спрудова -лабораторијском методом упознају се са грађом кишне глисте, кретањем и реакцијам на дражи спољашње средине -демонстративном методом уочавају разлике шкољки и пужева -истраживачким радом упознају се са отровним врстама паукова и скорпија -истраживачким радом упознају различите врсте ајкула -истраживачким радом упознају се са најотровнијим врстама змија -демонстративном методом упознају се са израдом тераријума и акваријума -истраживачким радом упознају се са врстама птица које се гаје у кућицама	-слушају о грађи и начину живота, распрострањености и значају царства животиња -посматрају, упоређују и истражују анатомију дисекованих животиња -израђују реферате о различитим групама животиња -разговарају о изради тераријума и акваријума
Угроженост и заштита животиња	**1**	-кроз монолошко- дијалошку методу ученици схватају појам биодиверзитета и заштиту животиња и значај одговорног односа према животињама -демонстративно- илустративном методом се уочава степен угрожености животиња	-слушају и причају о биодиверзитету, угрожености и заштити животиња, као и о значају одговорног односа према животињама -упоређују и истражују степен угрожености и значај заштите животиња

Физика

Садржај програма	Број часова	Активности у васпитно-образовном раду	Облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Кретање	5	Ученик: самостално и спонтано посматра кретање, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару	Ученик повезује и примењује стечена знања о кретању и величинама које карактеришу кретање да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских)
Сила	3	Ученик: самостално и спонтано посматра различита деловања између тела, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке и врши калибрисање еластичне опруге	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару	Ученик повезује и примењује стечена знања о узајамном деловању између тела и сили као мери узајамног деловања да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака и решио проблеме у вези са истезањем еластичне опруге, односно са калибрисањем опруге
Мерење	4	Ученик: самостално и спонтано посматра различита мерила и инструменте, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, врши разна мерења, записује резултате, врши анализу и дискутује	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару	Ученик повезује и примењује стечена знања о мерењу различитих физичких величина различитим мерним инструментима, записује резултате мерења, изводи закључке и долази до решења сложених задатака
Маса и густина	2	Ученик: самостално и спонтано врши мерење масе и тежине, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, записује резултате, врши анализу и дискутује	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару	Ученик повезује и примењује стечена знања о маси физичких тела, инертности и густини, изводи огледе, записује резултате мерења, дискутује, изводи закључке и долази до решења сложених задатака
Притисак	4	Ученик: самостално и спонтано врши посматрање различитих примера притиска тела, поставља питања, изводи закључке, претражује и користи литературу и интернет, решава сложене рачунске задатке, записује резултате, врши анализу и дискутује	-индивидуални рад -групни рад -рад у пару	Ученик повезује и примењује стечена знања о различитим примерима притиска тела (притисак чврстих тела, хидростатички притисак и атмосферски), изводи огледе, записује резултате мерења, дискутује, изводи закључке и долази до решења сложених задатака

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви додатног рада: додатни рад је планиран за заинтересоване и талентоване ученике, за стицање знања већег обима, израду ипредстављање презентација географских појава и процеса, размену мишљења и извођење закључака о географским одликама различитог типа. Кроз додатни рад се врши и припрема за такмичењњ ученика.

Садржај програма	**Број часова**	**Начин и поступак остваривања програма**	**Активности у образовно-васпитном раду**
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	3	разговор -демонстрација -метода читања -метода писања -графички радови -проблем	Оспособљавање за учење повезивањем, упоређивањем, демонстрацијом Посматрање, праћење ангажовања ученика; Продукти ученикових активности; Белешке ; Задовољство ученика на часу, домаћи задаци
СТАНИОВНИШТВО, НАСЕЉА, ПРИВРЕДА	1		
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	4		

ИСТОРИЈА

Садржај	**Број часова**	**Начин реализације програма**	**Врсте активности у образовно-васпитном раду**
Европа и Средоземље у раном средњем веку	**2**	Обнављање градива петог разреда, разумевање појма средњи век, феудализам, помоћу уџбеника и историјских текстова	Израда шеме феудалних држава, феудалног поседа, структуре друштва
Срби и њихово окружење у раном средњем веку	**2**	Појава Срба наисторијској сцени, њихова сеоба, обичаји начин живота, насељавање помоћу уџбеника и историјских текстова	Рад на карти и историјским изворима
Европа у позном средњем веку	**2**	Разумевање процеса карактеристичних за Европу позног средњег века, крсташки ратови помоћу уџбеника и историјских текстова	Повезивање градива са оним што су ученици читали, гледали филмове; разумевање духа Времена

Срби и њихово окружење у позном средњем веку	**2**	Значај династије Немањића за Србију и окружење Рад са уџбеником и историјским текстовима	Илустрације, израда родослова, задужбине Немањића
Српске земље и њихово окружење у доба Османлијских освајања	**2**	Моравска србија и Српска деспотовина, допринос српског народа у борби против Турака помоћу уџбеника и историјских текстова	Рад на уџбенику, карти, родословима, гледање дијапозитива

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања	Активности у образовно- васпитном раду
ТЕКСТОВИ: -читање и разумевање текстова са непознатим језичким сдржајем -Разумевање општег смисла -Постављање питања и давање одговора на питања везана за текст -Писање краћих текстова (мејлова, писама, разгледница, честитки...)	4	Читање (изворни гооврник) Тумачење текста кроз питања и одговоре	-слушају аудио -сами читају -подвлаче у тексту кључне речи -одговарају на питања -постављају питања -састављају краће текстове са кратким реченицамана познате теме и са познатом лескиком

ГРАМАТИКА - Модални глаголи - Заменице - Присвојни придеви - Повратни глаголи	4	Употреба модалних глагола Увежбавање заменичких форми Употреба присвојних придева и повратних глагола	- праве конструкције са модалним глаголима у писаној и усменој форми и препознају их на познатим текстовима - раде класична вежбања са допуњавањем речи која недостају -раде вежбања типа fill the gaps или close

М А Т Е М А Т И К А

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовно-васпитном раду
Цели бројеви	6	-Утврдити операције сабирања и одузимања у скупу целих бројева -Решавати сложене изразе са целим бројевима -Решавати задатке са апсолутном вредношћу -Увежбати једначине и неједначине са апсолутним вредношћу и приказивање решења у облику интервала и на бројевној правој -Решавати задатке са такмичења и указивати на дедуктивно закључивање -Решавати задатке на више начина и развијати логичко размишљање код ученика	- Умеју да израчунавају вредност сложених израза, поштују приоритет операција и приоритет заграда - Рачунају вредности израра са апсолутном вредношћу - Решавају једначине и неједначине са апсолутном вредношћу и на адекватан начин представљају решење - Користе знање о простим бројевима из петог разреда у логичким задацима са такмичења -Раде задатке од ранијих година са такмичења, као и насградне и конкурсне задатке из математичког листа
Рационални бројеви	7	- Израчунавати вредност сложених бројевних израза у скупу рационалних бројева - Решавати сложене једначине у скупу Q - Решавати задатке са мешовитим записом - Утврдити појам процента - Решавати задатке у којима се тражи и проценат и главница, као и задатке са двојним процентним променама	- Умеју да рачунају вредност сложеног израза у скупу Q - Представљају решење неједначине са апсолутном вредношћу на бројевној правојој - Повезују раније стечено знање о разломцима и целим бројевима са новим - Израчунавају процентни износ, проценат(повећања, смањења)и процентни износ

Троугао	6	- Решавати сложене задатке са угловима троугла (коришћењем симетрале угла, своства једнакокраког и правоуглог троугла) - Поновити својства свих врста троуглова и показати њихову примену у задацима - Савладати сложене конструкције троугла - Примењивати основне неједнакости за старнице	-Израчунавају углове троугла користећи својства троугла и раније знање о угловима -Одређују дужине страница троугла на примењујући основне неједнакости за странице троугла -Конструишу све врсте троуглова и њихове значајне тачке -Рачунају странице и углове правоуглог троугла са
		Троугла - Конструисати значајне тачке троугла и користити њихова својства - Указати на особине правоуглог троугла и његову примену у задацима - Развијати осећај за проналежење елемената у поступку доказивања подударности	карактеристичним угловима(30°,45 °, 60°) -Поступно доказују подударност троуглова
Четвороугао	6	- Укратко поновити особине о свих врста четвороуглова , а затим их применити у сложеним задацима - Одговарати на постављена питања,отклањати дилеме ученика - Рачунати углове четвороугла - Указати на корелацију градива између троугла и четвороугла и наводити ученике да примене раније стечена знања - Савладати сложене конструкције четвороугла	- Знају својства четвороугла и примењују них у задацима - Умеју да конструишу четвороугао на основу података који нису непосредно дати - Знају да израчунају углове четвороугла
Површина четвороугла и троугла	7	- Обновити правила за израчунавање површине конвексних четвороуглова - Вежбати конверзију мерних јединица - Вежбати површину сложених фигура , дељењем на познате - Израчунавати површину тражењем неопходних елемената на основу особина троуглова и четвороуглова, као и на основу карактеристичних углова у троуглу	- Рачунају површину свих равних фигура -Умеју да конвертују мерне јединице у веће и мање од датих -Користећи својства троугла и четвороугла рачунају површине тражених фигура -Вежбају задатке са такмичења

СРПСКИ ЈЕЗИК

Српски језик – додатни рад- 6. Разред					
Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин остваривања програма
граматика -говорне вежбе о слободно изабраним темама -знање и употреба падежа -прости и сложени глаголски облици Књижевност -фабула, композоција књижевног текста: тема, идеја, психолошка и дескриптивна места -анализа књижевног дела -анализа лирске песме -анализа гледаних филмских и позоришних представа	9	-мотивација - разумевање текста прозног и лирског - богаћење говора и писане културе - оспособљавање за самосталан рад	-саопштава -слуша -чита и разговара -уводи ученике у самосталан рад - проверава усвојена знања (усменим и писменим путем)	-проширивање знања из граматике и књижевности - примена усвојеног знања кроз усмене и писмене вежбе - оспособљавање за самостални стваралачки рад - оспособљавање за разумевање текста	-рад на изузецима и компликова-нијим примерима - коришћење индуктивних и дедуктивних приступа - систематско праћење напредовања ученика

ДОПУНСКА НАСТАВА

1. БИОЛОГИЈА

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања	Активности у образовно- васпитном раду
Праживотиње	1	- дијалошком и демонстративном методом посматрају праживотиње	-слушају и упоређују грађу, разноврсност и значај праживотиња
Царство животиња	3	- дијалошком и демонстративном методом упознају сунђере и корале - дијалошком и демонстративном методом упознају пљоснате, ваљкасте и чланковите црве - дијалошком и демонстративном методом упознају одлике шкољки и пужева - дијалошком и демонстративном методом упознају се са разноврсношћу и значајем зглавкара - дијалошком и демонстративном методом се упознају са разноврсношћу и значајем риба и водоземаца - дијалошком и демонстративном методом се упознају са разноврсношћу и значајем гмизаваца и птица - дијалошком и демонстративном методом се упознају са разноврсношћу и значајем сисара	-слушају о грађи и начину живота, распрострањености и значају царства животиња -посматрају, упоређују и грађу животиња
Угроженост и заштита животиња	1	-кроз монолошко- дијалошку методу ученици схватају појам биодиверзитета и заштиту животиња и значај одговорног односа према животињама	-слушају и причају о биодиверзитету, угрожености и заштити животиња, као и о значају одговорног односа према животињама
Еволуција живота на Земљи	1	-кроз монолошко- дијалошку методу ученици се упознају са Дарвиновом теоријом еволуције	- слушају о факторима еволуције

2. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовно-васпитном раду
Текстови - читање - разговор	 1 2	Индивидуални разговори Саамостални рад (анализа прочитаног текста)	Правилно читају и спелују речи и одговарају на питања Разумеју текст-превод
Граматика			
- глаголски облици	4	Индивидуални разговори Истицање најважнијих правила и њихово објашњавање. Самостално решавање примера	Правилно формирају глаголске облике(Present Simple and Continuous, Past Simple, Present Perfect and Future Simple Tense)
- придеви/прилози	1	Индивидуални разговори Истицање најважнијих правила и њихово објашњавање. Самостално решавање примера	Разликују придеве од прилога у реченици
- први кондиционал	1	Индивидуални разговори Истицање најважнијих правила и њихово објашњавање. Самостално решавање примера	Користе први тип условних реченица
	9		

3. ФИЗИКА

Садржај програма	Број часова	Активности у васпитнообразовном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Кретање	3	Ученик: треба да посматра кретање тела, уз помоћ наставника изведе закључак, уради просте задатке и дискутује решења	-индивидуални рад -фронтални рад	Ученик треба да: стекне представу; препозна величине које карактеришу кретање; зна шта је брзина и која је њена мерна јединица
Сила	2	Ученик: треба да посматра различита деловања између тела и уз помоћ наставника дође до закључка	-индивидуални рад -фронтални рад	Ученик треба да на основу узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања, која се мери динамометром и зна њену мерну јединицу
Мерење	2	Ученик: посматра разна мерила и инструменте; уз помоћ наставника мери неке физичке величине; записује и изводи закњучак	-индивидуални рад -фронтални рад	Ученик треба да: научи мерење физичких величина: дужине, времена и запремине; зна уређаје за њихово мерење и њихове мерне јединице
Маса и густина	3	Ученик: посматра уз помоћ наставника, уочава, врши мерење, записује, закључује и решава једноставне задатке	-индивидуални рад -фронтални рад	Ученик треба да: добије преставу о маси; зна уређај за мерење масе и њене мерне јединице; уме да израчуна густину и зна мерну јединицу густине
Притисак	2	Ученик: посматра, уз помоћ наставника наводи примере за притисак, решава једноставне задатке	-индивидуални рад -фронтални рад	Ученик треба да: зна да израчуна притисак и да зна његову мерну јединицу; зна Паскалов закон; зна шта је атмосферски и хидростатички притисак

4.ГЕОГРАФИЈА

Садржај програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовно-васпитном раду
ПЛАНЕТА ЗАМЉА	4	-методом дијалога представља хидро сферу и био сферу на Земљи.	-размишљају -постављају питања - на карти показују делове светског мора -упознају биљни и животињски свет на Земљи.
СТАНОВНИШТВО, НАСЕЉА, ПРИВРЕДА	1	-представља методом демонстрације становништво и привреду на Земљи	-бележе земље са најмањим и највећим бројем становништва
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	5	-методом разговора упознати са подело Европе на регије и политичку поделу регија.	- показују на карти државе и главне градове Европе

5. ИСТОРИЈА

Садржај	**Број часова**	**Начин реализације програма**	**Врсте активности у образовно-васпитном раду**
Основе феудалног друштва	2	Објашњавање основних појмова везаних за феудализам (феуд, феудалац, вазал, сениор...) Читање одломака из књиге и анализирањеучимо учење	Слушају, питају, одговарају на питања, читају лекцију из књиге заједно са наставником
Сналажење на историјској карти:Византија, Франачка, српске земље у раном средњем веку, државаНемањића, Бугарска, Угарска, ширење Турске на Балкану	2	Задавање појмова и њихово налажење на различитим историјским каретама Учење читања историјске карте	Проналазе задате појмове на карти Сналазе се на карти: читају ознаке...
Сналажење у историјским изворима и њихова анализа: песме Косовског циклуса, текстови о Светом Сави	1	На примерима историјских извора тражити податке, извлачити закључке, повезивати их са ученим градивом	Читање историјских извора, проналажење одговора, анализа, препознавање једноставних информација које нам нуди извор...

Представљање градива кроз адекватне дијапозитиве	1	Кроз дијапозитиве обновити лекцију, или објаснити оно што није јасно	Посматрају дијапозитиве, питају, одговарају на питања наставника
Занимљива историја: Змајев витешки ред и Милош Обилић, Марко Краљевић	1	Повећање заинтересованости за активности из историје	Квизови, асоцијације, гледање цд-ова и Двд-ијева
Припремање за контролни	1	Прорађивање пређеног градива по целинама	Вежбање, проналажење на карти, одговарање на питања...

6. ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања	Активности у образовноваспитном раду
ТЕКСТОВИ: **читање** • **In bocca al lupo, ragazzi!** • **Andiamo al cinema 3D!** • **Sono arrivati i nuovi vicini!** • **A Carnevale ogni scherzo vale!** • **Voglio un gelato!** • **Facciamo le decorazioni di Pasqua! Sul campo da tennis Quanto e` bella l`estate!** **Усвајање основног тематског вокабулара** **Разумевање најједноставнијих питања** **Давање одговора на најједноставнија питања везана за текст**	**5**	Читање (изворни говорник и/или наставник), Издвајање и подвлачење кључних речи из основних текстова најпре у смеру италијанско -српски, а онда, у зависности од успешности, и у обратном смеру српско-италијански	-слушају аудио и нааставника и понављају - сами читају -подвлаче у тексту кључне речи по упутству наставника -учествују у лудичким активностима

ГРАМАТИКА - **Редни бројеви** - **Повратни глаголи** - **Присвојни придеви** - **Инхоативни глаголи** - **Модали**	**4**	- издвојити редне бројеве и објаснити њихово слагање са именицом -написати глаголске промене, објаснити значења и употребу -дијалошком методом увежбавати -монолошком методом увежбавати форму и наставке Обавезне лудичке активности	- слушају и понављају Подвлаче и траже сличне примере - кроз игру увежбавају - у писаној форми примењују и траже их у делу познатог текста

7. МАТЕМАТИКА

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у образовно-васпитном раду
Цели бројеви	4	- Савлађивање основних операција с природним и целим бројевима,као и усвајање основних својстава тих операција кроз решавање једноставнијих задатака	- Постављају питања. Решавају задатке у свескама и на табли. Размишљају, одговарају,коментаришу,раде домаће...
Рационални бројеви	5	- Савлађивање основних операција с рационалним бројевима,као и усвајање основних својстава тих операција кроз решавање једноставнијих задатака.	- Постављају питања. Решавају задатке у свескама и на табли. Размишљају, одговарају,коментаришу,раде домаће...
Троугао	4	Поновити основна знања о троуглу и демонстрирати решавање простијих задатака са троуглом Разликовати врсте троуглова и савладати збир унутрашњих и спољашњих углова Савладати основне конструкције троугла	- Схватају појам троугла - Разликују врсте троуглова - Умеју да конструишу троугао - Умеју да израчунају углове
Четвороугао	3	Укратко поновити основне појмове о четвороуглу, а затим решавати једноставније задатке. Одговарати на постављена питања,отклањати дилеме ученика Разликовати врсте четвороуглова и савладати збир унутрашњих и спољашњих углова Савладати основне конструкције четвороугла	- Знају шта је четвороугао. - Умеју да конструишу четвороугао. - Знају да израчунају углове четвороугла - Разликују врсте четвороуглова

Површина четвороугла и троугла	7	Обновити површину правоугаоника и квадрата и објаснити појам површине Савладати формуле и њихову примену када су елементи непосредно дати Инсистирати на изједначавању мерних јединица	Рачунају површину правоугаоника и квадрата. Знају формуле за површину одговарајућих фигура. Израчунавају површину на основу датих елемената

8. СРПСКИ ЈЕЗИК

Српски језик – допунска настава 6.					
Садржаји програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин остваривања програма
-гласовне промене -глаголски облици -функција речи у реченици -разумевање књижевног -облици казивања	9	-слуша -чита -пише -развија љубав према матерњем језику -пита и разговара	-саопштава -објашњава -мотивише -проверава -указује на неправилности скицира -развија способност ученика	оспособљава за усвајање основних знања из књижевности, граматике -оспособљава за самостални говор -мотивише за учење -развијање осећања за самостални стваралачки рад	-објашњавање правила -рад на једноставним примерима и реченицама -коришћење очигледности и поступности -прилагођа-вање садржаја психофизич-ким способностима ученика -систематско праћење рада сваког ученика

11.ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ПЛАН РАДА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

1. ГЕОГРАФИЈА

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА 72 (2 ЧАСА НЕДЉНО)
БРОЈ ЧАСОВА ЗА ОБРАДУ: 42
БРОЈ ЧАСОВА ЗА УТВРЂИВАЊЕ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈУ: 30

Циљ наставе географије у седмом разреду је стицање и усвајање знања и умења и законитости физичке, друштвене и регионалне географије ваневропских континената и читавог света неопходна за разумевање савремене стварности, за развој и неговање патриотизма и међународног разумевања као и за примену географских знања у пракси и за даље образовање и самообразовање.

-Развијање географског начина мишљења и свесног, позитивног начина понашања у географској средини

ЗАДАЦИ:

Упознати нове појмове из географије као основа за целовито географско поимање света и оспособљавање ученика да пред географском картом света умеју да мисле и расуђују-упознају основне природне и друштвене карактеристике ван временског простора и стекну елементарне способности за праћење економских и друштвених активности и промене у савременом свету

Упознати географске специфичности великих регионалних целина и континената на земљи, карактеристике развоја појединих држава и народа у свету, ако и њихов допринос општем развоју човечанства. Оспособити се за самостално стицање географских знања каоја су неопходна савременом човеку у времену када савремени свет постаје јединствена економска, културна и политичка целина.

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	стандарди	међупредметне компетенције	исходи	Број часова по теми	Број часова за	
						обраду	остале типове часова
1.	**УВОД У РЕГИОНАЛНУ ГЕОГРАФИЈУ СВЕТА**		– Комуникација – Учење – Сарадња – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** разуме принципе на основу којих се издвајају географске регије -опише различите начине издвајања географских регија - схвати да се регије разликују по величини и хијерархији -уочава да се државе разликују по вредности БДП -издваја најсиромашније и најбогатије државе света - правилно користи разноврсне изворе географских података -међусобно упоређује географске податке за различите државе -користи интернет као извор информација и података	**2**	**1**	**1**
2.	**ЕВРОПА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ1.4.1.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -издвоји и на карти покаже географске регије Европе - објасни утицај географског положаја на	**30**	**19**	**11**

		ГЕ2.4.1. ГЕ3.4.1. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	основне географске одлике појединих регија Европе -издвоји и на карти покаже основне рељефне целине географских регија Европе -издваји типове климе појединх регија и, уочи њихове одлике и распростирање -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -укаже на густину насељености, природни прираштај, миграције и специфичне структуре становништва појединих регија Европе и одабраних држава -у одређеним изворима проналази, обрађује и пореди податке о становништву регија и одабраних држава - истакне културно-цивилизацијске тековине појединих регија и одабраних држава Европе - разуме утицај природних ресурса на степен и специфичности економске развијености појединих регија и одабраних држава Европе -уочи и на карти Европе покаже државе појединих регија -уочи специфичности географског положаја, природних и друшвених одлика појединих регија Европе -упореди географске одлике појединих регија Европе -разуме географске специфичности одабраних држава Европе и међусобно их пореди -препозн негативне примере човековог утицаја на животну средину специфичне за поједине регије Европе -анализира позитивне примере човековог утицаја на животну средину у појединим регијама Европе -разуме утицај Европске уније на демографске, е економске и политичке			

				процесе у Европи и свету -на немим картама црта тематске карте географских регија Европе и одабраних држава и издваја њихове географске специфичности			
3.	**АЗИЈА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** - дефинише географски положај Азије, њене границе и везе са другим континентима - на карти покаже океане и мора који окружују Азију -издвоји и на карти покаже највећа острва и архипелаге, полуострва. мореузе и морске пролазе Азије -уочи разноврсност облика рељефа и начина његовог постанка -на карти Азије издвоји главне рељфне целине -анализира утицај географске ширине, рељефа и околних океана и мора на разноврсност климеАзије -на карти показује распростирање појединих типова климе Азије -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -објасни неравномерност у простирање хидрографсјих објеката Азије - на карти издвоји сливове и покаже највеће реке и језера Азије -уочи јасно изражене и разноврсне природне зоне Азије -објасни постанак пустиња специфичних за Азију -разуме разноврсност демографских одлика Азије -исткне културно-цивилизацијске тековине Азије и њених појединих народа и држава -на карти покаже поделу на географске	**16**	**10**	**6**

				регије и државе Азије -уочи специфичности географског положаја, природних и друшвених одлика појединих регија Азије -упореди географске одлике појединих регија Азије - на немим картама црта тематске карте географских регија Азије и издваја њихове географске специфичности			
4.	**АФРИКА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** - дефинише географски положај Африке, њене границе и везе са другим континентима - на карти покаже океане и мора који окружују Африку -издвоји и на карти покаже највећа острва и архипелаге, полуострва. мореузе и морске пролазе Африке -уочи једноличност рељефа Африке - издвоји и на карти покаже облике рељефа Африке -разуме утицај специфичног географског положаја Африке у односу на екватор на симетрични распоред типова клима и природних зона -анализира и пореди одлике типова климе Африке -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -уочи неравномеран распоред хидрографске мреже Африке -на карти покаже највеће реке и језера Африке -разуме основне одлике становништва, нарочито неравномерну густину насељености -уочи проблем пркомерног природног прираштаја на економске одлике појединих регија и држава -анализира утицај тешке колонијалне	**10**	**6**	**4**

				прошлости на одлике становништва, привреде и политичку поделу -на карти покаже поделу Африке на географске регијеи државе -уочи специфичности географског положаја, природних и друштвених одлика појединих регија Африке -упореди географске одлике појединих регија Африке - на немим картама црта тематске карте географских регија Африке и издваја њихове географске специфичности			
5.	**СЕВЕРНА АМЕРИКА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -објасни порекло назива Америка -уочи поделу америчког копна на основу географских одлика и говорног језика - дефинише географски положај Северне Америке, њене границе и везе са другим континентима - на карти покаже океане и мора који окружују Северну Америку -издвоји и на карти покаже највећа острва и архипелаге, полуострва. мореузе и морске пролазе Северне Америке -разуме простирање и одлике рељефних целина С. Америке -на карти издвоји и покаже рељфне целине -анализира утицај отворености континента у правцу север-југ,. рељефа и океана на распрострањеност и одлике типова климе и прродних зона -анализира клима-дијаграме и међусобно их пореди -на карти издвоји и покаже најважније реке и језера -разуме појам Англоамерика	**5**	**3**	**2**

				-објасни расну, етничку и културну разноликост Ангкоамеике -уочи специфичности урбаног раздвоја, издвоји и на карти покаже највеће градове и мегалополисе -анализира насатнак и одлике високопродуктивне привреде -разуме географски положај и специфичности Средње Америке - на карти показује државе Средње Америке -на немим картама црта тематске карте Северне Америке и издваја њене географске специфичности			
6.	**ЈУЖНА АМЕРИКА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -дефинише географски положај Јужне Америке, њене границе и положај у односу на друге континенте - на карти покаже океане и мора који окружују Ј. Америку -уочи слабу разуђеност обала -издвоји и покаже рељефне целине -анализира утицај географског положаја на одлике климе и распореда природних зона -објасни густу речну мрежу и постојање Амазона -схвати утицај колонијалне прошлости на сваремене одлике становништва -издвоји глане природне ресурсе и објасни њихов утицај на привредне одлике Ј. Америке -на карти покаже политичку поделу Ј. Америке и веће градове -на немим картама црта тематске карте Јужне Америке и издваја њене географске специфичности	**3**	**2**	**1**

7.	**АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.	– Комуникација – Учење – Сарадња – Дигитална – Рад са подацима и информацијама – Одговоран однос према околини – Естетичка	**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -разуме специфичност географског положаја Аустралије и њену изолованост -уочи слабу разуђеност обала и уочи постојање Великог коралног гребена -објасни чињеницу да је Аустралија земља-континент -схвати геолошку прошлост Аустралије и утицај одлике савременог рељефа -на карти покаже рељефне целине -истакне факторе који су довели до формирања пустиња на највећем делу континента -анализира узроке недостатка површинске хидрографије -објашњава постојање специфичног живог света и његове одлике -разуме одлике становништва и привреде -на карти уочава специфичност географског положаја Океаније -разуме разлике у начину постанка острва Океаније -издваја и на карти показује острвске групе и поједине државе Океаније -на немој карти издваја географске специфичности Океаније	**3**	**2**	**1**
8	**ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ**	ГЕ1.4.2. ГЕ2.4.2 ГЕ3.4.2. ГЕ2.1.2 ГЕ2.1.3. ГЕ2.1.4. ГЕ3.1.3. ГЕ3.2.2.		**По завршетку наставне теме ученик ће бити у стању да:** -разуме специфичност географског положаја и постојања поларних области -уочи постојање две поларне области: Арктика и Антарктика -објасни сличности и разлике између поларних области -разуме историјат истраживања и садашњи значај поларних области - на немој карти приказује њихове специфичности	**2**	**1**	**1**

	ГОДИШЊА СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГРАДИВА				**1**		**1**
	Укупно				**72**	**44**	**26**

2. ИСТОРИЈА

(2 ЧАСА НЕДЕЉНО, 72 ЧАСА ГОДИШЊЕ)

УСПОН ЕВРОПЕ

- Основне одлике Новог века
- Велика географска открића
- Градови у Новом веку
- Хуманизам и ренесанса
- Реформација и противреформација
- Апсолутистичке реформације
-

СРПСКИ НАРОД ПОД СТРАНОМ ВЛАШЋУ ОД XVI ДО XVIII VEKA

- Турска освајања, држава; друштво од XVI do XVIII veka

- Положај Срба у Турској
- Српска православна црква
- Срби у ратовима Аустрије; Млетачке републике против Турске
- Сеобе Срба
- Срби под Хабзбуршком и Млетачком влашћу
- Почеци грађанске класе код Срба

ДОБА РЕВОЛУЦИЈЕ

- Индустријска револуција,
- Политичке револуције
- Француска револуција
- Наполеоново доба
- Револуције 1848/49
- Уједињење Италије и Немачке
- Грађански рат у САД-у
- Велике силе и Источно питање и Балкански народ

НОВОВЕКОВНЕ СРПСКЕ ДРЖАВЕ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

- Српска револуција 1804/35
- Први српски устанак
- Други српски устанак
- Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића
- Уставобранитељски режим 1842/58

- Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића
- Србија на путу ка независности 1868/78
- Црна Гора у доба Владичанства
- Кнежевина Црна Гора

СРПСКИ НАРОД ПОД СТРАНОМ ВЛАШЋУ ОД КРАЈА XVIII ВЕКА ДО СЕДАМДЕСЕТИХ ГОДИНА XIX ВЕКА

- Срби под Хабзбуршком влашћу
- Положај Срба у Турској

3. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Назив предмета	**ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**
Циљ	**Циљ** учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.
Разред	**Седми**
Годишњи фонд часова	**72 часа**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; – повеже ергономију са здрављем и конфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; – истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; – повеже занимања у области техника и технологја са сопственим интересовањем; – разликује врсте транспортних машина; – повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност бицикла; – демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда; – самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; – користи CAD технологију за креирање	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	Појам, улога и развој машина и механизама. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. Зависност очувања животне средине од технологије.
	САОБРАЋАЈ	Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.

техничке документације; – образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; – управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; – аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизама на једноставном примеру; – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; – објасни основе конструкције робота; – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом; – самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, потупак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ; – врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје;	**ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	Специфичности техничких цртежа у машинству. Ортогонално и просторно приказивање предмета. Коришћење функција и алата програма за CAD. Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.
	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). Елементи машина и механизама (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). Производне машине: врсте, принцип рада,

– процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).		појединачна и серијска производња. Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.
	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.

Кључни појмови садржаја: машинство, саобраћај, техничка документација, енергетика, заштита личне безбедности и животне средине, предузимљивост и иницијатива.

4. ЛИКОВНА КУЛТУРА

(1 ЧАС НЕДЕЉНО, 36 ЧАСОВА ГОДИШЊЕ)

Циљ и задаци

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима , развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје , као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	5	4	3	5	3						7	13	20
2.	КОМУНИКАЦИЈА						2	4	4	1		7	4	11
3.	УМЕТНОСТ ОКО НАС									3	2	2	3	5
4.														
5.														
6.														
УКУПНО		5	4	4	3	2	4	5	4	2	3	16	20	36

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Решавање проблема, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка, одговоран однос према околини и комуникација		– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад;
2.	КОМУНИКАЦИЈА	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација		– разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;
3.	УМЕТНОСТ ОКО НАС	Рад с подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву		– прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – предлаже идеје за уметничку рециклажу,

				хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; – разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.

5. БИОЛОГИЈА

(2 ЧАСА НЕДЕЉНО, 72 ЧАСА ГОДИШЊЕ*)*

Циљ наставе биологије је да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост, да се оспособе да решавају задатке и проблеме у новим ситуацијама, да образлажу своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивацију за учење и заинтересованост за предмете, да упознају грађу и функционисање људског организма, развију здравствену културу, хигијенске навике и схвате значај репродуктивног здравља.

Оперативни задаци

- научити основне податке о развоју људске врсте , етапама савременог човека и његов еволутивни положај
- упознати грађу ћелије, ткива и повезаност органа и органских система у целину
- упознати грађу и улогу коже
- упознати облик и грађу костију и мишића
- упознати грађу и функцију нервног система и чула
- упознати грађу и функцију жлезда са унутрашњим лучењем и њихову повезаност са нервним системом
- упознати грађу и функцију система органа за варење
- упознати грађу и функцију система органа за дисање

- упознати грађу и функцију система органа за циркулацију
- упознати грађу и функцију система органа за излучивање и њихов значај за промет материја
- упознати грађу и функцију система за размножавање, фазе у полном сазревању човека и биолошку регулацију процеса везаних за пол
- упознати најчешћа обољења и повреде органских сиситема човека
- науче основна правила пружања прве помоћи
- развијају неопходне хигијенске навике
- схвате значај здравст. културе и репродуктивног здравља
- схвате значај и улогу породице у развоју, опстанку, напретку људског друштва као и последице њеног нарушавања.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

ПОРЕКЛО И РАЗВОЈ ЉУДСКЕ ВРСТЕ (4)

- антропологија
- порекло и историјски развој човека
- преци данашњег човека
- људи данас

ГРАЂА ЧОВЕЧЈЕГ ТЕЛА (59)

- нивои организације биолошких система
- кожни систем човека
- скелетни систем човека
- нервни систем човека

- систем жлезда са унутрашњим лучењем
- сиситем чулних органа
- систем органа за варење
- систем органа за дисање
- систем органа за циркулацију
- систем оргна за излучивање
- систем органа за размножавање

РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЉЕ (9)

-дефиниција здравља

- пубертет и адолесценција

- проблеми везани за период одрастања

-почетак полног живота- хумани односи међу половима

- ризично понашање и сексуално преносиве болести

- значај планирања породице, наталитет

6. ХЕМИЈА

1. ХЕМИЈА И ЊЕН ЗНАЧАЈ (1+0+2)

-упознати ученике са предметом проучавања хемије и њеним значајем

-лабораторијско посуђе

-самостални рад

2. Основни хемијски појмови (6+5+3)

-уочити разлику између физичке и хемијске супстанце

-физичке и хемијске промене

3. Атом (7+8+1)

- Појам атома

-Грађа атома (протони, неутрони, језгро, електрони)

-Периодни систем елемената

4. Молекули (7+7+1)

-Појам молекула

-Везе у молекулима

-Валенца елемената

5. Хомогене смеше (4+3+2)

-раствори

-разлика између растварача и раствора

-оглед концентровани-разређени раствор

6. Хемијске једначине (7+9+1)

-упознати ученике са хемијским једначинама

-хемијска анализа и синтеза

-закон о одржању масе

-закон сталних односа маса

-количина супстанце, мол, моларна маса

-хемијско рачунање

7.МАТЕМАТИКА

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
1.	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	МА.1.1.1., МА.1.1.2. МА.1.1.3., МА.1.1.4. МА.1.1.5., МА.1.1.6. МА.1.2.1., МА.1.3.2. МА.1.3.3., МА.1.3.6. МА.1.4.1., МА.1.4.4. МА.1.5.1., МА.1.5.2., МА.2.1.1., МА.2.1.2. МА.2.1.3., МА.2.1.4. МА.2.2.5., МА.2.3.1. МА.2.3.2., МА.2.3.6. МА.2.4.1., МА.2.4.3., МА.2.5.1. МА.2.5.2. МА.2.5.3., МА.3.1.1. МА.3.1.2., МА.3.1.3. МА.3.3.1., МА.1.2.1. МА.3.5.2., МА.3.5.3.
2.	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
3.	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	Компетенција за учење, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
4.	МНОГОУГАО	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
5.	КРУГ	Компетенција за учење, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
5.	ОБРАДА ПОДАТАКА	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	

8. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Назив предмета	**ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**
Циљ	**Циљ** учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.
Разред	**Седми**
Годишњи фонд часова	**36 часова**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана; – разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности;	**ИКТ**	Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). Рад у програму за растерску графику. Рад у програму за векторску графику. Израда гиф анимација. Коришћење алата за снимање екрана.
	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	URL, DNS, IP адреса. Хипервеза и хипертекст. Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама /упитницима...) у облаку.
	РАЧУНАРСТВО	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у

– препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији; – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка: – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.		области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката. Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.
	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задака.

Кључни појмови садржаја: логичка структура и садржај документа, пиксел, резолуција, растерска и векторска графика, RGB и CMYK палете боја, гиф анимација, хипервеза, URL, електронска пошта, текстуални програмски језик, 2Д графика.

Задаци:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе информатике и рачунарства сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе информатике и рачунарстава буду у пуној мери реализовани;
- упознавање основних појмова из информатике и рачунарства;
- развијање интересовања за примену рачунара у свакодневном животу и раду;
- подстицање креативног рада са рачунаром;
- оспособљавање за рад на рачунару.

Оперативни задаци

Ученици треба да се:

- оспособе за примену рачунара у области информација и комуникација;
- упознају са опасностима на Интернету и начинима заштите од њих;
- упознају са основама програма за снимање и обраду звука;
- упознају са основама програма за снимање и обраду видео записа;
- оспособе за израду мултимедијалних презентација;
- оспособе за писање једноставних програма;
- упознају са основама програма за цртање и графички дизајн
- упознају са образовним софтвером.

9. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљеви – да се осигура да сви ученици стекну базичну уметничку и језичку писменост, да решавају проблеме и задатке у новим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење, да развију мотивисаност за учење, да упознају музичке културе кроз обраду тема повезаних са музиком различитих епоха, да развију музикалност и креативност, да негују смисао за заједничко и индивидуално музицирање.

Задаци – стварање знања о музици различитих епоха,

-развијање способности извођења музике певањем и свирањем,

-развијање навике слушања музике и разумевања исте,

-подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике),

-даље упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности,

-стварање одељенских ансамбала.

Оперативни задаци

-певање и свирање, по слуху и из нотног текста,

-као и теме познатих композитора,

- упознавање музичке праисторије, античке епохе, средњег века, ренесансе, барока и класике кроз сагледавање друштвене функције музике, видова музицирања, карактеристичних жанрова, облика и инструмената, као и најистакнутијих стваралачких личности,

-утврђивање појмова из основа музичке писмености,

-обрада мелодијског мола, појам каденце,

-обрада мешовитих тактова (7/8, 5/8 – на примерима народних песама),

-утврђивање и обрада појмова мелодија, ритам, темпо, метар, динамика, хармонија, полифонија, хомофонија.

10. СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да се осигура да сви ученици стекну језичку писменост, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за поједине садржаје, да овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика

-стварање могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе српског језика сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе српског језика буду у пуној мери реализовани

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује

- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика

- упознавање језичке појаве и појмова, овладавање нормативном, граматичком и стилским могућностима српског језика

-оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и питаоца)

-развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности

-развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза

-оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно-уметничких дела разних жанрова

-упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу

-развијање потребе за књигом, способности да се њиме самостално служе као извором сазнања;

-навикавање на самостално коришћење библиотеке)школске, месне);

-потпуно владање начином вођења дневника о прочитаним књигама;

-усвајање основних теоријских и функционалних појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности

-упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности као и других уметничких остварења;

-развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује

-подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво

-подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.)

-васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности.

-развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ГОДИШЊИ РАСПОРЕД ГРАДИВА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ЈЕЗИК	9	7	9	7	6	5	5	10	6	1	23	32	65
2.	КЊИЖЕВНОСТ	7	4	6	2	5	8	5	4	5	3	48	11	49
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1	7	1	4	0	2	6	0	5	4	4	26	30
УКУПНО		17	18	16	13	11	15	16	14	16	8	75	69	144

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.8. СЈ.1.3.10. СЈ.2.3.1. СЈ.2.3.5. СЈ.2.3.6. СЈ.3.3.5.	разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; уочи делове именичке синтагме; искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; разликује граматички и логички субјекат; разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; идентификује врсте зависних реченица; примени основна

				правила конгруенције у реченици; доследно примени правописну норму; разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;
2.	КЊИЖЕВНОСТ	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ. 1.4.1. CJ. 1.4.2. CJ. 1.4.3. CJ. 1.4.4. CJ. 1.4.5. CJ. 1.4.6. CJ. 1.4.7. CJ. 1.4.8. CJ. 1.4.9. CJ. 2.4.1. CJ. 2.4.2. CJ. 2.4.4. CJ. 2.4.5. CJ. 2.4.6. CJ. 2.4.7. CJ. 2.4.8. CJ. 2.4.9. CJ. 3.4.1. CJ. 3.4.2. CJ. 3.4.3. CJ. 3.4.5. CJ. 3.4.6.	користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у

			CJ. 3.4.8. ВЕШТИНА РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ: CJ. 1.1.1. CJ. 1.1.2. CJ. 1.1.4 CJ. 1.1.5. CJ. 1.1.6. CJ. 1.1.8 CJ. 2.1.1. CJ. 2.1.5. CJ. 2.1.7. CJ. 3.1.2.	одабраном лирском тексту; локализује књижевна дела из обавезног школског програма; разликује етапе драмске радње; разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује облике казивања (форме приповедања); идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано

				образложи свој став; доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; препоручи књижевно дело уз кратко образложење; упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	CJ.1.1.8. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.2.1.2. CJ.2.2.5. CJ.3.2.1. CJ.3.2.3.	говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на

			CJ.3.2.5.	чињенице; користи технички и сугестивни опис у изражавању; препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални).

11. ПЛАН РАДА НАСТАВЕ СТРАНИХ ЈЕЗИКА

План рада применљив је за извођење наставе страних језика, заступљених у школи: енглески, италијански, француски и немачки.

-Настава страног језика првенствено мора да испуни циљ наставе страног језика: стицање базичне језичке писмености код свих ученика, стицање способности да се снађу у свакој новонасталој ситуацији, да изразе и продискутују своје мишљење, да овладају комуникативним вештинама и развију методе учења страног језика.
-неопходно је спровести задатке наставе страног језика;
-развој отворености у комуникацији, уз битно уважавање свог првог културног наслеђа других језика и култура;
-развој свести о функционисању матерњег и страног језика;
-усвајање норми вербалног и невербалног комуницирања.
-обнављање већ обрађених тема у току претходних година учења страног језика.
У оквиру наставе задовољити неопходне стандарде:

-разумевање говора,
-разумевање писаног текста,
-усмено изражавање,
-писано изражавање,
-интеракција,
-медијација и
-комуникативна функција

У настави морају бити обухваћени следећи граматички саджаји:

1. Именице-рецептивно и продуктивно;
2. Члан;
3. Придеви-рецептивно и продуктивно;
4. Заменице-рецептивно и продуктивно;
5. Детерминатори;
6. Предлози-рецептивно и продуктивно
7. Глаголи, глаголска времена и начини;
8. Прилози и прилошке одредбе
9. Бројеви
10. Упитне реченице
11. Везници, речце.

11.12. Magyar nyelv

Új anyag földolgozása:	77 óra
Ismétlés:	25 óra
Házi olvasmány:	15 óra
Ellenőrzés:	15 óra
Összefoglalás:	12 óra

Évi óraszám: 144 óra

Циљеви **Célok**	**Задаци** **Feladatok**	**Садржај рада** **Tartalom**	**Фонд часова** **Óraszám**	**Методе** **Módszerek**	**Облици рада** **Munkaformák**	**Средства** **Eszközök**
1.A tanuló a tanult nyelvtani ismereteket tudatosan alkalmazza	A mondatfajták és a mondatrészek megismerése	A mondatfajták A.mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozók , jelzők, értelmezők	60	Verbális, textuális, illusztrativ	Frontális, egyéni és csoportmunka	Tankönyvek, Szótárak Lexikonok Képek Térképek Táblázatok Audiovizuális eszközök Természetes szemléltető eszközök Írói arcképek
2.Helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek elsajátitása. Szóbeli és írásbeli kommunikációs készség kialakítása	Az irásjelek használatáról szerzett ismeretek bővítése. A hangváltozások és a szófaj változásának összefüggése a helyesírással. A komunikációs készség fejlesztése	Az írásjelek szerepe Földrajzi nevek és tulajdonnevek toldalékolása. Hangváltozások a toldalékolásnál. Kommunikációs alapismeretek	8	Verbális, textuális, illusztrativ	Frontális, pármunka és csoportmunka	
3.Tudatosodjék, hogy az irodalom összefüggésben áll az összes tudománnyal és művészettel. Tudatosodjék a multikulturalizmus fontossága és előnye.	Értő és kreatív olvsóvá való nevelés. Információszerzésre és ismeretszerzésre való igény kialakítása. A könyvtárhasználat megismerése.	Prózai és lirai szövegek, valamint házi olvasmányok feldolgozása. Szóképek és alakzatok, valamint irodalmi fomák felismerése és alkalmazása	72	Verbális, textuális, illusztrativ	Frontális, egyéni, pár- és csoportmunka	
4. A szerzett ismeretek rögzítése	Az ismeretek rögzítése ismétlés útján	Az eddig tanult nyelvtani és irodalmi anyag ismétlése	4	Verbális, textuális	Frontális, egyéni	

Енглески језик

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	**УВОД/STARTER UNIT**	2										/	2	2
2.	**EXTREME LIVING**	6										2	4	6
3.	**CUMULATIVE REVIEW 1**	1										/	1	1
4.	**A BALANCING ACT**		7									3	4	7
5.	**CUMULATIVE REVIEW 2**		1									/	1	1
6.	**ART ALL AROUND US**		1	6								3	4	7
7.	**ADVENTURE**			1	7							2	6	8
8.	**THE FIRST WRITTEN TEST**					3						/	3	3
9.	**LET'S TALK**					3	5					3	5	8
10.	**FEARS**						2	6				2	6	8
11.	**CUMULATIVE REVIEW 3**							1				/	1	1
12.	**SCHOOL LIFE**							1	6			2	5	7
13.	**THE SECOND WRITTEN TEST**								1	2		/	3	3
14.	**GREEN PLANET**									6	3	2	7	9
15.	**CUMULATIVE REVIEW 4**										1	/	1	1
УКУПНО												19	53	72

Српски као нематерњи језик

<table>
<tr><th colspan="4">ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА</th></tr>
<tr><td>Школа/Место</td><td></td><td colspan="2">Према плану и програму објављеном у „Службеном гласнику-Просветном гласнику РС“ , бр. 15, година LXVII</td></tr>
<tr><td>Наставник</td><td></td><td rowspan="4">Циљ наставе</td><td rowspan="4">Циљ учења српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.</td></tr>
<tr><td>Предмет</td><td>Српски као нематерњи језик (Б програм)</td></tr>
<tr><td>Фонд часова</td><td>Недељни: 3 Годишњи: 108</td></tr>
<tr><td>Разред/одељење</td><td>7. разред</td></tr>
</table>

Редни бр. теме	НАСТАВНА ТЕМА	Време реализације				Број часова за						Број часова по теми
		I	II	III	IV	Обраду	Увежбавање	Утврђивање	Понављање	Проверу	Систематиза	
		септембар/ октобар	новембар/ децембар	јануар/ фебруар/ март	април/ мај/ јун							
1.	**ЈЕЗИК**	Етници (у окружењу); Творба перфективних глагола фреквентним префиксима: **у-, о-, на-, по-, из-, про-, с(а)-, по-, до-, за-, у-, од-, пре-;**	Творба именица за означавање места (простора и просторија) на којем се врши радња изведених суфиксима **-иште/-лиште, -оница**	Деминутиви именица изведени суфиксима **-ица, -ич/-чић, -це**; Збирне именице изведене суфиксом **-је**;	Творба имперфективних глагола суфиксима: **-а, -ава/-ева, -ива/-ија**;	**6**	**6**	**3**	**2**	**4**	**1**	**22**
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	Слободан Станишић: Волео сам школу и у школи; Народна песма: Диоба Јакшића (одломак); Народна љубавна песма, "Риба и дјевојка"	Воја Царић, "Путопис" (одломак); Мирослав Антић, "Плава звезда"	Доситеј Обрадовић, "Лав и лисица"; Народна прича, "У цара Тројана козје уши"; Бранислав Нушић, "Час географије; Бранко Ћопић, "Изокренута прича"; Иво Андрић, "Мостови" (одломак)	Душан Радовић, "Зашто људи раде"; Љубивоје Ршумовић, "Домовина се брани лепотом"; Алек Марјано, "На крају крајева дође и крај школске године"; Загонетке и пословице	**28**	**12**	**2**	**/**	**4**	**/**	**46**
3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	Све о мени...; Породица и пријатељи; Ораганизуј своје време	Одећа и обућа - одевање и обување, облачење; Лични кутак за посебан тренутак; Храна и пиће	Здравље је наше највеће богатство; Пријатне и непријатне ситуације; Знање је важно - у знању је моћ!; Спортом до спортског успеха и здравља	Градитељи граде, а људи се диве...; Куповина; Природа и временске прилике; Медији, уметност, култура	**14**	**15**	**5**	**1**	**4**	**1**	**40**
У К У П Н О Ч А С О В А						**48**	**33**	**10**	**3**	**12**	**2**	**108**

Р.БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**ЈЕЗИК**	- компетенција за целоживотно учење; - вештина комуникације; - рад са подацима и информацијама; - дигитална компетенција; - решавање проблема; - вештина сарадње; - вештина за живот у демократском друштву; - брига за здравље; - еколошка компетенција; - естетска компетенција.	СН.2.1.1. СН.2.1.2. СН.2.1.3. СН.2.1.4. СН.2.1.5. СН.3.1.1.	- разуме и користи предвиђени лексички фонд; - разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима; - користи нове граматичке моделе и лексичке јединице у функцији одредби и допуна; - саставља синтагме с конгруентним атрибутом у новим граматичким моделима;
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**		СН.2.2.1. СН.2.2.2. СН.2.2.3. СН.2.2.4. СН.3.2.1. СН.3.2.2. СН.3.2.3.	- савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; - искаже сопствени доживљај књижевног дела; - одреди тему, главни мотив, време и место дешавања радње; - разуме односе међу ликовима у тексту; - драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; - уочи кључне појединости у песми; - објасни/каже зашто му се неко књижевно дело свиђа или не; - препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;
3.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**		СН.2.3.1. СН.2.3.2. СН.2.3.3. СН.2.3.4. СН.2.3.5. СН.2.3.6. СН.3.3.1. СН.3.3.2. СН.3.3.3.	- разуме уобичајене информације у вези са свакодневним животним потребама и активностима; - разуме суштину кратког континуираног говореног и писаног текста (до 10 реченица) са познатом лексичком и граматичком структуром изговореног разговетно спорим темпом; - усмено или писмено продукује краћи текст (око 5 реченица), исприча догађај, дâ налоге или саопшти своје намере, жеље и потребе; - чита споријим темпом краће текстове, писане ћирилицом или латиницом који садрже познату граматичку структуру и лексику; - на основу познатог текста изводи једноставне закључке; - пише кратке и једноставне текстове у вези са предвиђеним темама и садржајима.

ПРЕДМЕТ: Италијански језик **РАЗРЕД: седми** **Недељни фонд часова: 2**

Уџбеник: ***Amici 3, Завод за уџбенике Београд***

ОБЛАСТ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1	Unità 1: Siamo tornati dalle vacanze!	9										3	6	9
2	Unità 2: Voglio andare a vivere in campagna!	1	9	1								4	7	11
3	Unità 3: E tu, cosa farai da grande?			5	7	2						4,5	9,5	14
4	Unità 4: Feste, feste...ma anche solidarietà!					4	4					4	4	8
5	Unità 5: Viva lo sport e la vita sana!						3	8				3,5	7,5	11
6	Unità 6: Che fame, ragazzi!							2	5	4		3,5	7,5	11
7	Unità 7: Tutti in viaggio!									4	4	3	5	8
	Укупно	10	9	6	7	6	7	10	5	8	4	**25,5**	**46,5**	**72**
												25,5	**46,5**	**72**

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
1. Unità 1 **Siamo tornati dalle vacanze!** Употреба израза за означавање особине која је присутна у изузетно високом степену и особина присутним у највишем/ најмањем степену; разговор о прошлим радњама и догађајима; разговор о различитим видовима одмора; опис личности, предмета, места у прошлости.	Ученик је у стању да говори о свом распусту користећи перфекат. Ученик разуме употребу перфекта. Ученик је у стању да опише свој распуст. Ученик уме да наведе различите врсте смештаја на одмору. Ученик уме да наведе спортове који се могу практиковати на распусту и поједина превозна средства која користимо за путовања. Ученик је у стању да изрази различите видове одмора. Ученик правилно користи имперфекат глагола бити и имати. Ученик уме да употреби изразе за означавање особине која је присутна у изузетно високом степену и особина присутним у највишем/ најмањем степену. Ученик је у стању да препозна и наведе неколико чињеница из историје и географије Италије и Србије и да упореди културе две земље.	- Речи и изразе који се односе на тему: viaggi e vacanze, sport e attività sportive (immersioni, sci nautico, windsurf...), destinazione, mezzi di trasporto, sistemazione, partire, viaggare, espressioni geografiche (isole, monti, penisola...).	**9**	**3**	**6**
Корелација са другим предм.	Унутар предмета, физичко васпитање, географија, историја, матерњи језик				
Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.31. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.5. 2.3.6.				
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, вештина сарадње				
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи.				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
2. Unità 2 **Voglio andare a vivere in campagna!** Разговор о животу у граду и на селу; израда интервјуа; поређење две особе/ ствари/ радње или поређење две карактеристике личности/ ствари/ радње.	Ученик је у стању да именује одређене животиње које живе на селу и појмове који се односе на град. Ученик уме да изрази разлику између живота у граду и на селу. Ученик правилно користи потенцијал глагола желети и моћи. Ученик уме да пореди појмове. Ученик је у стању да конструише реченице употребном прогресивног презента. Ученик изражава методе за одржавање животне средине чистом. Ученик уме да наведе одлике италијанске регије Тоскана. Ученик уме да користи изразе са називима животиња.	- Речи и изразе који се односе на тему: campagna. città, animali, vita in campagna e in città (vita sana, aria fresca...), vantaggi/ svantaggi, combattere l'inquinamento (raccolta differenziata, ecologia, difesa dell'ambiente, buco dell'ozono, riscaldamento globale/ domestico...), Toscana e le sue caratteristiche.	**11**	**4**	**7**

Корелација са другим предм.	Грађанско васпитање, географија, матерњи језик
Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.5. 2.3.6.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, еколошка компетенција
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи. **Први контролни задатак**

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
3. Unità 3 **E tu, cosa farai da grande?** Описивање живота и уметничких дела познатих италијанских аутора; разговор о догађајима и плановима у будућности; разговор о личностима, животињама и предметима без понављања њиховог имена/ назива; писање и читање дневника са путовања.	Ученик је у стању да говори о животу и делима познатих италијанских личности. Ученик уме да наведе различите професије и занимања и опише их. Ученик правилно користи будуће време и говори о будућим догађајима и професији коју ће обављати када одрасте. Ученик правилно користи заменице у функцији датива. Ученик уме да наведе одлике главног града италијанске регије Тоскана - Фиренце. Ученик уме да наведе кључне карактеристике живота и рада Роберта Бенињија – једног од најпознатијих италијанских режисера и глумаца.	- Речи и изразе који се односе на тему: personaggi italiani famosi, arte (pittura, architettura, scultura), professioni e le loro caratteristiche (luoghi di lavoro, da grande io..., orario di lavoro) Firenze e le sue caratteristiche, Roberto Benigni.	**14**	**4,5**	**9,5**
Корелација са другим предм.	Историја, физика, хемија, математика, ликовна култура, географија, матерњи језик				
Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.				
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, дигитална компетенција, естетска компетенција, предузетничка компетенција				
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи. **Први писмени задатак**				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
4. Unità 4 **Feste, feste...ma anche solidarietà!** Питати и изразити датум; изражавање сумње, претпоставке и давање савета; употреба различитих временских израза; разговор о неодређеној количини личности и предмета.	Ученик је у стању да говори о италијанским празницима, њиховим карактеристикама и важним датумима. Ученик уме да опише омиљени празник. Ученик правилно користи потенцијал глагола требати. Ученик пита и изражава тачан датум. Ученик правилно изражава неодређену количину личности и предмета. Ученик је у стању да говори на тему волонтирања и како можемо помоћи другима. Ученик уме да наведе одлике тосканског града - Сијене. Ученик уме да користи изразе који се односе на празнике.	- Речи и изразе који се односе на тему: feste italiane (Capodanno, Natale, Pasqua, compleanno...), volontariato e solidarietà, progetti, iniziative, aiutare, persone anziane, persone disabili, fame nel mondo, violenza in famiglia, solitudine.	**8**	**4**	**4**
Корелација са другим предм.	Унутар предмета, верска настава, грађанско васпитање, географија, матерњи језик				
Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.18. 1.1.21. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.20. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.27. 2.1.28. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.3. 2.3.4.				
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, решавање проблема, вештина сарадње, вештина за живот у демократском друштву				
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи.				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Број часова по теми	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
5. Unità 5 **Viva lo sport e la vita sana!** Обављање телефонских позива и остављање порука; описивање физичких и спортских активности; писање биографије омиљеног спортисте; питати и дати савете који се односе на здрав живот; опис физичког изгледа личности.	Ученик је у стању да разуме и симулира телефонски разговор и остављање порука. Ученик уме да именује различите врсте спортова и наведе њихове одлике. Ученик правилно користи заповедни начин и даје савете о здрављу. Ученик уме да опише физички изглед других особа. Ученик уме да наведе делове тела и неправилну множину појединих делова тела. Ученик уме да изрази одређене здравствене проблеме и да разуме савет лекара. Ученик уме да наведе кључне карактеристике живота и рада Ђанлуиђија Буфона – једног од најпознатијих италијанских фудбалера. Ученик уме да користи изразе са називима делова тела.	- Речи и изразе који се односе на тему: messaggi telefonici, sport (costi, ambiente, benefici per il corpo), consigli del medico, ho mal di..., parti del corpo, descrivere le persone, aspetto fisico, identikit del calciatore (ruolo, squadre, carriera...).	**11**	**3,5**	**7,5**
Корелација са другим предм.	Унутар предмета, физичко васпитање, биологија, матерњи језик				

Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.127. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.8.
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, вештина сарадње, брига за здравље
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи. **Други контролни задатак**

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			
6. Unità 6 **Che fame, ragazzi!** Изношење предлога и изражавање слагања/ неслагања; Наручивање у ресторану и састављање здравог јеловника; писање рецепта; изражавање количине.	Ученик је у стању да говори о типичним италијанским јелима и италијанском менију. Ученик уме да наведе навике у исхрани Италијана. Ученик правилно изражава слагање и неслагање. Ученик уме да наручи јело у ресторану и састави здрав јеловник.Ученик је у стању да изрази своје навике у исхрани (шта једе за доручак, ручак, ужину и вечеру). Ученик правилно користи објекатске заменице. Ученик уме да наведе различите врсте тестенина. Ученик је у стању да наведе одлике тосканске кухиње и да напише рецепт. Ученик уме да користи изразе који се односе на исхрану.	- Речи и изразе који се односе на тему: menù, cibo, alimentazione, orari dei pasti, tipi di pasta, cucina (ingredienti, ricette, piatti tipici, avere fame...), esprimere accordo/ disaccordo (certo, non sono proprio d'accordo...).	**11**	**3,5**	**7,5**
Корелација са другим предм.	Унутар предмета, биологија, матерњи језик				
Стандарди постигнућа	1.1.1 . 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6 .1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.21. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.27. 2.1.28. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7.				
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, вештина комуникације, брига за здравље				
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи. **Други писмени задатак**				

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	**ИСХОДИ**	**НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**	**Број часова по теми**	**Обрада**	**Остали типови**
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:	**Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:**			

7. Unità 7 **Tutti in viaggio!** Питати и дати информације о путовањима и различитим превозним средствима; разговор о организацији путовања; описивање путовања у прошлости.	Ученик је у стању да говору о различитим превозним средствима и њиховим карактеристикама. Ученик уме да разговара о путовањима и да даје информације о њима. Ученик разуме употребу имперфекта и правилно користи ново глаголско време. Ученик правилно користи прилошку одредбу за место. Ученик уме да наведе одлике тосканског града - Пизе. Ученик препознаје и примењује типичне италијанске гестове у комуникацији.	- Речи и изразе који се односе на тему: mezzi di trasporto (convalidare il biglietto, allacciare le cinture, fare benzina, mettere le valigie nel bagagliaio...), viaggi, viaggiare, informazioni sui viaggi (orario, costi), vacanze, destinazioni, gesti.	**8**	**3**	**5**
Корелација са другим предм.	Техника и технологија, географија, матерњи језик				
Стандарди постигнућа	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4.				
Међупредметне компетенције	Компетенција за целоживотно учење, рад са подацима и информацијама, вештина комуникације				
Начин провере постигнућа	Наставник је у сталној комуникацији са учеником; наставник прати израду домаћих задатака, учешће ученика на часовима и сарадњу са осталим ученицима у раду или у групи. Наставник прати рад ученика на пројектима и самостални рад на платформи.				

Немачки језик **РАЗРЕД: седми** **Недељни фонд часова: 2**

Уџбеник: prima plus A2.2, Data Status

ОБЛАСТ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1	FITNESS UND SPORT	x	x									3	6	9
2	UNSERE FESTE		x	x								3	8	11
3	AUSTAUSCH			x	x							4	7	11
4	BERLINER LUFT				x	x						3	5	8
5	WELT UND UMWELT						x	x				4	8	12
6	REISEN AM RHEIN							x	x	x		3	8	11
7	EIN ABSCHIED									x	x	4	6	10
											УКУПНО:	**24**	**48**	**72**

Румунски језик

Ред. бр. наставне теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова по теми	Број часова за			
			обраду	утврђивање	систематизацију	друге типове часова
1.	**LITERATURĂ**	**55**				
a)	Lectură suplimentară	**8**	-	8	-	-
b)	Lectură şcolară	**47**	30	8	9	-
2.	**LIMBA**	**54**				
a)	Gramatica	**43**	32	4	7	-
b)	Ortografia	**7**	-	1	6	-
c)	Ortoepia	**4**	-	-	4	-
3.	**CULTURA EXPRIMĂRII**	**35**				
a)	Exprimare orală	**18**	10	4	4	-
b)	Exprimare în scris	**17**	10	4	3	-
	УКУПНО:	**144**	**82**	**29**	**33**	**-**

Наставни предмет: Француски језик ....

Ред. број наставне теме	Н А С Т А В Н Е Т Е М Е	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	**Unité 1: Une maison sur la colline + ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ**	12	4	6
2.	Први контролни задатак	1	0	2
3.	**Unité 2 :Voyage au désert**	10	4	6
4.	Први писмени задатак	3	0	3
5.	**Unité 3 :Noël en famille**	11	4	8
6.	Други контролни задатак	1	0	1
7.	**Unité 4 : Le projet de M. Sabatier**	10	4	6
8.	Трећи контролни задатак	1	0	1
9.	**Unité 5 : Le grand-père**	11	4	7
10.	Други писмени задатак	3	0	3
11.	**Unité 6: La grande croisière + Недеља сећања и заједништва**	9	4	5
	У к у п н о	72	24	48

12.ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Назив предмета **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Циљ **Циљ** учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Разред **Седми**

Годишњи фонд часова **108 часова**

<table>
<tr><th>ИСХОДИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</th><th colspan="2">ОБЛАСТ/ТЕМА</th><th>САДРЖАЈИ</th></tr>
<tr><td rowspan="2">– примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;
– сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама;
– упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;
– примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;
– примени атлетске дисциплине у складу са правилима;
– развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;
– одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;</td><td colspan="2">ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ</td><td>Основни садржаји
Вежбе за развој снаге.
Вежбе за развој гипкости.
Вежбе за развој аеробне издржљивости.
Вежбе за развој брзине.
Вежбе за развој координације.
Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</td></tr>
<tr><td>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ</td><td>Атлетика</td><td>Основни садржаји
Техника спринтерског трчања.
Истрајно трчање – припрема за крос.
Техника штафетног трчања
Скок удаљ.
Бацања кугле.
Скок увис.
Бацање „вортекс-а”.
Проширени садржаји
Скок увис (леђна техника).
Тробој.</td></tr>
</table>

– примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности; – изведе елементе одбојкашке технике; – примени основна правила одбојке; – користи елементе технике у игри; – примени основне тактичке елементе спротских игара; – учествује на такмичењима између одељења; – изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; – преплива 25 m техником краула, леђног краула и прсном техником; – процени своје способности и вештине у води; – скочи у воду на ноге и на главу; – рони у дужину у складу са својим могућностима; – поштује правила понашања у води, и око водене средине; – уочи ризичне ситуације у води и око ње; – вреднује утицај примењених вежби на организам; – процени ниво сопствене дневне физичке активности; – користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; – процени последице недовољне физичке активности; – примени мере безбедности у вежбању у		**Спортска гимнастика**	**Основни садржаји:** Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда. **Проширени садржаји:** На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби.
		Основе тимских и спортских игара	**Одбојка:** Основни елементи технике, тактике и правила игре. **Футсал:** Игра уз примену правила. **Рукомет:** Игра уз примену правила. **Кошарка:** Сложенији елементи технике, тактике и правила игре. **Активност по избору.**
		Плес и ритимика	**Основни садржаји** Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Вежбе са лоптом. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер. **Проширени садржаји** Састав са обручем.

школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекративних активности; – прихвати победу и пораз; – уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; – примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; – повеже значај вежбања за одређене професије; – вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; – подстиче породицу на редовно вежбање; – повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – користи здраве намирнице у исхрани; – разликује корисне и штетне додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;			Састав са лоптом. Састав са вијачом. Основни кораци rock n roll.
		Пливање и ватерполо	**Основни садржаји** **Пливање** Техника краула. Техника прсног пливања. Одржавање на води на разне начине и самопомоћ. Роњење у дужину до 10 m. Пливање 25 m одабраном техником на време. **Проширени садржаји** Мешовито пливање (две технике). **Ватерполо** Пливање са лоптом. Хватање и додавање. Шут на гол. **Проширени садржаји** **Пливање** Мешовито пливање. Игре у води. **Ватерполо** Основни елементи тактике и игра.
		Полигони	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	**Физичко вежбање и спорт**	**Основни садржаји** Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним

– чува животну средину током вежбања; – препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака; – води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.			ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање Планирање вежбања.
		Здравствено васпитање	**Основни садржаји** Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем. Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања. Прва помоћ након површинских повреда (посекотина и одеротина). Вежбање у различитим временским условима. Чување околине при вежбању. Последице конзумирања дувана и алкохола. Додаци исхрани – суплементи. Вежбање и менструални циклус. Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.

Кључни појмови садржаја: физичко вежбање, плес, одбојка, здравље, васпитање.

13.ФИЗИКА

Ред.бр	**Наставнатема**	**Месец**										**Обрада**	**Утврђивање**	**Укупно**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			

1.	***Сила и кретање***	**9**	**9**	**7**								**9**	**16**	**25**
2.	***Кретањеподдејство мсилетеже и силеотпора***			**1**	**6**	**5**						**5**	**7**	**12**
3.	***Равнотежатела***						**7**	**3**				**5**	**5**	**10**
4.	***Механичкирад, енергија, снага***							**5**	**8**	**1**		**5**	**9**	**14**
5.	***Топлотнепојаве***									**7**	**4**	**4**	**7**	**11**
Укупно		**9**	**9**	**8**	**6**	**5**	**7**	**8**	**8**	**8**	**4**	**38**	**44**	**72**

Редни број	**НАСТАВНА ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ**
1.	**Сила и кретање**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и предузетништво, естетска.	ФИ.1.2.1. ФИ 1.2.2. ФИ 1.2.3. ФИ 1.4.4. ФИ 1.6.1. ФИ 1.6.3. ФИ 2.2.1. ФИ 2.2.2. ФИ2.6.1. ФИ 2.6.2. ФИ 2.6.3. ФИ 2.7.1. ФИ 2.7.2.

			ФИ2.7.3. ФИ 3.2.1 ФИ 3.6.1. ФИ 3.7.1. ФИ 3.7.2.
2.	**Кретањеподдејством силетеже и силеотпора**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	ФИ 1.1.1. ФИ 1.2.1. ФИ 1.7.1. ФИ 1.7.2. ФИ 2.1.2. ФИ 2.6.1. ФИ 2.6.2. ФИ 2.7.2. ФИ 2.7.2. ФИ 3.2.1. ФИ 3.7.1. ФИ 3.7.2 ФИ.3.6.4.
3.	**Равнотежатела**	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, радсаподацима и информацијама.	ФИ 1.2.1. ФИ 1.7.2. ФИ 2.1.1. ФИ 2.1.2. ФИ 2.1.3. ФИ 2.1.4. ФИ 2.1.5. ФИ 2.4.3. ФИ 2.7.3. ФИ 3.1.1. ФИ 3.1.2. ФИ 3.7.2.
4.	**Механички рад, енергија, снага**	Компетенцијазаучење, комуникација, радсаподацима и информацијама, решавањепроблема, предузимљивост и оријентацијакапредузетништву, сарадња, дигиталнакомпетенција, однос према животној средини.	ФИ 1.7.1. ФИ 1.7.2. ФИ 2.4.1. ФИ 2.4.3. ФИ 2.5.1. ФИ 2.5.3. ФИ 2.6.1. ФИ 2.7.3. ФИ 3.5.1.

			ФИ 3.7.1. ФИ 3.7.2.
5.	**Топлотне појаве**	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према животној средини,предузимљивост и оријентацијакапредузетништву, естетска.	ФИ 1.5.1 ФИ 1.5.2. ФИ 1.7.2. ФИ 2.5.4. ФИ 2.5.5. ФИ 2.6.1. ФИ 2.7.3 ФИ 2.7.3. ФИ 3.5.2. ФИ 3.7.1. ФИ 3.7.2.

14.ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- разумеју значења кључних појмова који се односе на *грађанина, државу* и *власт*
- схвате историјски развој грађанских права и слобода
- се упознају са карактеристикама одговорног и активног грађанина
- разумеју место и улогу детета као грађанина у друштву
- разумеју однос између грађанских права појединца и општег добра
- се упознају са начинима развијања грађанске одговорности
- разумеју волонтерски покрет и значај волонтерских акција
- буду подстицани да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама;
- разумеју значај иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници
- разумеју неопходност постојања власти - се упознају са концептом ограничене власти - се упознају са институцијом Ђачког парламента.

Ред.бр. наставне теме	Назив наставне теме	Бр. часова по теми	Број часова за		
			Обраду новог градива	Утврђивање	Пројекти
I	УВОД	2	2	0	0
II	ГРАЂАНИН	19	10	3	6
III	ДРЖАВА И ВЛАСТ	7	5	2	0
IV	ЂАЧКИ ПАРЛАМЕНТ И ИНИЦИЈАТИВА	5	2	1	2
	ЗАВРШНИ ДЕО	3	0	3	0
УКУПНО		**36**	**19**	**9**	**8**

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН (НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ) ЗА VII РАЗРЕД

1.	Поглед уназад	19.	Извођење волонтерских акција
2.	Представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада	20.	Анализа извођења успешности волонтерских акција
3.	Грађанин и политика у прошлости	21.	Анализа извођења успешности волонтерских акција
4.	Грађанин и политика у прошлости	22.	Држава- појам
5.	Одговоран и активан грађанин	23.	Држава- историјски контекст развоја државе
6.	Одговоран и активан грађанин	24.	Власт- Неопходност постојања власти
7.	Дете као грађанин	25.	Власт- ограничена и неограничена власт
8.	Дете као грађанин	26.	Власт- владавина појединца, владавина закона
9.	Породица, школа, локална заједница, држава- заједнице у којима живимо	27.	Власт- демократија, Устав
10.	Права појединца и опште добро	28.	Власт- нивои власти и подела власти
11.	Одговорност (индивидуална)	29.	Место и улога Ђачког парламента по одредбама Закона о основама система образовања и васпитања

12.	Одговорност (грађанска)	30.	Начин функционисања Ђачког парламента
13.	Начин развијања грађанске одговорности: институционално и ванинституционално	31.	Избор теме демократском процедуром и покретање иницијативе да се о њој расправља у Ђачком парламенту
14.	Појам и значај волонтерског покрета	32.	Избор теме демократском процедуром и покретање иницијативе да се о њој расправља у Ђачком парламенту
15.	Вредности на којима почива волонтеризам	33.	Избор теме демократском процедуром и покретање иницијативе да се о њој расправља у Ђачком парламенту
16.	Избор волонтерских акција	34.	Израда речника кључних појмова
17.	Извођење волонтерских акција	35.	Израда речника кључних појмова
18.	Извођење волонтерских акција	36.	Шта носим са собом

12. ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ЗА ОСМИ РАЗРЕД

ПЛАН РАДА ЗА ОСМИ РАЗРЕД

1. СРПСКИ ЈЕЗИК

(4 часа недељно, 136 часова годишње)

Годишњи распоред градива из српског језика у осмом разреду основне школе

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	УКУПНО
1.	**ЈЕЗИК**	8	3	7	3	6	1	5	6	5	16	28	44
2.	**КЊИЖЕВНОСТ**	5	9	8	4	3	9	5	7	8	47	11	58
3.	**ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**	3					1					4	4
4.	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	0	7	0	5	3	4	5	1	3	7	22	29
5.	**ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**						1					1	1
УКУПНО		16	19	15	12	12	16	15	14	16	70	66	136

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	ЈЕЗИК	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.5. разликује просте речи од творевина; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) СЈ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) СЈ.1.3.18. зна основне податке о	– објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму; – примени основна правила о распореду акцената;

			пореклу и дијалекатској разуђености српског језика СЈ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму СЈ.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима	
2.	КЊИЖЕВНОСТ	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог	чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима

			СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући	живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;

			се на само дело СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави	
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Одговоран однос према здрављу	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног СЈ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту СЈ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га	– уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.

			организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама СЈ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)	

			СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста СЈ. 2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам СЈ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста	

2.МАТЕМАТИКА

Тема		Месец										Σ
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
0.	Обнављање, иницијални тест и анализа иницијалног теста	5										5
1.	Сличност	12	2									14
2.	Тачка, права, раван		12									12
3.	Лин. једначине и неједначине		2	15								17

4.	Призма				12							12
5.	Пирамида				3	7	6					16
6.	Линеарна функција						9	3				12
8.	Системи линеарних једначина							12	1			13
7.	Пројектни задатак								4			4
9.	Ваљак, купа, лопта								11	12		23
	Писмени задаци		2		2			2		2		8
	Σ	17	18	15	17	7	15	17	16	14		136

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
1.	СЛИЧНОСТ	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	МА.1.1.1., МА.1.1.2. МА.1.1.3., МА.1.1.4. МА.1.1.5., МА.1.1.6. МА.1.2.1., МА.1.3.2. МА.1.3.3., МА.1.3.6. МА.1.4.1., МА.1.4.4. МА.1.5.1., МА.1.5.2., МА.2.1.1., МА.2.1.2. МА.2.1.3., МА.2.1.4. МА.2.2.5., МА.2.3.1. МА.2.3.2.,
2.	ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	

3.	ЛИН. ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ, СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА	Компетенција за учење, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	МА.2.3.6. МА.2.4.1., МА.2.4.3., МА.2.5.1. МА.2.5.2. МА.2.5.3., МА.3.1.1. МА.3.1.2., МА.3.1.3. МА.3.3.1., МА.1.2.1. МА.3.5.2., МА.3.5.3.
4.	ПРИЗМА, ПИРАМИДА	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
5.	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	Компетенција за учење, комуникација, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	
5.	ВАЉАК, КУПА, ЛОПТА	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту;	**СЛИЧНОСТ**	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.
	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих;

– анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате; – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у		мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.
	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.
	ПРИЗМА	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.
	ПИРАМИДА	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.
	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.
	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система.

реалним ситуацијама; – нацрта и анализира график линеарне функције; – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.		Примена у реалним ситуацијама.
	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.

3. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

(2 часа недељно, 68 часова годишње)

ЦИЉ

Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

ЗАДАЦИ

- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,

- стицање позитивног односа и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,
- стицање позитивног односа према свом језику и културама, али и према осталим
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика
- унапредјење знања из страног језика, која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља
- усвајање норми вербалне и невербалне комуникације
- подстицање на даље учење истог или другог страног језика

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ученици треба да разумеју и користе:

1. Именице – рецептивно и продуктивно (сложенице, колокације суфикси)
2. Придеви – рецептивно и продуктивно (сложени придеви, суфикси, префикси)
3. Предлози – рецептивно и продуктивно (после придева, после глагола, у одређеним изразима)
4. Глаголи (The Past Perfect Tense, индиректни говор, пасив, The Future continuous Tense, модали, кондиционали, препозициони и фразални глаголи)
5. Прилози и прилошке одредбе (интензификатори)
6. Бројеви (велики бројеви, читање децимала и разломака, давање бројчаних процена и поређења)
7. Везници (since, for after, before...)
8. Реченичне конструкције (I'd rather; Look like; after/before + -ing...)
9. Идиоматски изрази (safe and sound, spitting image, be a light sleeper, heavy music, heavy rain)

4. СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ

(2 часа недељно, 68 часова годишње)

НАСТАВНА ОБЛАСТ	I ПОЛУГОДИШТЕ	II ПОЛУГОДИШТЕ	УКУПНО
Обрада штива	**8**	**8**	**16**
Утврђивање, понављање и систематизација	**3**	**4**	**7**
Обрада граматике	**8**	**8**	**16**
Говорне вежбе	**3**	**3**	**6**
Домаћа лектира	**2**	**3**	**5**
Писмене вежбе, школски писмени задаци	**3**	**3**	**6**
Припреме за писмене школске задатке и исправке	**4**	**4**	**8**
Тематско понављање и утврђивање градива	**2**	**2**	**4**
УКУПНО:	**35**	**35**	**68**

Циљ и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да продуктивно овладају српским језиком у оквиру предвиђене језичке и лексичке грађе, да упознају елементе културе народа који говоре тим језиком и оспособе се за споразумевање, дружење и зближавање са припадницима већинског народа и других националности.

Задаци наставе српског језика јесу да ученици:

- продуктивно овладају говорним језиком у оквиру основних језичких структура и речника од око 2000/3000 фреквентних речи и израза;
- разумеју саговорника и усмена излагања о темама из свакодневног живота;
- усвајају правилан изговор и интонацију при усменом изражавању и читању;
- оспособљавају се за разговор о темама из свакодневног живота;
- савладају два српска писма и основе правописа ради коректног писменог изражавања у границама усвојених језичких структура и лексике;
- упознају елементарне законитости српског језика;
- разумеју текстове различитог жанра у оквиру предвиђене тематике;
- упознају се са основним карактеристикама културе народа чији језик уче;
- стичу навике самосталног коришћења речника и језичких приручника и оспособе се за информисање, образовање и самообразовање на српском језику;
- развију интересовања и мотивацију за учење српског језика и тако стекну већу комуникативну компетенцију и способност размишљања на њему.

Опреативни задаци

Ученици треба да:

- стичу језичку и комуникативну компетенцију усвајањем нових знања о српском језику путем наставе граматике и богаћењем речника од око 250/400 нових речи и израза;
- разумеју на слух нови текст у оквиру тематике;
- коригују грешке које се јављају на свим језичким нивоима;

- самостално читају дуже текстове, у односу на предходни разред, различитог жанра са упознавањем културног контекста;
- даље се оспособљавају за анализу текста;
- даље се оспособљавају за садржајну и естетску анализу текста;
- оспособе се за коректно писмено изражавање у оквиру језичке и лексичке грађе;
- оспособе се да користе језичке приручнике и речнике.

5. ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Ред.број наставне теме	**НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ**	**Број часова по теми**	**Број часова за**	
			обраду	**Остале типве часова (писмени)**
1.	Властите и заједничке именице; Слагање именице са придевом ; Употреба одредјеног и неодредјеног члана; Описни придеви;Придеви BUONO I BELLO;неодређени придев TUTTO. Седашње време PRESENTE INDICATIVO E CONGIUNTIVO IMPERATIVO PRESENTE; Заменице у функцији субјекта,директног и индиректног објекта;Здружене заменице и заменице и речце CI I NE. (понављање из 7 разреда)	10	6	4
2.	Употреба глагола PIACERE; Повратни глаголи;	10	6	4

	Перфекат повратних глагола; Перфекат модалних глагола; Придеви за боје; Показни придеви QUESTO I QUELLO. Упитни прилози:QUANDO,COME,PERCHE',DOVE; Градјење прилога од придева помоцу суфикса –MENTE; Предлози:DENTRO,FUORI,SOTTO,SOPRA, DAVANTI,DIETRO. (Понављање и допуна из 7 разреда)			
3.	Присвојни придеви и замениоце; Полозај члана уз присвојни придев и уз именице које описују родбинске везе; Упитне заменице CHI,CHE,CHE COSA; Зависне реценице:узрочна и упитна.	10	4	*6*
4.	CONDICIONALE PRESENTE Компарација придева; Неодређене заменице и придеви: NIENTE, NULLA, NESSUNO, QUALCOSA, QUALCUNO, QUALCHE, ALCUNI.	10	5	5
5.	FUTURO SEMPLICE Articolo partitivo-Партитивни члан; Главни бројеви и редни бројеви; Прости предлози DI, A, DA, IN, CON, SU, TRA, FRA и њихова основна употреба; Preposizioni articolate- члан здружен са предлогом и њихова употреба.	10	5	5
6.	IMPERFETTO Релативне заменице; Зависне реценице:релативне;	10	6	*4*

	TRAPASSATO PROSSIMO; Слагање времена и Зависне реченице:Временске			
7.	PERIODO IPOTETICO - Слагање времена 2; Зависне реченице: Погодбене - реалне, потенцијалне, иреалне са имперфектом у протази и аподози; PASSATO REMOTO-творба и основна употреба-саморецептивно.	8	4	4
	Укупно:	**68**	**36**	**32**

6. ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

(2часа недељно, 68 часова годишње)

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Задаци наставе страног језика у основном образовању и васпитању јесу:

- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,

- стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу, као и према другим језицима и културама, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији,
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.
- Унапређивање знања из страног језика, која ће му омогућити да се у једноствној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља,
- Усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који се учи,
- Подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем нивоу образовања.

У процесу учења страних језика ученик богати себи и, упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Ученици треба да разумеју и користе:

1.Средства за наглашавање реченицних делова –позиционо наглашавање: *Alors ; cette chanson,elle vous plait!Elles, on ne veut plus les voir !*

2.Средства која указују на лице – личне заменице уз негативни императив: *Ne me regarde pas ! Ne lui ouvre pas ! Ne le fàche pas !*

3. Актуализаторе именице:

А) Облици *mon, ton, son* испред именица женског рода које почињу самогласником или немим h:*Mon école ; ton amie ;son héroine ;*

Б) Облик *cet* испред именица мушког рода које почињу самогласником или немим h: *cet ami ; cet homme :*

4. Средства за исказивање временских и просторних односа:

- pendant ; de….. à ; depuis ; il y a… ;

-prés de…. ; loin de… ; au milieu de… ;au sommet de… ;

5. Глаголске облике, начине, времена и стања:

- герундив:

- футур други индикатива

- рецептивно (ради разумевања књижевног језика): облике простог перфекта индикатива правилних глагола и фреквентних неправилних глагола;

- слагање времена у индикативу, укључујући и облике кондиционала за исказивање будућности у прошлости;

- императив (рецептивно);

- пасив.

6. Модалитете реченица:

- индиректни говор (заповедне реченице).

7. Средства за изказивање аргумената и логичких односа:

-comme ; *- pourtant ;*

- parce que ; puisque ; *- pour ;*

- c'est pourquoi ; *- d'abord ; ensuite ; enfin ;*

- à cause de/grace à ; *- pour que ;*

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА

Наставна тема	**Обрада**	**Утврђивање**	**Систематизација**	**Свега**
Révision		1		1

Unité 1 Premier amour	5	3	2	10
Unité 2 Le jour du mariage	5	2	2	9
Unité 3 Mission impossible	5	3	2	10
Premier devoir écrit		3		3
Unité 4 Le grand bleu	5	3	1	9
Unité 5 Libre choix	5	2	3	10
Unité 6 Tout est bien qui finit bien (Happy end)	5	2	2	9
Deuxième devoir écrit		3		3
Révision		4		4
Укупно	**30**	**26**	**12**	**68**

7. РУМУНСКИ ЈЕЗИК (LIMBA ROMÂNĂ)

Scopul activităţii instructive in clasa a VIII-a este:

-recapitularea şi sistematizarea noţiunilor însuşite la limbă si literatură in clasele anterioare;

- sesizarea tetelor scrise in diferite stiluri;
- receptarea mesajului in comunicarea cotidiană;
-însuşirea corectă a exprimării scrise şi orale;
- dezvoltarea şi îmbogăţirea vocabularului cu expresii şi cuvinte noi;
- dezvoltarea interesului faţă de creaţiile literare în limba română;
- dezvoltarea creativităţii prin activităţile de atelier şi activităţiile individuale;
- să formeze criterii pentru analiza şi comentarea operelor literare potrivit vârstei

Sarcini operative

La sfârşitul clasei a VIII-a elevii trebuie:

- să-şi imbogăţeasca vocabularul cu cuvinte şi expresii noi;
- să facă distincţia dintre textele scrise în diferite stiluri;
- să însuşească valorile stilistice ale unor cuvinte dintr-un text literar şi nonliterar;
- să însușească raportul dintre propoziții în frază;
- să deducă sensul neologismelor dintr-un mesaj ascultat;
- să folosească și să aplice corect izvoarele de informație (reviste,manuale, dictionare, enciclopedii,alte medii);
- să facă distincția dintre formele de exprimare în limba română literară și dialectală;
- să utilizeze corect limba româna literară în diferite situații;
- să sistematizeze materia din toate domeniile prevăzute de programă;
- să aplice normele morfosintactice în comunicare – in propoziții și în fraze.

În clasa a **VIII-a** numărul total de ore este 136; 4 ore săptămânal.

MODUL DEREALIZARE A PROGRAMEI

Programa pentru **Limba română ca limbă maternă** pentru clasa a **VIII –**a se realizează prin metode tradiționale prezentate în forma unei succesiuni de etape clar delimitate.

În domeniul literaturii se propun următoarele activități: recapitularea și sistematizarea noțiunilor însușite la limba și literatură în clasele anterioare. Sesizarea textelor scrise în diferite stiluri. Dezvoltarea interesului față de creațiile literare în limba română – dezvoltarea creativității de atelier și activitățile individuale. Să formeze criterii pentru analiza și comentare operelor literare potrivit vârstei. Identificarea noțiunilor de teorie literară. Redarea txtelor epice. Abordarea poeziilor lirice. Abordarea operelor dramatice. Asemănările și deosebirile dintre operele lirice și epice.

Nr.	TEMA	ORA DE PREDARE	ÎNTÂRIREA CUNOŞTINŢE-LOR	REPETIŢIE TOTALĂ	EXERCIŢII	TOTAL
1.	LITERATURĂ					55
A.	LECTURĂ SUPLIMENTARĂ		8			8
B.	LECTURĂ SCOLARĂ	32	6	3	6	47
2.	LIMBĂ					40
A.	GRAMATICĂ	25	2	2	4	33
B.	ORTOGRAFIE				4	4
C.	ORTOEPIE				3	3
3.	CULTURA EXPRIMĂRII					41

A.	EXPRIMARE ORALĂ	10	2	1	8	21
B.	EXPRIMARE IN SCRIS	11	2	1	6	20
	ORE IN TOTAL	78	20	7	31	136

Magyar nyelv

Új anyag földolgozása: 61 óra

Ismétlés: 45 óra

Házi olvasmány: 8 óra

Ellenőrzés: 15 óra

Összefoglalás: 7 óra

Évi óraszám: 136 óra

8. НЕМАЧКИ ЈЕЗИК
Годишњи фонд часова : 68

Број часова недељно : 2

Број теме	Наставна тема	Обрада новог градива	Увежбавање Утврђивање	Понављање Потврђивање
1.	Школа	5	7	3
2.	Свакодневни живот	4	12	2

3.	Природа	3	6	4
4.	Тековине културе и науке	7	9	2
5.	Лектира	-	4	-
Укупно	**68**	**19**	**38**	**11**

Образовни циљеви

Упознати и увежбати нову лексику везану за школу, за избор занимања, за одлазак у позориште, за заштиту животне средине. Увежбавати разне изразе и фразе. Научити нову лексику везану за земљу чији језик се учи. Упознати културу дотичног народа, анегдоте, великане и географију дотичне земље.

Упознати и увежбати зависне сложене реченице са везницима während, bis , obwohl и понављање већ обрађених зависно сложених реченица. Понављање и утврђивање грађења сложеница. Проширивање знања о члану. Увежбавање личне заменице за selbst, упитне заменице was für ein (eine,ein) , показне заменице диесер, диесе , диесес.Понављање придевских промена и упознати атрибутивну употребу компаратива и суперлатива. Понављање бројева. Понављење и утврђивање глаголских времена обрађених у претходним разредима. Увежбавање пасив радње и пасив стања и облике коњуктива модалног глагола mögen у претериту. Обрада предлога са генитивом. Понављање и утврђивање осталих предлога у вези са валентношћу глагола. Понављање прилога и обрада заменичних прилога.

Васпитни циљеви

- Развијање љубави и активног односа према раду у школи.
- Развијање љубави према раду, васпитавање ученика за избор будућег позива, да рад није срамота.
- Развијање одговорности ученика у очувању човекове средине. Развијање везаности за породицу, и поштовања културе народа чији се језик учи. Развијање педантности , тачности , самосталан рад , критике и самокритике.

Функционални циљеви

Да знају разговорати са сложеним реченицама о школи, о раду , о избору занимања, о заштити човекове средине. Да знају разговарати о земљи чији се језик учи , и о њиховим великанима. Да воде међусобно дијалог о разним догађајима и да самостално саставе текст. Да знају самостално помоћу речника да преводе.

9. ИСТОРИЈА

(2 часа недељно,68 часова годишње)

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

-Свет у другој половини XIX и почетком XX века
-Србија,Црна Гора,Срби у Хабзбуршком и османском царству од Берлинског конгреса до I светског рата (1878-1914).
-Савремено доба
-Први сведски рат и револуција у Русији и Европи.
-Србија и Црна Гора у I сведском рату.
-Југославија Краљевина
-Други светски рат-Тотални рат (1941-1945)
-Југославија у II светском рату (1941-1945)
-Свет после II светског рата
-Југославија после II светског рата

10. ГЕОГРАФИЈА

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	Стандарди	Међупредметне компетенције	Исходи	Број часова по теми	Број часова за	
						обра-ду	остале типове часова
1.	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.1 ГЕ 1.1.3 ГЕ.2.1.1 ГЕ.2.1.2 ГЕ.2.1.3 ГЕ.2.1.4 ГЕ.3.1.1 ГЕ.3.4.1	– комуникација – учење – сарадња – рад са подацима и информацијама – одговоран однос према околини – естетичка	**По завршетку часа ученик ће:** – моћи да на географској карти света одреди математичко-географски положај Србије, њене географске координате и простирање и да покаже државе с којима се Србија граничи; – знати да се Србија налази у умереном топлотном појасу; – моћи да на географској карти Европе одреди саобраћајно-географски положај Србије; – знати да се Србија налази на додиру Јужне, Средње и Источне Европе.	**4**	**3**	**1**
2.	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ГЕ.1.4.1 ГЕ.1.4.2 ГЕ.1.4.3 ГЕ.2.4.1 ГЕ.2.4.2 ГЕ.2.4.3 ГЕ.2.4.4 ГЕ.3.4.1 ГЕ.3.4.2	– комуникација – учење – сарадња – дигитална – рад са подацима и информацијама – одговоран однос према околини – естетичка	**По завршетку часа ученик ће:** – моћи да именује највеће рељефне целине у Србији, планине, низије, котлине, веће реке, бање, језера, и да их препознаје на географској карти Србије; – моћи да наводи типове климе и земљишта заступљене на територији Србије; – моћи да описује одлике рељефа Србије, као и њене рељефне целине; – знати имена планина и котлина Србије; – моћи да именује спољашње и унутрашње факторе климе и описује основне одлике типова климе у Србији; – знати да именује морске сливове у нашој држави и веће реке и језера; – моћи да описује одлике типова земљишта у Србији;	**29**	**19**	**10**

				– моћи да доводи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора; – објашњавати повезаност и међуусловљеност свих природних и друштвених елемената на територији наше државе; – умети да издвоји географске регије на територији Србије и објасни њихове основне одлике.			
3.	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	ГЕ.1.4.1 ГЕ.1.4.2 ГЕ.1.4.3 ГЕ.2.4.1 ГЕ.2.4.2 ГЕ.2.4.3 ГЕ.3.4.1 ГЕ.3.4.2 ГЕ.3.4.3 ГЕ.3.4.4 ГЕ.3.4.5 ГЕ.3.4.6	– комуникација – учење – сарадња – дигитална – рад са подацима и информацијама – одговоран однос према околини – естетичка	**По завршетку часа ученик ће:** – моћи да препознаје народе и еничке заједнице у Републици Србији; – моћи да именује главни град и веће градове на територији Србије и знати да их покаже на географској карти; – разликовати врсте и типове насеља у Србији; – познавати основне демографске појмове (број становника своје земље); – бити у стању да објашњава географске појаве и процесе који су представљени графиконом, табелом и шемом у уџбенику; – разликовти и моћи да објасни кретање становништва и структуре становништва; – моћи да описује друштвене одлике наше државе и наводи густину насељености, као и области високог и ниског природног прираштаја – моћи да објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља; – бити у стању да анализира географску карту и доноси закључке о везама природне средине и размештаја становништва Србије, да анализира узроке и последице миграција, висине природног прираштаја, као и дужине животног века становништва; – моћи да повезује демографске појаве са степеном привредне развијености;	**25**	**17**	**8**

				– моћи да дефинише појам привреда и дели привреду на привредне делатности, привредне гране и секторе привреде, именује гране пољопривреде, описује њихов развој и наводи основне одлике; – моћи да наводи значај шума, да именује енергетске изворе, минералног порекла, црне метале, руде обојених метала, племените метале, ретке и радиоактивне метале; – знати да именује гране индустрије; – знати поделу туризма и трговине и услове њиховог развоја; – моћи да доноси закључке о просторним и каузалним везама, да користећи географску карту утврди везе између природе и људског друштва (рељеф – рудно богатство – привреда, клима –хидрографија – привреда...); – моћи да објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој привреде и привредних делатности.			
4.	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.3 ГЕ.1.4.1 ГЕ.2.1.2 ГЕ.2.4.1 ГЕ.3.1.1 ГЕ.3.4.1	– комуникација – учење – сарадња – дигитална – рад са подацима и информацијама – одговоран однос према околини – естетичка	**По завршетку часа ученик ће:** – моћи да препознаје и чита географске и допунске елементе карте Србије; – моћи да одређује положај места и тачака на географској карти, положај природне и културне баштине Србије; – моћи да објасни историјске и географске факторе који су утицали на формирање локалитета природне и културне баштине Србије.	**3**	**2**	**1**
5.	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	Г.Е.1.1.3 Г.Е.1.3.1 Г.Е.2.1.3 Г.Е.2.1.4 Г.Е.2.3.1 Г.Е.2.3.2 Г.Е.3.1.1 Г.Е. 3.4.1	– комуникација – учење – сарадња – дигитална – рад са подацима и информацијама – предузимљивост и оријентација ка предузетништву	**По завршетку часа ученик ће:** – познавати основне демографске појмове (број становника своје земље, миграције и врсте миграција, земље у којима живе Срби); – препознавати основне друштвене одлике наше државе (појам избеглица); – знати области и места на географској карти у којима живе Срби;	**3**	**2**	**1**

			– одговоран однос према околини – естетичка	– моћи да објашњава географске појаве и процесе који су представљени графиконом, табелом и шемом у уџбенику; – разликовати и објашњавати кретање становништва и структуре становништва, као и врсте и узроке миграција Срба; – моћи да приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...); – објашњавати утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва; – анализирати географску карту и доносити закључке о везама природне средине и распоређености становништва Србије; – бити у стању да објасни узроке и последице миграција, висине природног прираштаја, дужине животног века становништва, честе промене државних граница, формирање нових држава на подручју Балкана.			
6.	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	Г.Е.1.1.3 Г.Е.1.3.1 Г.Е.2.1.3 Г.Е.2.3.1 Г.Е.3.1.1 Г.Е.3.4.1	– комуникација – учење – сарадња – дигитална – рад са подацима и информацијама – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – одговоран однос према околини – естетичка	**По завршетку часа ученик ће:** – моћи да одређује географски положај завичаја на географској карти Србије и да описује његове основне природне и друштвене одлике; – моћи да наводи перспективе развоја завичаја; – моћи да објасни који природни и друштвено--економски фактори утичу на развој завичаја.	**3**	**2**	**1**
	ГОДИШЊА СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГРАДИВА	Г.Е.2.1.3 Г.Е.3.1.1 Г.Е.2.3.2 Г.Е.3.4.1 Г.Е.3.4.7		**По завршетку часа ученик ће:** – моћи да чита и препознаје на географској карти Србије називе низија, планина, котлина, клисура, река и језера, називе националних	**1**		**1**

				паркова и привредних центара; – да препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе; – моћи да одређује положај места и тачака на географској карти Србије; – моћи да разликује и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе (наводи и објашњава факторе који утичу на формирање специфичних природних и друштвених карактеристика Србије); – знати да описује природне и друштвене одлике наше државе; – моћи да доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница – објеката, појава, процеса и односа, а на основу анализе географске карте Србије; – знати да објасни физичко-географске законитости у географском омотачу и наводити мере за заштиту, обнову и унапређивање биљног и животињског света националних паркова; – моћи да објасни утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља; – моћи да објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности.			
	Укупно				**68**	**45**	**23**

11. БИОЛОГИЈА

ТЕМАТСКА ЦЕЛИНА	**ОБРАДА НОВОГ ГРАДИВА**	**ПОНАВЉАЊЕ УТВРЂИВАЊЕ ПРОВЕРА**	**АКТИВНОСТ**	**ПРОЈЕКАТ**
1.УВОД	**1**	**1**	/	/
2.ЕКОЛОГИЈА И ЖИВОТНА СРЕДИНА	**12**	**5**	/	/
3. УГРОЖАВАЊЕ, ЗАШТИТА И УНАПРЕЂИВАЊЕ ЕКОСИСТЕМА - ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	**11**	**5**	**3**	**2**
4.ГЛОБАЛНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	**5**	**2**	/	**2**
5.ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ	**5**	**2**	**3**	/
6.ЖИВОТНА СР., ЗДРАВЉЕ И КУЛТУРА	**3**	**1**	**1**	/

ЖИВЉЕЊА				
7. Обнављање и систематизација садржаја петог, шестог и седмог разреда				

Укупно: 68 часова

12. ФИЗИКА

Циљ наставе физике јесте:

• да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа,

• да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама,

• да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима,

• развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне законе природе,

• да стекну основну научну писменост,

• да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање,

• да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе физике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе Физике буду у пуној мери реализовани

- развијање функционалне писмености,
- упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици,
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама путем истраживања,
- подстицање радозналости, способности рационалног рсуђивања, самосталности и критичког мишљења,
- развијање вештине јасног и прецизног изражавања
- развијање логичког і апстрактног мишљења,
- разумевање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења,
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја,
- развијање способности за примену знања из физике
- уочавање и разумевање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине,
- развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи,
- развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, саша, јачина електричног и магнетног поља ...),
- уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног nai.
- разликује различите врсте кретања (транслаторно, осцила-торно, таласно) и да зна њихове карактеристике,
- зна основне карактеристике звука и светлости,
- зна да је брзина светлости у вакууму највећа постојећа брзина у природи,

- разуме да је рад силе једнак промени енергије и ia нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и обрнуто,
- примењује законе одржања (масе, енергије, количине наелектрисања),
- зна услове за настанак струје и Омов закон,
- прави разлику између температуре и топлоте,
- уме да рукује мерним инструментима,
- користи јединице Међународног система (SI) за одговарајуће физичке величине

Ред. бр	**Наставна тема**	**Месец**										**Обрада**	**Утврђивање**	**Укупно**
		IX	**X**	**XI**	**XII**	**I**	**II**	**III**	**IV**	**V**	**VI**			
1.	***Осцилације и таласи***	**8**										**4**	**4**	**8**
2.	***Светлоснепојаве***		**9**	**6**								**7**	**8**	**15**
3.	***Електричнополе***			**3**	**7**							**5**	**5**	**10**
4.	***Електричнаструја***					**5**	**7**	**6**				**8**	**10**	**18**

5.	***Магнетнополе***							**2**	**4**			**4**	**2**	**6**
6.	***Елементиатомске и нуклеарне физике***								**4**	**4**		**5**	**3**	**8**
7.	***Физика и савременисвет***									**3**		**3**	**0**	**3**
Укупно		**8**	**9**	**9**	**7**	**5**	**7**	**8**	**8**	**7**		**36**	**32**	**68**

Редни број	**НАСТАВНА ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**СТАНДАРДИ**
1.	**Осцилације и таласи**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према сопственом здрављу,предузимљивост и предузетништво, естетска.	ФИ 1.2.1 ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 ФИ 2.2.3 ФИ 2.4.4 ФИ 2.6.1 ФИ 2.7.3 ФИ 3.2.2 ФИ 3.2.3 ФИ 3.2.4 ФИ 3.2.5 ФИ 3.7.1
2.	**Светлоснепојаве**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према сопственом здрављу.	ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 ФИ 2.7.2 ФИ 2.7.3 ФИ 3.2.5 ФИ 3.2.6 ФИ 3.7.1

3.	**Електричнопоље**	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама.	ФИ 1.1.2 ФИ 2.4.1 ФИ 2.6.1
4.	**Електричнаструја**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према сопственом здрављу и животној средини.	ФИ 1.3.1 ФИ 1.4.1 ФИ 1.4.2 ФИ 1.4.3 ФИ 1.7.1 ФИ 1.7.2 ФИ 2.3.1 ФИ 2.3.2 ФИ 2.3.3 ФИ 2.3.4 ФИ 2.3.5 ФИ 2.3.6 ФИ 2.4.1 ФИ 2.4.3 ФИ 2.4.4 ФИ 2.5.2 ФИ 2.6.1 ФИ 2.7.1 ФИ 2.7.3 ФИ 3.3.1 ФИ 3.4.1 ФИ 3.4.2 ФИ 3.4.3 ФИ 3.7.1.
5.	**Магнетнополе**	Компетенција за учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, естетска.	ФИ 1.1.2 ФИ 1.3.2 ФИ 2.5.2 ФИ 2.6.1 ФИ 3.7.2

6.	**Елементиатомске и нуклеарне физике**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према сопственом здрављу и животној средини.	
7.	**Физика и савременисвет**	Компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према животној средини и сопственом здрављу.	

13. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Назив предмета	**ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**
Циљ	Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничкотехнолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.
Разред	**Осми**
Годишњи фонд часова	**68 часова**

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
– процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; – анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; – образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; – повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима; – упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; – разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; – користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;	**ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ**	Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталацијаопасност и мере заштите. Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.
	САОБРАЋАЈ	Саобраћајна средства на електропогон – врсте и карактеристике. Хибридна возила. Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација.
	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ. Основни симболи у електротехници.

– класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; – процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ;		Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола. Израда и управљање електромеханичким моделом.
– црта електричне шеме правилно користећи симболе; – користи софтвере за симулацију рада електричних кола; – састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса; – објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; – анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; – разликује елементе кућне електричне инсталације; – повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми;	**РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА**	Електроенергетски систем. Производња, трансформација и пренос електричне енергије. Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола. Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. Електричне машине. Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству.

– користи мултиметар; – анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; – класификује електронске компоненте на основу намене; – аргументује значај рециклаже електронских компоненти; – самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; – креира документацију, развије и представи бизнис план производа; – састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом уз примену вештачке интелигенције; – представи решење готовог производа/модела; – процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.	**КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ**	Основни електронике. Рециклажа електронских компоненти. Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. Израда и коришћење једноставног школског робота управљаним вештачком интелигенцијом. Рад на пројекту: – израда производа/модела; – управљање моделом; – представљање производа/модела.

Кључни појмови садржаја: електротехника, електроника, мехатроника, роботика, предузимљивост и иницијатива.

14. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Назив предмета	**ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**
Циљ	**Циљ** учења *Информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.
Разред	**Осми**
Годишњи фонд часова	**34 часа**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**САДРЖАЈИ**
– унесе и мења податке у табели; – разликује типове података у ћелијама табеле; – сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; – користи формуле за израчунавање статистика;	**ИКТ**	Радно окружење програма за табеларне прорачуне. Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....). Формуле и функције. Примена формула за израчунавање статистика. Сортирање и филтрирање података. Графичко

– графички представи податке на одговарајући начин; – примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату; – приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; – наведе потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; – повеже ризик на интернету и кршења права деце; – објасни појам „отворени подаци”; – објасни појам вештачке интелигенције својим речима; – наведе примере коришћења вештачке интелигенције у свакодневном животу; – објасни утицај вештачке интелигенције на живот човека; – успостави везу између отварања података и		представљање података. Форматирање табеле (вредности и ћелија). Рачунарство у облаку − дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).
	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Заштита личних података. Права детета у дигиталном добу. Отворени подаци. Појам и примена вештачке интелигенције. Садашњост и будућност вештачке интелигенције – етичка питања
	РАЧУНАРСТВО	Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter, Octave, R, ...). Унос података у једнодимензионе низове. Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). Графичко представљање низова података.

стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...); – графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); – унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; – изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...); – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – сарадднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.		Унос и представљање табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...).
	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ	Онлајн упитник (креирање − типови питања, дељење − нивои приступа и безбедност). Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). Отворени подаци. Инфографик. Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.

Кључни појмови садржаја: анализа података, табеларни прорачуни, статистика, визуализација података, дељене табеле, вештачка интелигенција, лични подаци, отворени подаци, инфографик.

15. ХЕМИЈА

Неметали 6+5+2

Водоник,кисеоник,сумпор,азот,угљеник,киселине.

Метали,Фе,Зн,Цу,Ал,Пб.

Базни оксиди,Базе 4+3+1

Соли 3+1+1

Дисоцијација киселине,хидроксида и соли 2+1+0

Органска хемија 1+1+0

Угљеноводоници 7+4+1

Алкани,алкени,алкини,ароматични угљени водоници.

Алкохоли 5+3+1

Карбокиселине киселине,естери,биолошка органска једињења у исхрани,угљени хидрати.

Беланчевине 7+4+1

Масти и уља

16. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа , да се оспособе да решавају проблемее и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче иразвија ученичко стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	КОМУНИКАЦИЈА	4	3									5	2	7
2.	КОМПОЗИЦИЈА		1	5	3	3	3	3				9	9	18
3.	НАСЛЕЂЕ							1	2	5	1	4	5	9
УКУПНО		4	4	5	3	3	3	4	2	5	1	20	14	34

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ
1.	**КОМУНИКАЦИЈА**	компетенција за учење, комуникација, естетичка, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, одговорно учешће у демократском друштву		По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција,
2.				

	КОМПОЗИЦИЈА			ставова и порука; – користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; – дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; – прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – разговара о значају културне баштине за лични развој, развој
3.	**НАСЛЕЂЕ**			

17. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљеви:

- Упознавање музичке културе путем обраде тема повезаних са музиком различитих епоха
- развијање музикалности и креативности

- неговање смисла за заједничко музицирање у свим областима васпитно-образовног рада са ученицима

Задаци:

- стварање разноврсних могућности за реализацију наставе музичке културе
- стицање знања о музици различитих епоха
- развијање способности извођења, доживљавања и разумевања музике
- подстицање креативности у свим музичким активностима
- даље упознавање изражајних средстава музичке уметности

Фонд часова:

- обрада - 15 часова
- понављање – 11 часова
- утврђивање – 4 часа
- вежбање – 3 часа
- систематизација – 1час

18. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

2 часа недељно,68 годишње

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	Бр.час.	ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ
1.Развијање физичких способности -развијање физичких способности и брзине,снаге,издржљивости и покретљивости,учвршћивању правилног држања тела,	4	А)Општи оперативни задаци: -подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела, -развој и усавршавање моторних способности -стицање моторичких умења која су,као садр-
2.Усвајање моторичких знања и навика а)Атлетика	46	жаји, урађени програмом физичког васпитањ -формирање морално-вољних квалитета личн

-спринтеско трчање, -трчање на средњим дистанцама и крос, -скок у даљ, -скок у вис, -бацање лоптица од 200гр кугле, б)Вежбе на справама и тлу -вежбе на тлу, -прескок, -двовисински разбој, -паралелни разбој, -греда, -вратило, -кругови, -коњ са хватаљкама, в)Кошарка-вођење,хватање,додавање, бацање лопте у кош,упознавање правила игре,игра г)Ритмичка гимнастика и народни плесови -вијача,лопта,обруч,плесови,пливање.		-оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користи у свакодневним условима живота и рада, Б)Посебни оперативни задаци: -развој основних моторних способности, првенствено гипкости,брзине и кординације, -стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања, -примена стечених знања,умења и навика у сложенијим условима(кроз игру,такмичење и сл), -задовољавање социјалних потреба за потвр- ђивањем и групним поистовећивањем и др. -естетско изражавање покретом и доживља- вање естетских вредности, -усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.
3.Теоријско образовање а)Корективно-педагошки рад, б)Слободне активности, в)Активности у природи обавезни програм, г)Курсни облици, д)Школска и друга такмичења	18	
У К У П Н О	**68**	

13. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ НАСИЉА

ЖЕЛИМО ДА НАША ШКОЛА БУДЕ ПОДСТИЦАЈНО И БЕЗБЕДНО ОКРУЖЕЊЕ ЗА СВЕ НАШЕ УЧЕНИКЕ И РАДНИКЕ

АКТИВНОСТ	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**
Скренути пажњу на правила понашања у учионици и заједно са ученицима ревидирати по потреби	Разредне старешине и ученици, Ученички парламент	Први дан у школској години
Евиденција насилног понашања	Разредне старешине, дежурни наставници	Септембар-јун
Обезбеђивање дежурства у опасним деловима школе, распоред	Дежурни наставници	Септембар
Обезбедити прилаз школи	Полиција општине Пландиште	Септембар-јун
Отварање «Оазе мира»- учионице у коју ученици могу доћи када се осећају узнемирено, исфрустрирано или желе да са неким поразговарају «у четири ока»	Наставници, ученици, психолог, педагог	Октобар
Увођење књиге дежурства, договор о начину евиденције	Наставници, Ученички парламент	Септембар
Оснивање секције за развијање толеранције	ПП служба, Ученички парламент	Септембар

НЕГУЈЕМО И РАЗВИЈАМО ПОЗИТИВНЕ ОБРАСЦЕ РАЗМИШЉАЊА И ПОНАШАЊА, УЧИМО ВАЖНЕ ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ У АТМОСФЕРИ МЕЂУСОБНЕ ПОДРШКЕ И ПОВЕРЕЊА

АКТИВНОСТ	**НОСИОЦИ АКТИВНОСИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**
Радионица за ученике од 1. до 4. Разреда „ Насиље, појам и врсте“	Наставници разредне наставе	Прва половина септембра
Радионица за ученике од 1. до 4. Разреда“Учесници у насилним ситуацијама“	Наставници разредне наставе	Октобар
Радионица за ученике од 5. до 8. Разреда „ Реаговање на насиље“	Стручни сарадници	Октобар
Трибина за ученике, родитеље и наставнике на тему насиља у школи	Наставници и ученици, педагог, психолог, директор, помоћник директора	Новембар
Кампања против насилништва – плакати, заставе, скечеви и песме на тему Насиље није мој избор, школско такмичење и избор	Директор, разредне старешине, педагог, психолог, наставници	Децембар

најбоље кампање, обавештавање медија о такмичењу и победничкој кампање		
Обука наставника за приступ насилним ученицима- Поштуј и заштити	Социјални радник, психолог	Децембар
Обука родитеља за препознавање жртава и потенцијалних жртава насиља-знаци упозорења који упућују да је дете жртва насилништва или да постоји сумња	Разредне старешине, психолог	Децембар
Акција „Под туђом капом“ за неговање инклузивног приступа	Психолог,педагог	Фебруар
Ученичке журке	Ученички парламент, наставници	Током године
Бирамо СУПЕР-ДЕЦУ школе	Ученици, разредне старешине, педагог и психолог	Април, Дан школе
Недеља пријатељства- кутија за лепе поруке и изјаве	Ученици и сви запослени у школи	Мај
Дечја недеља- Писање и цртање по асфалту на тему Будимо пријатељи! За ученике од 1.до 4. разреда	Ученици и наставници	Октобар
Квиз поводом дана заљубљених	Ученици, наставници, психолог, педагог	Фебруар
Радионице за ученике на тему Вештине комуникације (упознавање са правилима успешне вербалне и невербалне комуникације)	Психолог, педагог	Фебруар, март
Квиз за родитеље и ученике «Знам те-знаш ме» (на иста питања одговарају ученици и њихови родитељи)	Ученици, психолог, педагог	Јун

БАВИМО СЕ СПОРТОМ, ПОБЕЂУЈЕМО И ГУБИМО БЕЗ НАСИЉА

АКТИВНОСТ	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**
Дечја недеља- Турнир у малом фудбалу између разреда (за дечаке и девојчице)-декорација навијача са мотом Заједно смо најјачи	Наставници физичког васпитања, ученици	Октобар
Турнир за ученице у малом фудбалу поводом школске славе	Директор, Наставници физичког васпитања	Јануар
Турнир за наставнике у малом фудбалу	Наставници физичког васпитања, ученици	Јануар
Талас навијача- увежбавање ученика за фер навијање	Наставници физичког васпитања, ученици	Јануар
Пролећни крос	Наставници физичког васпитања, ученици	Мај
Турнир ученика и ученица у кошарци- екипе мешовите по полу	Наставници физичког васпитања, ученици	Април

Матурски турнир у малом фудбалу- ученици осмог разреда против наставника	Наставници физичког васпитања, ученици	Мај

14. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Професионална оријентација је организован систем друштвене и стручне делатности који пружа помоћ појединцу при слободном и самосталном избору занимања. Савремена професионална оријентација усмерена је више на пружање помоћи у оспособљавању за професионално опредељење него на непосредну помоћ у избору занимања. Основни циљ професионалне оријентације је да ученик добије целовиту, реалну слику о себи, сагледа своју улогу у раду, да успешније планира и остварује свој професионални развој, како би се потпуније и стваралачки испољавао кроз рад, постизао лично задовољство, те био друштвено користан.

Циљ професионалне оријентације у основној школи јесте развијање спремности ученика да стиче знања и искуства о себи и свету рада, да доноси реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања, свестан шта оне значе.

Основни општи задаци програма професионалне оријентације су:

- упознавање, праћење и подстицање развоја индивидиуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да и сами свесно доприносе сопственом развоју;
- упознавање ученика са светом рада и занимања, системом средњег образовања и васпитања;
- формирање правилних ставова према раду;
- подстицање ученика на испитивачко, истраживачко понашање према себи и свету;
- оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношење реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања;

- успостављање сарадње са родитељима ученика и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци и подстицање и усмеравање њиховог професионалног развоја;
- успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети успешнијем професионалном развоју ученика.

Носиоци реализације програмских садржаја професионалне оријентације су:

- психолог школе као координатор и реализатор одређених активности,
- педагог школе,
- одељенске старешине и предметни наставници.

У складу са овим, школа остварује следеће задатке: 1. Упознаје, прати и подстиче индивидуалне способности и особине личности ученика, које су значајне за његов професионални развој, развија свест ученика да и сам активно доприноси сопственом професионалном развоју. 2. Упознаје ученике са сфером рада, системом васпитања и образовања и развија правилан однос према раду. 3. Подстиче понашање ученика да се испитивачки односи према себи и проверава могућности и интересовања за обављање послова у појединим струкама и занимањима. 4. Усмеравање и оспособљавање ученика у професионалном опредељивању, у доношењу одлуке у вези са занимањем. Професионална оријентација је саставни део васпитања и образовања, стога је посебно потребно да се остварује у свим областима образовно васпитног рада, посебно путем садржаја наставе слободних активности, у оквирима рада одељенских заједница, у посебним облицима рада на професионалној оријентацији (предавања, филмови, разговори, посете, изложбе), сарадњом школе са другим друштвеним чиниоцима (нпр. професионалним саветовалиштем).

15.РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ОСНОВИ БЕЗБЕДНОСТИ ДЕЦЕ

„ Основи безбедности деце“. Програм ће се спроводити у току школске године, у свим одељењима четвртог и шестог разреда основних школа и обухвата осам наставних јединица:

- Безбедност деце у саобраћају
- Полиција у служби грађана
- Насиље као негативна друштвена појава
- Превенција и заштита деце од злоупотребе опојних дрога и алкохола
- Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа
- Превенција и заштита деце од трговине људима
- Заштита од пожара
- Заштита од техничко – технолошких опасности и природних непогода.

У сарадњи са представницима школе, службеници ће на првом Савету родитеља представити програм и упознати родитеље са циљевима програма и начином реализације.
Активности ће се реализовати на посебним часовима које ће задужени службеници договарати са разредним старешинама и директором школе.

16. ПРОГРАМ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

РЕДНИ БРОЈ	САДРЖАЈ/ АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	РЕАЛИЗАТОРИ /САРАДНИЦИ	ИСХОДИ
1.	Конституисање Стручног тима за инклузивно образовање, Израда годишњег програма рада Стручног тима за инклузивно образовање	Састанци	Септембар	Тим за инклузију	Решења члановима тима, Записник о одржаном састанку тима, наставничког већа, педагошког колегијума, школског одбора Усвојен програм инклузивног образовања школе
2.	Снимак стања у установи (прикупљање података о ученицима и идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка	Прикупљање података, разговори, списак идентификованих ученика	Током године	Тим за инклузију, педагог, психолог,родитељи, ученици, наставници, одељењске старешине	Тим поседује информације о ученицима којима је потребна додатна образовна подршка (записници са састанака, документација)
3.	Сарадња са родитељима Сагласност за ИОП и прикупљање података од родитеља о породичној, здравствено-социјалној ситуацији у којој ученик живи.	Потписане сагласности, разговори, састанци	Током године	Тим за инклузију, педагог, психолог,родитељи, одељењски старешина	Родитељи су упознати са процесом израде ИОП, мотивисани су за сарадњу, сарађују са члановима Тима, пружају повратне информације

4.	Пружање помоћи наставницима у изради Педагошког профила ученика и ИОП-а за сваког ученика семинари о инклузији-литература	Белешке о разговорима, едукативни материјал, приручници	Током школске године	Тим за инклузију, педагог, психолог, директор	Едукативни материјал, списак акредитованих семинара, обуке
5.	Праћење постигнућа по ИОП-у и вредновање ИОП-а	Праћење часова, Измене и допуне ИОП-а, одељењска већа записници са састанка Педагошког колегијума	Током школске године	Психолог, педагог наставници,одељењске старешине, Тим за инклузију	Извештаји одељењских старешина, евалуација тима за додатну подршку

ТИМ ЗА ИЗРАДУ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА РАДА ШКОЛЕ

1. Мирјана Гроздановски координатор
2. Кристијан Нистор
3. Михаела Мохан
4. Биљана Кипровски
5. Весна Јаћовић
6. Татијана Кнежевић

Школски програм за II циклус за школску 2026/2027. годину усвојен је на седници Школског одбора одржаној 14.09. 2026.године.

Председник Школског одбора

Зоран Ангеловски